Yleisradion hallinto-neuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2019

Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti yhtiön hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.

K 6/2020 vp

Yle – laadukas ja yksilöllinen

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Tämä kertomus on ensimmäinen, jonka vuonna 2019 valittu Ylen hallintoneuvosto antaa eduskunnalle. Samalla se on ensimmäinen kertomus, joka ajoittuu uuden eduskunnan toimikaudelle. Nykyinen eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta, sekä koko eduskunta, pääsee siten ensimmäistä kertaa tällä vaalikaudella perusteellisesti arvioimaan Ylen toimintaa.

Suomalaisten silmissä Yle nauttii arvostusta. Yle tavoittaa viikossa 96 prosenttia suomalaisista ja päivittäin 78 prosenttia. Ilahduttavasti Ylen tavoittavuus on parantunut myös alle 45-vuotiaiden keskuudessa. Mediakilpailu on erityisen kovaa nuorten ja nuorten aikuisten kohdalla, jossa erityisesti isot kansainväliset toimijat haastavat kansalliset yleisradioyhtiöt ympäri maailmaa. Jatkossa kilpailu lisääntyy myös lastenohjelmissa.

Yle on pärjännyt kilpailussa isojen kansainvälisten mediatoimijoiden kanssa paljon paremmin kuin monet muut yleisradioyhtiöt Euroopassa. Erityisesti Yle Areenan suosio näkyy mittareissa. Se kertoo siitä, että Yle on kyennyt tarjoamaan monille suomalaisille juuri heitä kiinnostavaa sisältöä. Ylen menestyminen kilpailussa lasten, nuorten ja nuorten aikuisten media-ajasta on samalla myös suomalaisen kulttuurin puolustamista.

Kunnallisalan kehittämissäätiön tutkimuksen mukaan 84 prosenttia suomalaisista piti Ylen tv-uutisia erittäin tai melko luotettavina. Lukema oli ylivoimaisesti korkein kaikista uutiskanavista. Yle tuottaa laajasti luotettavia uutisia sekä kansainvälisistä, valtakunnallisista että alueellisista aiheista.

Tämä on tärkeää juuri nyt, kun erityisesti sosiaalisen median kautta leviää laaja kirjo erilaisia valeuutisia. Koronakriisi on konkreettisesti osoittanut, kuinka merkittävä rooli Ylellä on oikean ja ajantasaisen tiedon antajana kansalaisille koko

kansakuntaa koskettavan kriisin aikana. Suomalaiset tarvitsevat uutislähteen, johon voivat luottaa.

Kansalaisten tiedonsaannin kannalta on tärkeää, että Ylen lisäksi Suomessa menestyvät myös laadukasta tiedonvälitystä ja journalismia tarjoavat yksityiset tiedotusvälineet valtakunnallisella, maakunnallisella ja paikallisella tasolla. Ylen onkin aina tarkasti pohdittava, mitä uusia toimintoja otetaan käyttöön ja kuinka Ylen toiminta vaikuttaa koko media-alan asemaan Suomessa. Todellinen haaste yksityiselle medialle tulee kuitenkin kansainvälisiltä internetjäteiltä, joiden osuus mainoseuroista on kasvanut nopeasti.

Yhteistyö Ylen ja yksityisen sektorin toimijoiden kanssa on tärkeää myös ohjelmatuotannossa. Parlamentaarisen työryhmän linjausten mukaisesti Yle on lisännyt ostojaan kotimaisilta toimijoilta. Yhteisenä tavoitteena tulee olla Suomessa tuotettujen ohjelmien viennin edistäminen ja siten myös alan työpaikkojen kasvattaminen Suomessa. Menestystarinoita onkin jo syntynyt esimerkiksi draamassa.

Yle on lisännyt panostuksia tapahtumatuotantoon. Yle haluaa olla entistä paremmin konkreettisesti läsnä suomalaisten arjessa, kun tapahtuu kansakuntaa laajasti koskettavia asioita. Ylellä on merkittävä rooli monien kotimaisten ja kansainvälisten kulttuuri- ja urheilutapahtumien välittäjänä suomalaisille.

Ylen on samanaikaisesti sekä kyettävä tarjoamaan laadukkaasti suurta yleisöä kiinnostavaa sisältöä, huomioitava monien erityisryhmien tarpeet että entistä paremmin räätälöitävä sisältöä kunkin suomalaisen yksilöllisiin tarpeisiin. Tämä on vaativa tehtävä ja siinä onnistumisen kannalta on välttämätöntä, että Ylen rahoitus on vakaalla pohjalla.

Ylen tekevät pitkälti yleläiset itse, unohtamatta laajaa freelancereiden ja muiden osan työajastaan Ylelle tekevien joukkoa. On tärkeää, että Yle on vetovoimainen työnantaja, joka kykenee houkuttelemaan eri tehtäviin alan parhaita osaajia. Vain osaava, tehtäväänsä sitoutunut ja uudistumiskykyinen henkilökunta kykenee selviytymään Ylen vaativista tehtävistä ja lunastamaan vuosi toisensa jälkeen suomalaisten luottamuksen.

Helsingissä 31.3.2020 Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston puolesta.

Arto Satonen
puheenjohtaja

Tiivistelmä

Ylen julkisen palvelun yleisradiotoiminnassa vuosi 2019 oli monella tapaa onnistunut. Yhtiö saavutti keskeiset pitkän aikavälin tavoitteensa ja yleisösuhde vahvistui. Ylen sisällöt ja palvelut tavoittivat joka viikko 96 prosenttia suomalaisista.

Ylen tarjonta radiossa ja televisiossa oli määrällisesti edellisvuoden tasolla. Yle lisäsi edelleen sisältöjen tarjontaa Yle Areenassa ja jatkoi panostuksia mobiili- ja verkkopalvelujen kehitykseen sekä sisältöjen löydettävyyden ja henkilökohtaisen palvelun parantamiseen. Yhtenä kehityskohteena olivat myös audion uudet muodot, kuten podcastit.

Ylen tv-kanavien ja radion viikkotavoittavuus laski edelleen hieman, kun taas verkon viikkotavoittavuus nousi, mikä heijastaa median käyttötapojen yleistä muutosta. Ylen perinteisiä radio- ja televisiokanavia seuraavat eniten varttuneemmat ikäryhmät. Nuorten mediankäyttö sen sijaan painottuu verkkoon. Vuonna 2019 Ylen tavoittavuus nousi myös alle 45-vuotiaiden keskuudessa, 92 prosenttiin viikossa.

Yle Radio Suomi oli edelleen kuunnelluin radiokanava Suomessa ja Yle TV1 katsotuin tv-kanava. Ylen sisältöjä ja palveluja piti kiinnostavina 84 prosenttia suomalaisista, missä on kasvua edellisvuoteen prosenttiyksikön verran. Koko väestön tasolla kiinnostavin palvelu on Yle TV1 ja alle 45-vuotiailla Yle Areena.

Yle Areena arvioitiin jälleen Suomen parhaaksi verkkobrändiksi Taloustutkimuksen vertailussa, jossa oli mukana 150 kotimaista ja ulkomaista verkkopalvelua. Samassa vertailussa Yle kokonaisuudessaan sijoittui kuudenneksi ja Yle Elävä arkisto seitsemänneksi.

Suomalaiset arvostavat Ylen julkista palvelua ja pitävät sitä yhteiskunnallisesti entistä tärkeämpänä. Tämä käy ilmi vuosittain tehtävistä yleisötutkimuksista. Yle saa yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8,3 asteikolla 1–10, mikä on hieman edellisvuotta korkeampi. Ylen merkitys henkilökohtaisessa mediankäytössä saa arvosanan 7,4. Kokonaisuutena Yle on hoitanut julkisen palvelun tehtävänsä suomalaisten mielestä hyvin.

Luottamus Yleä kohtaan on edelleen korkealla tasolla. Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksessa 67 prosenttia kertoo luottavansa Yleen erittäin tai melko paljon. Erittäin paljon luottavien osuus kasvoi vuoden aikana 14 prosentista 17 prosenttiin. Vain seitsemän prosenttia luottaa vähän ja kolme prosenttia ei lainkaan. Suomalaiset arvioivat kyselyssä Ylen mediayhtiöistä luotettavimmaksi.

Luottamus Ylen uutistoimintaan on pysynyt erittäin vahvana. Vuosittain tehtävän kyselytutkimuksen mukaan 87 prosenttia suomalaisista luottaa Yle Uutisiin ja yli puolet pitää Yleä ykkösuutistoimijana Suomessa.

Ylen vuoden 2019 tarjontaan sisältyi niin kotimaisia kuin kansainvälisiä menes-

tyksiä, suomalaisia yhdistäviä ja osallistavia tapahtumia, laaja kirjo asiasisältöjä ja syventävää journalismia, monipuolista draamaa ja kulttuuria sekä erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja sisältöjä.

Sisältöjen kehityksessä Yle on panostanut laatuun ja monipuolisuuteen, yhteisöllisyyden ja vuorovaikutuksen vahvistamiseen sekä uusiin kerronta- ja julkaisutapoihin kaikilla sisältöalueilla strategian ja julkisen palvelun tehtävän mukaisesti.

Vuoden suurimpiin panostuksiin kuuluivat kevään 2019 eduskunta- ja europarlamenttivaalit sekä isot kansainväliset urheilutapahtumat, kuten jääkiekon ja muodostelmaluistelun MM-kisat sekä naisten jalkapallon MM-kisat Ranskassa. Yle on myös edistänyt tasa-arvoa ja urheilun monipuolista lajikirjoa sisällöissään.

Isoja yhdistäviä tapahtumia olivat muun muassa *Uuden Musiikin Kilpailu* ja *Euroviisut*, suomalaisia osallistanut *Saunapäivä*, uusi Pointti-kaupunkifestivaali sekä *Nenäpäivä*-kampanja.

Yle edisti sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta sekä suomen- että ruotsinkielisille erityisryhmille. Svenska Yle aloitti uudet ruotsinkieliset selkouutiset ja teki viittomakielisiä sisältöjä lapsille. Yle myös lisäsi vuoden aikana ohjelmien kuvailutulkkauksia suomeksi ja ruotsiksi.

Yle Areenan saatavuus ulkomailla parani edelleen, kun Yle vei EU:n siirrettävyysasetuksen soveltamisen päätökseen. Sen myötä kaikki Yle Areenan sisällöt avautuivat EU-alueella matkustavien ja Suomessa pysyvästi asuvien käyttöön Yle Tunnuksen avulla.

Yle on myös tehnyt uusia kokeiluja ja avauksia uuden teknologian, kuten tekoälyn, robotiikan, puheentunnistuksen ja ääniohjauksen hyödyntämiseksi sisältöjen tuotannossa.

Yle ja Digita solmivat uuden 10-vuotisen sopimuksen Ylen tv- ja radiokanavien antennijakelusta, joka kattaa myös Ylen HD- eli teräväpiirtolähetykset. HD-kanavien jakelu laajenee vaiheittain koko maahan kesäkuuhun 2020 mennessä.

Yle on lisännyt suunnitelmallisesti sisältöhankintoja yhtiön ulkopuolelta ja käynnistänyt yhteistyöhankkeita kotimaisten mediayhtiöiden kanssa parlamentaarisen työryhmän ja Yle-lain linjausten mukaisesti.

Ylen talous pysyi tavoitteen mukaisesti tasapainossa.

Ylen julkisen palvelun tehtävien toteuttamista käsitellään luvuissa 1–4 ja yhtiön toiminnan kehittämistä, henkilöstöä ja taloutta luvuissa 5–6.

Sisällys

1. YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA 11

1.1 Yleisradion tehtävä

1.2 Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA 15

2.1 Viestintäpolitiikka ja viestinnän sääntely

2.2 Mediamarkkinoiden kehitys

2.3 Mediankäytön kehitys

2.4 Mediateknologian kehitys

2.5 Eurooppalaisten yleisradioyhtiöiden kehityslinjoja

3. YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT 23

3.1 Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa

3.2 Ylen tarjonta sisältökokonaisuuksittain

3.3 Saamenkieliset palvelut

3.4 Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille

3.5 Hartausohjelmat

3.6 Ulkomaille suunnattu tarjonta

3.7 Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen

4. YLEN ARVO SUOMALAISILLE 51

4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä

4.2 Ylen yleisösuhde televisiossa, radiossa ja verkossa

4.3 Palautteen seuranta ja vuorovaikutus sidosryhmien kanssa

5. YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET 63

5.1 Toiminnan kehittäminen
5.2 Kumppanuudet ja yhteistyö muun median kanssa
5.3 Yhteiskuntavastuu Ylen toiminnassa
5.4 Riippumattomuus ja toimintaperiaatteet
5.5 Henkilöstön kehittäminen

6. YLEN RAHOITUS, KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO 71

6.1 Ylen rahoitus ja tulot
6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
6.3 Kustannukset sisältökokonaisuuksittain
6.4 Ylen hallinto ja organisaatio

LIITTEET 76

Saamelaiskäräjien lausunto

YLEISRADION TEHTÄVÄ

Laki Yleisradio Oy:sta,
7 §, Julkinen palvelu

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti.

JULKISEN PALVELUN OHJELMATOIMINNAN TULEE ERITYISESTI:

1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;

2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;

3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;

4) kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvin osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä;

5) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;

6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;

7) välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- jaradiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

7 a §, Yhteistyö
Yhtiön on toiminnallaan edistettävä sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

- **Yle jatkoi strategian toimeenpanoa. Yleisösuhde vahvistui.**
- **Yle panostaa vuorovaikutuksen vahvistamiseen, korkeatasoisiin sisältöihin ja hyvään henkilökohtaiseen palveluun.**
- **Uusi hallintoneuvosto aloitti tehtävässään.**

1.1 YLEISRADION TEHTÄVÄ

1.1

Yleisradio Oy (Yle) on julkisen palvelun yleisradioyhtiö, jonka tehtävä perustuu yleisradiolakiin (1993/1380). Lain uusimmat muutokset tulivat voimaan vuonna 2017 (436/2017). Julkisen palvelun tehtävät, joita tämä hallintoneuvoston kertomus koskee, on määritelty yleisradiolain 7§:ssä.

Ylen tulee tarjota monipuolinen ja kattava julkisen palvelun ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Yhtiön tehtävänä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa ja sananvapautta, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perusteet nojaavat Euroopan unionin sopimuksiin. Amsterdamin pöytäkirjan (1997) mukaan julkinen yleisradiotoiminta liittyy suoraan kunkin yhteiskunnan demokraattisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin samoin kuin tarpeeseen turvata viestinnän moniarvoisuus.

Yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta, jotta tarjonta heijastaa monipuolisesti ja luotettavasti yhteiskunnassa vallitsevia erilaisia mielipiteitä ja arvostuksia.

Eduskunta nimitti Ylen omistajaohjauksesta vastaavan uuden hallintoneuvoston jäsenet kesäkuussa 2019 kevään eduskuntavaalien jälkeen. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja Arto Satonen (kok.). Valitun hallintoneuvoston jäsenistä 14 on uusia ja 7 jatkaa edelliseltä kaudelta. Uusi hallintoneuvosto järjestäytyi syksyn ensimmäisessä kokouksessa 17.9.2019.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

1.2

Yle on onnistunut säilyttämään vahvan suhteen suomalaisiin, ja luottamus yhtiötä kohtaan on korkealla. Yle tavoittaa radion, television ja verkon kautta edelleen valtaosan suomalaisista, mikä kertoo julkisen palvelun arvostuksesta kansalaisten keskuudessa ja yhtiön kyvystä vastata toimintaympäristön muutoksiin.

Median toimintaympäristö kuitenkin muuttuu koko ajan haastavammaksi ja vaikeammin ennakoitavaksi. Suoratoistopalvelut, podcastit, videopalvelut sekä erilaiset sosiaalisen median alustat ovat muokanneet eri-ikäisten mediankäyttöä merkittävästi. Mediasisältöjä on tarjolla enemmän kuin koskaan aiemmin, ja etenkin nuorten mediankäytössä tapahtuu suuria muutoksia. Tämä asettaa Ylen uusien haasteiden eteen.

Vastatakseen muutoksiin Yle on jatkanut suunnitelmallisesti panostuksia sisältöjen ja palvelujen kehitykseen, uuteen teknologiaan ja toimintatapojen uudistamiseen vuonna 2017 hyväksytyn strategian mukaisesti.

Yleisradiolain muutoksen jälkeen hyväksytty strategia on ensimmäinen, josta päätti hallintoneuvosto. Sen antaa Ylen toiminnalle suuntaviivat, joiden pohjalta yhtiön hallitus päättää yhtiön tavoitteista, vuosittaisista painopisteistä ja tärkeimmistä uudistushankkeista. Yhtiön sisältöjä koskevista päätöksistä vastaavat sananvapauslain nojalla nimetyt vastaavat toimittajat.

Ylen nykyinen strategia määrittelee viisi painopistealuetta:

- Yle vahvistaa yhteisöllisyyttä kuuntelemalla, osallistamalla ja yhdistämällä erilaisia ihmisiä
- Yle tuottaa korkeatasoisia sisältöjä ja palveluja ja tuo ne helposti ihmisten saataville
- Yle uudistuu rohkeasti pysyäkseen ketteränä muutoksissa
- Yle varmistaa, että sillä on ajanmukainen osaaminen ja hyödylliset yhteistyöverkostot
- Yle toimii sujuvasti, tehokkaasti ja vastuullisesti.

Sisältöjen ja palvelujen suunnittelussa erityisenä painopisteenä ovat alle 45-vuotiaat ja etenkin nuoret aikuiset, joille Ylen on kyettävä tarjoamaan houkuttelevia julkisen palvelun sisältöjä kovenevassa globaalissa kilpailussa. Samalla yhtiö huolehtii laadukkaiden ja monipuolisten sisältöjen saatavuudesta koko väestölle julkisen palvelun tehtävän mukaisesti.

Uusi teknologia ja perinteisiä mediayhtiöitä haastavat uudet toimijat vaikuttavat myös ihmisten käsityksiin mediasta. Luotettavan mediaympäristön ja korkeatasoisen journalismin turvaajana Ylellä ja muulla kotimaisella medialla on erittäin tärkeä ja vastuullinen rooli. Kansalaisten

tarve saada luotettavaa ja monipuolista tietoa korostuu entisestään valeuutisten ja disinformaation kaltaisten ilmiöiden vuoksi.

Ylen keskeisiin strategisiin tavoitteisiin kuuluu lisätä ymmärrystä yhteiskunnasta ja maailman muutoksista sekä vahvistaa vuorovaikutusta, yhteisöllisyyttä ja osallisuuden kokemuksia. Monimuotoistuvaan mediankäyttöön Yle vastaa panostamalla entistä parempaan henkilökohtaiseen palveluun sekä sisältöjen ja palvelujen löydettävyyteen myös uusilla digitaalisilla jakeluteillä.

Hallintoneuvoston hyväksymien talouden ja toiminnan suuntaviivojen (2019–2020) mukaan Yle tarjoaa laajaa ja monipuolista palvelua asianmukaisilla jakeluteillä koko väestölle, lisää panostuksia verkkoon, tuo teräväpiirtotarjonnan jokaisen ulottuville yhtäläisin ehdoin ja pitää talouden tasapainossa. Lähtökohtana on, että Ylen rahoitusta tarkistetaan valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain mukaisesti kustannustason muutosta vastaavaksi.

Ylellä on myös keskeinen rooli monipuolisen kotimaisen kulttuurin edistäjänä ja luovan alan työllistäjänä. Yhtiö on viime vuosina lisännyt hankintoja kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä ja muilta toimijoilta sekä etsinyt uusia yhteistyömuotoja kaupallisen median kanssa parlamentaarisen työryhmän esitysten ja yleisradiolain mukaisesti.

Hallintoneuvosto on käsitellyt yleisradiolaissa määriteltyjen Ylen erityistehtävien toteutumista teema-alueittain vuoden aikana ja saanut yhtiön johdolta katsaukset strategisten tavoitteiden etenemisestä suuntaviivojen mukaisesti.

Ylen uuden strategian valmistelu käynnistyi vuoden 2019 loppupuolella, ja tulee yhtiön hallituksen käsittelyyn ja hallintoneuvoston päätettäväksi keväällä 2020.

Toimintaympäristön muutoksia

2

- **Yleä koskevaan lainsäädäntöön ei tehty muutoksia.**
- **Mediankäytön murros kiihtyy. Globaali kilpailu haastaa kotimaisia mediayhtiöitä.**
- **Uudet teknologiat yleistyvät sisältöjen tuotannossa ja jakelussa.**

Vuoden 2019 aikana ei valmisteltu muutoksia tai päätetty muutoksista lakeihin Yleisradio Oy:stä tai yleisradioverosta.

Nykyiseen hallitusohjelmaan sisältyy kirjaus, jonka mukaan "Yleisradion riippumattomuus turvataan ja sen merkittävää roolia kaikkia suomalaisia palvelevana julkisena mediana vahvistetaan." Tämä liittyy tiedonvälitystä ja journalismia koskevaan linjaukseen, jonka mukaan hallitus tukee sananvapautta ja demokratian toimivuutta vahvistamalla vastuullisen median toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä kansalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa ja sivistää itseään.

2.1 VIESTINTÄPOLITIIKKA JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

2.1

Liikenne- ja viestintäministeriö valmisteli vuoden 2019 aikana muutoksia sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin. Lakimuutokset lisäävät Ylen saavutettavuusvelvoitetta eli kuuroille ja huonokuuloisille tarkoitettujen lakisääteisten ohjelmatekstitysten määrää suorissa lähetyksissä ja Yle Areenassa. Muutokset perustuvat EU-lainsäätäjien vuonna 2018 hyväksymiin audiovisuaalisia mediapalveluja ohjaavan AVMS-direktiivin ja teledirektiivien muutoksiin. Lakimuutokset tulevat todennäköisesti voimaan vuoden 2020 lopulla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö valmisteli tekijänoikeuslakiin muutoksia, jotka perustuvat vuonna 2019 hyväksyttyyn DSM-tekijänoikeusdirektiiviin. Uusi laaja tekstin- ja tiedonlouhintaa koskeva tekijänoikeuden poikkeus mahdollistaa arkistoaineiston laajemman käytön esimerkiksi kotimaisiin kieliin liittyvissä teknologia- ja tutkimushankkeissa.

Myös alustayhtiöiden (esim. Google, YouTube, Facebook, Twitter) vastuuta tekijänoikeudella suojatun materiaalin käytöstä verkkopalveluissa lisätään. Teosten käyttöön liittyy raportointivelvoite, joka saattaa lisätä mediayhtiöiden hallinnollista taakkaa ja kilpailuoikeudellisia riskejä. Direktiivin edellyttämät muutokset Suomen lainsäädäntöön tulee saattaa voimaan 7. kesäkuuta 2021 mennessä.

Kaupallisia mediayrityksiä edustava Medialiitto pyysi kesäkuussa 2017 EU-komissiota tutkimaan, onko Ylen tekstimuotoisiin mediasisältöihin saama julkinen rahoitus EU-säännöissä kiellettyä valtiontukea. EU-komissio ei ollut vielä vuoden 2020 alkuun mennessä ratkaissut kantelua.

2.2

2.2 MEDIAMARKKINOIDEN KEHITYS

Mediatoimialan muutos jatkuu voimakkaana. Uusi teknologia vaikuttaa niin alan ansaintamalleihin kuin ihmisten käyttötottumuksiin ja käsityksiin siitä, mitä media on.

Mediamarkkinoiden maailmanlaajuisessa kilpailussa suomalaiset mediayhtiöt ovat pieniä toimijoita. Esimerkiksi amerikkalaiset ja kiinalaiset teknologiajätit levittäytyvät yhä laajemmalle muun muassa sosiaalisen median alustoina. Googlen ja Facebookin hallussa on jo yli viidennes Suomen koko mainosmyynnistä ja noin 60 prosenttia mainonnasta verkossa.

Mainosrahojen siirtyminen kansainvälisille toimijoille pakottaa suomalaisen kaupallisen median etsimään uusia ansaintamalleja. Isot mediatalot siirtävätkin painopistettään lehtiliiketoiminnasta uusille alueille, kuten online-kauppapaikkojen, oppimisen, musiikin ja viihteen pariin sekä tapahtumien järjestämiseen.

Paikallisten ja alueellisten medioiden omistus keskittyy, kun mediayritykset yhdistävät voimiaan selvitäkseen digitalisoitumisen vaatimista panostuksista.

Teleoperaattorit, kuten Elisa ja Telia, hakevat yhä vahvempaa jalansijaa Suomen mediamarkkinoilla. Operaattorit

Media-alan keskeisten toimijoiden liikevaihto ja vertailu julkisen palvelun yhtiöihin 2018, miljardia euroa

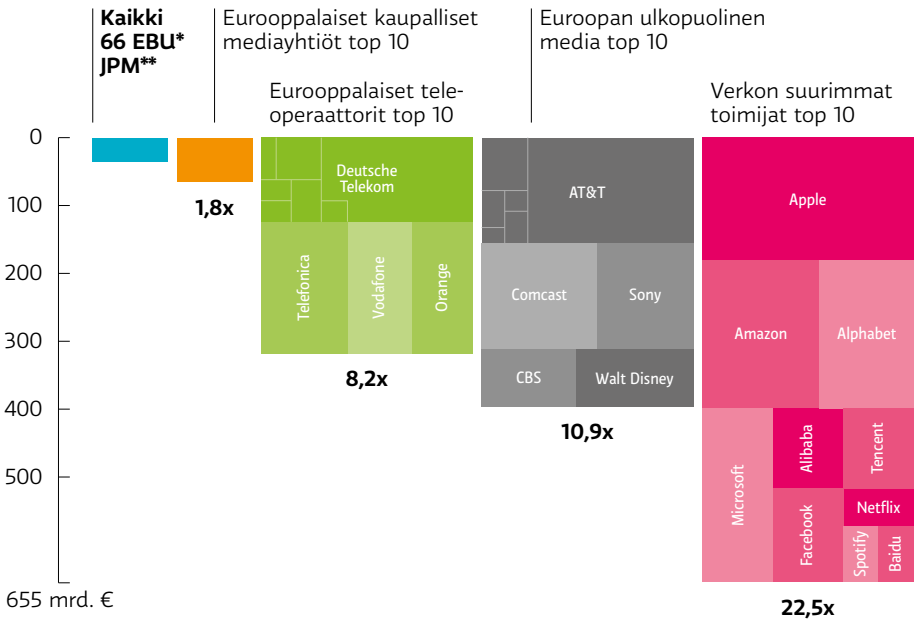

*) European Broadcasting Union, Euroopan yleisradiounioni, 66 jäsenyhtiötä
**) Julkisen palvelun media
Lähde: EBU pohjautuen jäsen- ja muiden yhtiöiden tilinpäätöksiin

hankkivat aktiivisesti esitysoikeuksia ja lisäävät myös omaa sisällöntuotantoaan. Marraskuussa EU-komissio hyväksyi kaupan, jossa ruotsalainen Telia osti Bonnierin televisiotoiminnot, muun muassa suomalaisen MTV Oy:n.

Kilpailu urheilun ja muiden sisältöjen esitysoikeuksista on kiristynyt, ja kansallisten toimijoiden on yhä vaikeampaa hankkia hyviä sisältöjä kohtuullisin ehdoin. Merkittävimpien urheilutapahtumien tarjouskilpailut kattavat yhden maan sijasta laajempia alueita, ja oikeuksia saatetaan myydä ilman avointa tarjouskilpailua. Myös draamatuotannot kallistuvat, ja niille haetaan usein kansainvälistä rahoitusta.

2.3 MEDIANKÄYTÖN KEHITYS

2.3

Mediasisältöjä ja muita ihmisten ajasta kilpailevia palveluja on tarjolla enemmän kuin koskaan. Valinnanvaraa on valtavasti, ja jokainen voi kuluttaa sisältöjä juuri sillä laitteella ja juuri silloin, kun itse haluaa. Etenkin nuoret käyttävät mediaa uusin tavoin.

Kun käyttö näin pirstaloituu perinteisiin, uusiin digitaalisiin ja sosiaalisiin medioihin, ihmisiä yhteen kokoavia medioita on yhä vähemmän.

Perinteisen lineaarisen television ja radion asema on yhä vahva, joskin niitä katsellaan ja kuunnellaan vuosi vuodelta vähemmän.

Verkkopalvelujen viikkotavoittavuus syksyllä 2019

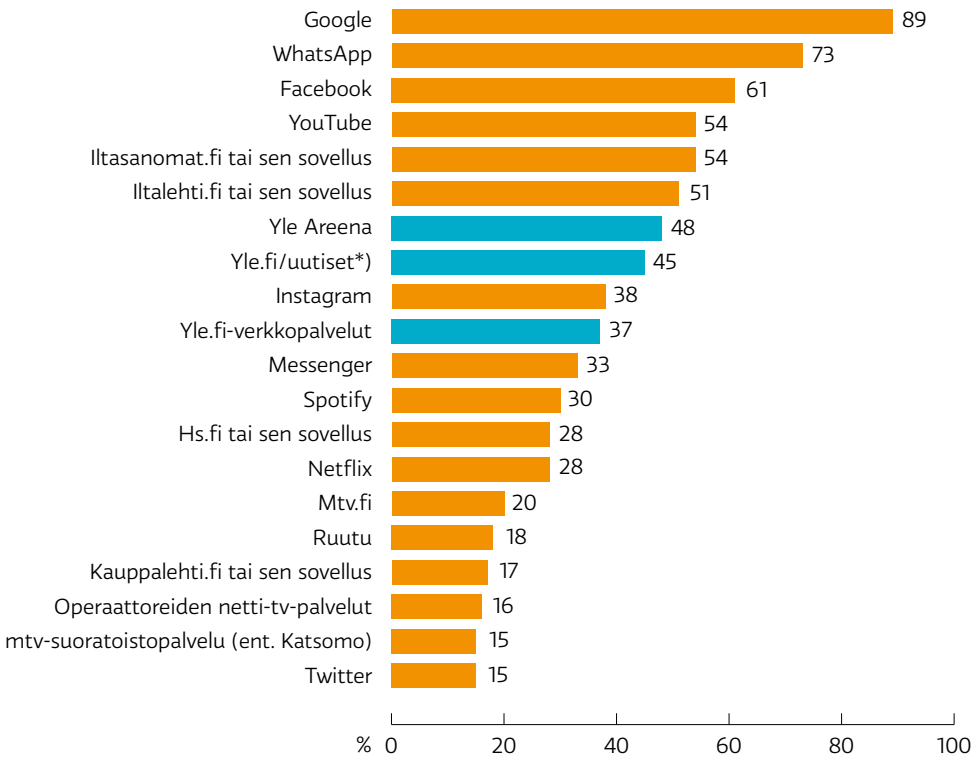

*) ml. sää & urheilu
Tutkimuksessa kysytyt verkkopalvelut.
15-v.+ -väestö
Lähde: KMK-tutkimus syksy 2019, Taloustutkimus / Älykäs data ja asiakkuus, Yle

Suomalaiset katsovat televisiota keskimäärin 2 tuntia 42 minuuttia päivässä (2018: 2 tuntia 45 minuuttia). Kotimaiset ja kansainväliset suoratoisto- ja lyhytvideopalvelut ovat yhä suositumpia kaikenikäisten keskuudessa. Uusia palveluita ilmaantuu markkinoille tiuhaan.

Suomalaiset kuuntelevat radiota päivittäin keskimäärin 2 tuntia 40 minuuttia (2018: 2 tuntia 48 minuuttia). FM-radion rinnalle on tullut uudenlaisia äänisisältöjä, jotka eivät enää ole kiinni radiolaitteessa tai -kanavassa. Erityisesti nuoret kuuntelevat yhä enemmän podcasteja.

Journalismissa kaupallinen media hakee edelleen kestäviä ansaintamalleja. Kansainväliset sosiaalisen median alustat kontrolloivat yhä enemmän, miten ja millaisia uutisia yleisöt löytävät. Valeuutisten, disinformaation ja deep fake -videoiden kaltaiset ilmiöt horjuttavat luottamusta instituutioihin ja perinteiseen mediaan. Ammattimainen journalismi kohtaa siten yhä kovempia haasteita.

Pohjoismaissa luottamus perinteiseen mediaan on edelleen erittäin suurta, ja suomalaiset luottavat uutismediaan eniten maailmassa. Luottamus on kuitenkin hienoisessa laskussa, mikä noudattaa kansainvälistä trendiä.

2.4 MEDIATEKNOLOGIAN KEHITYS

Media-alan teknologinen kehitys kiihtyy entisestään. Kodin älykkyys, kuten älykaiuttimien käyttö, on yksi isoimmista kuluttajaelektroniikan ilmiöistä. Suomessa ilmiötä rajoittaa suomen kielen tuen puute. Mediayhtiöille ääniohjaus mahdollistaa uusien palvelukonseptien toteuttamisen, mutta haastaa samalla perinteiset tuotantomallit.

Tietoliikenneverkot kehittyvät, ja ensimmäiset 5G-verkot otettiin Suomessa käyttöön vuoden aikana. Ylelle 5G tarjoaa mahdollisuuksia median tuotantoprosessien uudistamiseen sekä median kuluttamiseen.

Keinotodellisuus (VR) ja lisätty todellisuus (AR) kehittyvät entisestään. IP- ja pilviteknologiat, 4K- ja 8K-teräväpiirto

Joukkoviestintämarkkinoiden arvo Suomessa, miljoonaa euroa

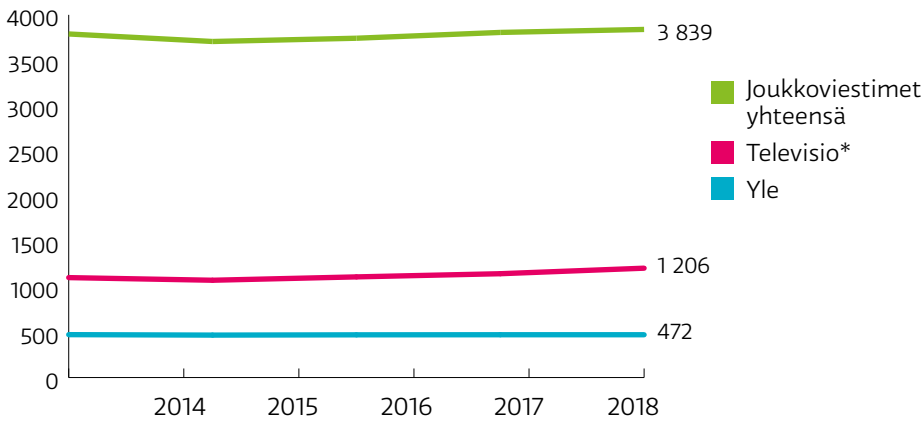

*sisältää myös koko Ylen (tv, radio, verkkopalvelut)
Lähde: Tilastokeskus, Yle

sekä audion uudet muodot muuttavat tapoja lähettää ja vastaanottaa sisältöjä. Tekoäly integroituu osaksi teknologisia prosesseja ja nostattaa kysymyksiä muun muassa algoritmien etiikasta, joihin Ylekin pyrkii vastaamaan.

2.5 EUROOPPALAISTEN YLEISRADIOYHTIÖIDEN KEHITYSLINJOJA

Yleisradioyhtiöiden toimintaan kohdistuu paineita monissa maissa niin Euroopassa kuin muualla. Osaltaan tähän vaikuttaa kaupallisen median tilanne kansainvälisen kilpailun paineessa, mutta myös mediakentän pirstaloituminen ja uudet mediankäytön tottumukset. Esiin on noussut myös poliittisia pyrkimyksiä rajoittaa yleisradioyhtiöiden toimintaa, kuten itäisessä Keski-Euroopassa.

Samanaikaisesti voimistuu laajempi keskustelu julkisen palvelun yleisradiotoiminnan merkityksestä luotettavan tiedon, sananvapauden, demokratian ja median moninaisuuden vahvistajana.

Pohjoismaissa tehtiin vuonna 2019 päätökset Norjan yleisradioyhtiön NRK:n uudesta rahoitusmallista ja Ruotsin kolmen yleisradioyhtiön uusista toimiluvista.

Norjassa tv-lupamaksun tilalle tuli vuoden 2020 alussa tuloihin perustuva henkilökohtainen vero, joka on pääpiirteissään Yle-veron kaltainen. NRK:n rahoitus päätetään jatkossa neljäksi vuodeksi kerrallaan. Rahoitukseen sisältyy valtion budjetissa erityinen menettely, jossa parlamentti, Stortinget, sitoutuu monivuotiseen rahoitukseen. Näin halutaan turvata yleisradiotoiminnan rahoituksen pitkäjänteisyys ja riippumattomuus.

Samassa yhteydessä Norjassa päätettiin mediatukien uudistuksesta, jonka tavoitteena on virtaviivaistaa nykyistä järjestelmää ja koota kaikki mediatuet saman järjestelmän piiriin. NRK:n tehtävään tuli myös joitakin lisävelvoitteita, jotka koskevat saavutettavuutta ja alueellista uutistoimintaa syrjäisimmillä seuduilla. NRK:n toimilupaehtojen mukaan yhtiön tulee tarjota julkisen palvelun sisältöjä kaikilla keskeisillä jakeluteillä, myös verkossa, palvellakseen kaikkia kohderyhmiä.

Ruotsissa Yle-veron kaltainen julkisen palvelun maksu tuli voimaan vuoden 2019 alussa. Ruotsissa hallitus päätti myös yleisradioyhtiöiden (SVT, SR, UR) uusista toimiluvista vuosille 2020–2025. Niiden ehdot säilyivät pääosin ennallaan, mutta toimilupiin tuli joitakin täydennyksiä, kuten SR:n ja SVT:n velvoite vahvistaa uutisjournalismia alueilla, jotka jäävät uutistoiminnassa katveeseen (ns. vita fläckar).

Uudet toimilupaehdot kattavat radion ja television lisäksi myös yleisradioyhtiöiden verkkopalvelut. Hallitus katsoo esityksen perusteluissa, että SVT:n, SR:n ja UR:n on pystyttävä julkaisemaan sisältöjä myös verkossa, samalla kun ne painottavat ydintehtäväänsä, audiota ja liikkuvaa kuvaa.

Ruotsin yleisradioyhtiöiden rahoitukseen on tulossa kahden prosentin vuosittainen korotus lisävelvoitteiden hoitamiseksi. Toimintaa kehittäessään yhtiöiden tulee huomioida muun uutismedian kilpailuedellytykset laadukkaan ja monipuolisen median turvaamiseksi.

Tanskassa on meneillään siirtymävaihe, jonka aikana medialupamaksu korvataan asteittain julkisen palvelun verolla vuoteen 2022 mennessä. Tanskassa uusi hallitus aikoo ottaa edellisellä hallituskaudella syntyneen mediapoliittisen ohjelman ja yleisradioyhtiö DR:n toimintaan kohdistuneet säästöt uudelleen tarkasteluun. Niitä on tarkoitus arvioida tarkemmin keväällä 2020.

Syksyllä 2019 DR:n julkisen palvelun tehtävät määrittelevää sopimusta (public service -kontrakt) väljennettiin ja siitä poistettiin tiettyjä rajoituksia, kuten vaatimus välttää pitkien ja syventävien artikkelien julkaisemista verkossa. Lisäksi DR sai lisärahoitusta kahden leikkauslistalla olleen radiokanavan jatkamiseen ainakin vuodeksi.

Tanskan hallitus haluaa myös vahvistaa yleisradioyhtiön riippumattomuutta siten, että päätökset radio- ja televisiokanavien määrästä vahvistaa jatkossa maan mediaviranomainen Radio- og tv-nævnet eikä kulttuuriministeriö, kuten tähän asti.

Iso-Britanniassa yleisradioyhtiö BBC on selvittänyt vaihtoehtoja, joilla se varmistaa toimintansa EU-alueella maan EU-eron Brexitin varmistuttua.

BBC:n nykyinen 11-vuotinen toimilupa päättyy vuonna 2027. Toimiluvan seuraava välitarkastelu tehdään vuonna 2022, jolloin mahdollisesti keskustellaan myös BBC:n rahoitusmallista.

Iso-Britannian viestintää valvova Ofcom julkaisi toisen raporttinsa BBC:n toiminnasta vuosilta 2018/2019. Sen mukaan BBC on hoitanut julkisen palvelun velvoitteensa yleisesti ottaen hyvin ja tarjonta on erittäin monipuolista, mutta yhtiön tulee toimia ponnekkaammin nuorten tavoittamiseksi ja monimuotoisuuden vahvistamiseksi.

Monissa EU-maissa niin julkiset kuin kaupalliset mediayhtiöt etsivät uusia yhteistyömuotoja ja kumppaneita vastatakseen globaalien suoratoisto- ja tilausvideopalvelujen kovenevaan kilpailuun.

Ranskassa kolmen mediayhtiön yhteinen tilausvideopalvelu Salto on määrä lanseerata kesällä 2020. Palvelussa ovat mukana yleisradioyhtiö France Télévisions ja kaksi isoa kaupallista yhtiötä, TF1 ja M6. Britanniassa BBC ja mainosrahoitteinen ITV ovat käynnistäneet maksullisen suoratoistopalvelun BritBoxin, joka aiemmin toimi jo Pohjois-Amerikassa.

Monet eurooppalaiset mediayhtiöt ovat myös ilmoittaneet panostavansa

Maailmalla kilpailu merkittävien urheilutapahtumien esitysoikeuksista on kiristynyt ja kansallisten toimijoiden on yhä vaikeampaa hankkia hyviä sisältöjä kohtuullisin ehdoin. Yle hankki kesä- ja talviolympialaisten oikeudet vuoteen 2024 saakka.
Kuva: Valery Sharifulin / ITAR-TASS, AOP

lisää omiin alkuperäistuotantoihin. Luovan sektorin, median ja teknologian yhteistyöstä haetaan lisävoimaa eurooppalaisen luovan alan kilpailukyvyn vahvistamiseksi.

LÄHTEET:

- EBU
- Finnpanel
- IAB Finland
- Kantar TNS
- Tilastokeskus
- Reuters Institute
- Ylen toimintaympäristökatsaukset

GALAXIN PALLO

Ylen sisällöt ja palvelut 3

- **Yle kehitti monipuolisesti sisältöjä ja palveluja eri kohderyhmille.**
- **Yle Areena säilytti vahvan aseman arvostetuimpana verkkobrändinä.**
- **Yle paransi edelleen sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta.**

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

3.1

Vastatakseen mediankäytön muutoksiin Yle pyrkii tarjoamaan julkisen palvelun sisältöjä entistä kohdennetummin erilaisiin käyttötarpeisiin ja -tilanteisiin.

Ylen perinteisillä radio- ja televisiokanavilla on yhä merkittävä sijansa suomalaisten arjessa, etenkin vanhempien ikäluokkien keskuudessa. Mediankäyttö kuitenkin eriytyy käyttötottumusten mukaan entistä pienempiin yleisöihin ja yhä useampiin laitteisiin. Muutos koskee etenkin nuoria ja nuoria aikuisia sekä lisääntyvässä määrin myös lapsia ja lapsiperheitä, joille verkon uudet palvelut ovat arkipäivää.

Palvellakseen kaikkia kohderyhmiä Yle tarvitsee entistä laajemman kirjon julkaisutapoja, jotta julkisen palvelut sisällöt tavoittavat käyttäjänsä. Yhtiö on jatkanut suunnitelmallisesti verkko- ja mobiilipalvelujen kehitystä ja hyödyntänyt uutta teknologiaa sisältöjen löydettävyyden ja henkilökohtaisen palvelun parantamiseksi.

Ylen verkkopalveluiden käyttäjiä esimerkiksi informoidaan heitä kiinnostavista ohjelmista muistuttavilla kirjeillä ja notifikaateilla, sisältöjä markkinoidaan useilla digitaalisilla alustoilla ja käyttöliittymiä personoidaan. Löydettävyyden parantamisen apuvälineenä käytetään myös tekoälyratkaisuja.

Yle Areenan merkitys monipuolisena julkaisualustana on edelleen vahvistunut, ja Yle on kasvattanut sen tarjontaa merkittävästi. Kaikki Ylen tekemät ja hankkimat televisio-ohjelmat julkaistaan Yle Areenassa, pääsääntöisesti jo ennen tv-julkaisua ja kokonaisina sarjoina.

Yle on kehittänyt myös audiosisältöjen tarjontaa ja kasvattanut muun muassa podcastien määrää Yle Areenassa. Tämä on osaltaan lisännyt audion kuuntelua. Svenska Yle on edelläkävijänä tuonut ääniohjattuja sisältöjä esimerkiksi älykaiuttimiin.

Yle käy aktiivisesti neuvotteluja verkkojulkaisua tukevista esitysoikeuksista. Vuonna 2019 Gramexin kanssa tehtiin sopimus, joka pidensi musiikkiohjelmien oikeuksia Yle Areenassa 30 päivästä vuoteen. Myös dokumentit ovat tarjolla aiempaa kauemmin. Lisäksi tekijänoikeusjärjestöjen kanssa aiemmin solmittu arkistojulkaisemisen sopimus on mahdollistanut menneiden vuosien suosikkisarjojen säännönmukaisen julkaisemisen Yle Areenassa.

Yle Areena säilytti yhä asemansa Suomen suosituimpana suoratoistopalveluna, mikä on eurooppalaisessa mittakaavassa poikkeuksellista. Vuonna 2019 Yle Areena oli jälleen suomalaisten eniten arvostama verkkobrändi Taloustutkimuksen vertailussa, jossa oli mukana 150 kotimaista ja

Varhaisnuorille suunnattua ohjelmaa Galaxin Palloa kuvataan Tampereen Mediapoliksessa. Sen sisältöjen tuotantoon osallistuu muun muassa Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoita.
Kuva: Laura Pohjavirta / Yle

ulkomaista verkkopalvelua. Ylen brändi kokonaisuutena sijoittui listalla kuudenneksi ja Yle Elävä arkisto seitsemänneksi.

Ylen **televisio- ja radiokanavien** määrä pysyi ennallaan, mutta niiden profiileja tarkennettiin. Yle TV1 vahvisti uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien rooliaan, kun TV2:n uutislähetykset siirtyivät kanavalle. Yle Teema -kanavalla lisättiin merkittävästi loppuillan ohjelmien ruotsinkielistä tekstitystä, mikä paransi ruotsinkielisen väestön palvelua.

Radiokanavilla, kuten Yle Radio Suomessa ja ruotsinkielisessä Yle Vegassa, lisättiin suorien lähetysten määrää ja läsnäoloa tapahtumissa eri puolilla maata.

Yle julkaisee sisältönsä ensisijaisesti omilla alustoillaan. Lisäksi yhtiö hyödyntää harkitusti ulkopuolisia alustoja, kun se asiakkuuden kannalta on perusteltua. Sosiaalisen median alustat mahdollistavat uudenlaista ilmaisua ja tarinankerrontaa, joilla Yle tavoittelee esimerkiksi nuoria. Alle 45-vuotiaista 69 prosenttia kohtaa Ylen sisältöjä sosiaalisessa mediassa viikoittain.

Sosiaalisesta mediasta saatiin myös ohjattua merkittäviä yleisömääriä Ylen palveluihin. Esimerkiksi nuorten sarja *Hullu-hullumpi-yläaste* löysi katsojansa YouTuben ja Snapchatin kautta, ja Yle Uutisten Facebook-tililtä on ohjautunut lisää kävijöitä Ylen uutisartikkeleihin.

Yhtiö pyrkii parantamaan henkilökohtaista palvelua ja sisältöjen kehitystä muun muassa Yle Tunnuksen avulla. Tavoitteena on kasvattaa Yle Tunnuksella kirjautuneiden määrää verkkopalveluissa keskimäärin 800 000 käyttäjään viikossa. Kirjautunut käyttö myös lisää Ylen sisältöjen parissa vietettyä aikaa. Vuoden 2019 lopussa aktiivisia Tunnus-käyttäjiä oli runsaat 400 000 viikossa.

Yle hyödyntää lisääntyvässä määrin dataa ja tekoälyä sisältöjen ja palvelujen kehityksessä julkisen palvelun periaatteiden mukaisesti. Datan ja uuden teknologian hyödyntämisessä yhtiö panostaa läpinäkyvyyteen. Vuonna 2019 perustettiin digitaalisesta käyttökokemuksesta vastaavien asiantuntijoiden Yle Next -verkosto, joka avaa käyttäjille muun muassa

Yle News Labin valeuutisten levittämistä havainnollistanut Trollitehdas – Troll Factory -mobiilipeli huomioitiin kansainvälisesti ja palkittiin erikoismaininnan medialukutaidon edistämisestä Global Youth & News Media -kilpailussa.

Kuva: Yle News Lab

YLEN KANAVAT JA PALVELUT

Vuonna 2019 Yle julkaisi ohjelmia ja palveluita kuudella valtakunnallisella FM-radiokanavalla ja digitaalisina radiopalveluina, kolmella kanavapaikalla televisiossa sekä verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- Yle TV1 – uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien sekä draaman kanava
- Yle TV2 – urheilun ja viihteen kanava, suunnattu erityisesti lapsille, nuorille ja perheille
- Yle Teema – kulttuurin, historian ja tieteen kanava (yhdistetyllä kanavapaikalla Yle Teema & Fem)
- Yle Fem – kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille sekä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta tarjonnasta kiinnostuneille (yhdistetyllä kanavapaikalla Yle Teema & Fem)
- Kaikki tv-kanavat ovat saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- Yle Radio 1 – kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- Yle Radio Suomi – uutis-, ajankohtais- ja alueohjelmien kanava
- YleX – populaarikulttuurin kanava
- Yle Puhe – puhekanava, joka lähettää myös tapahtumaurheilua
- Yle Vega – ruotsinkielisten uutisten, alueiden, kulttuurin, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- Yle X3M – ruotsinkielinen nuorisokanava
- Yle Mondo – monikielinen radiopalvelu pääkaupunkiseudulla
- Yle Klassinen – klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu verkossa
- Yle Sámi Radio – kolmisaamenkielinen kanava pohjoisessa

YLEN VERKKOPALVELUT

- Yle Areena – radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähetyksiä ja podcasteja sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
- Yle.fi – verkkopalvelu yhteisille sisällöille, uutisille, urheilulle ja säälle, lapsille aktivoivia ja osallistavia palveluja, Yle Oppimisen sisältöjä sekä opetuskäyttöön että itseopiskeluun
- Yle Uutisvahti – henkilökohtaisia uutissuosituksia ja älykkäitä ilmoituksia
- Svenska.yle.fi – ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
- Yle teksti-tv/Yle text-tv – uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
- Yle Sápmi – sisältöjä kolmella saamen kielellä

sitä, miten datan ja tekoälyn soveltaminen näkyy uutisten ja Yle Areenan suosittelussa.

Vuoden lopulla Yle ja Digita solmivat uuden 10-vuotisen sopimuksen Ylen tv- ja radiokanavien antennijakelusta. Sopimus kattaa myös Ylen HD-muotoisen eli teräväpiirtokanavien antennijakelun. HD-kanavien jakelu Digitan UHF-verkossa alkaa 1.4.2020 ja laajenee koko Suomeen vaiheittain kesäkuun alkuun mennessä.

Sopimus on tärkeä koko Suomen tv-toimialalle, koska se luo mahdollisuuden teräväpiirtojakeluun myös muille Suomen tv-yhtiöille.

3.2. YLEN TARJONTA SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Yle on panostanut määrätietoisesti sisältöjen ja palvelujen kehittämiseen kaikilla sisältöalueilla julkisen palvelun tehtävän ja strategian mukaisesti.

Vuoden 2019 tarjontaan sisältyi sekä kotimaisia että kansainvälisiä menestyksiä, suomalaisia yhdistäviä ja osallistavia tapahtumia, erityisesti nuorille suunnattuja sisältöjä, syventävää journalismia, laaja kirjo kulttuuria ja asiasisältöjä sekä uusia kokeiluja.

Yle on muun muassa kehittänyt ker-

Sisältökokonaisuuksien osuudet television kaikista ohjelmatunneista 2019, yht. 18 923 tuntia

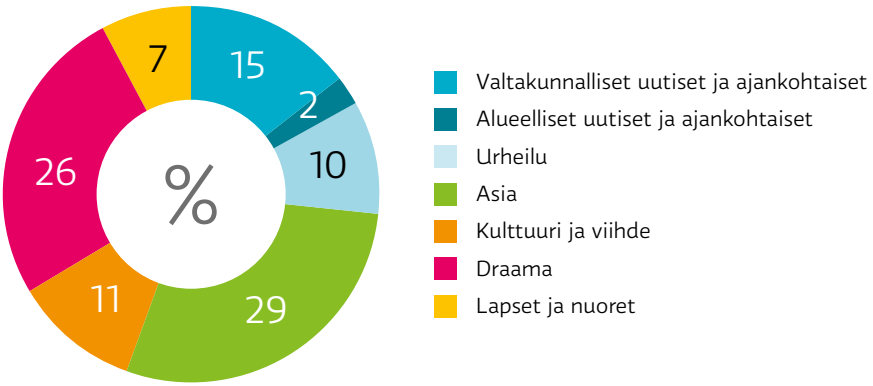

TV-LÄHETYKSET VUONNA 2019 (2018)

- *Kaikki ohjelmatunnit yhteensä 18 922 tuntia (18 852). Tästä ensilähetyksiä oli 7 638 tuntia. Luku sisältää rinnakkaisten alueellisten uutisten ja ajankohtaisten ensilähetykset 438 tuntia.*
- *Kotimaiset ensilähetykset: 5 024 tuntia (5264). Luku sisältää myös kansainväliseen signaaliin perustuvat urheiluohjelmat, joissa on mukana vähintään selostus ja studio-osuus.*
- *Kotimaisuusaste: 53 prosenttia (54)*
- *Eurooppalaisuusaste: 90 prosenttia (88)*
- *Yle Fem: 2 608 tuntia (2 382), josta ensilähetyksiä 893 tuntia (951)*

ronta- ja julkaisumuotoja, jotka hyödyntävät uutta teknologiaa, kuten pelillisyyttä ja virtuaalitodellisuutta. Sisällöntekijöiden yhteistyötä eri osastojen välillä on lisätty, mikä tukee monimediaista sisällöntuotantoa ja samalla entistä tehokkaampaa resurssien käyttöä.

Osana käynnistettyä kehitysohjelmaa yhtiöön perustettiin uusi suomenkielinen sisältöyksikkö, Urheilu ja tapahtumat, joka aloitti toimintansa lokakuussa 2019. Uudistuksen taustalla on strateginen tarve lisätä Ylen vaikuttavuutta ja läsnäoloa esimerkiksi luomalla uusia tapahtumakonsepteja.

Ylen eri sisältökokonaisuuksien osuuksissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ylen televisio-ohjelmistossa on eniten asiasisältöjä, draamaa sekä uutis- ja ajankohtaisohjelmia. Radiossa painottuvat kulttuuri ja viihde, mikä johtuu ohjelmiston runsaasta musiikkitarjonnasta sekä uutis- ja ajankohtaisohjelmat. Urheilun osuus radiossa vaihtelee suurten kansainvälisten arvokisojen mukaan.

Vuonna 2019 Ylen televisio-ohjelmistosta yli puolet, 53 prosenttia, oli kotimaista ja 90 prosenttia eurooppalaista alkuperää, mikä ylittää selvästi yleisradiotoiminnalle laissa asetetut velvoitteet. (2018: 54/87). Radiossa ohjelmien kotimaisuusaste oli 99 prosenttia.

Sisältökokonaisuuksien osuudet radion ohjelmatunneista 2019, yht. 47 485 tuntia

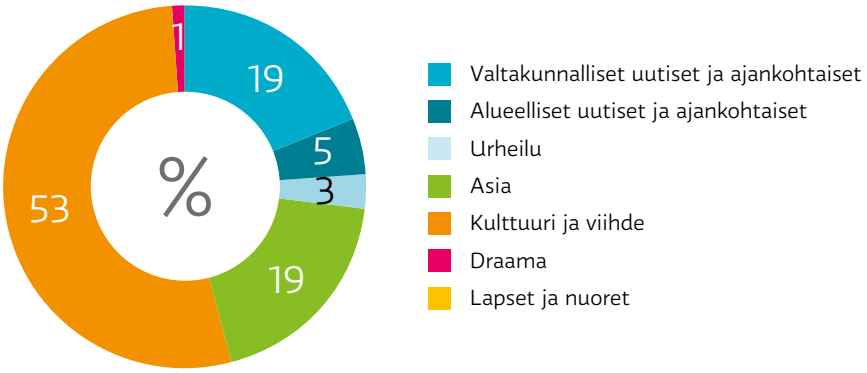

RADIOLÄHETYKSET VUONNA 2019 (2018)

- *Lähetysaika: 103 380 tuntia (105 444). Luku sisältää maanpäälliset lähetykset, myös toiselta Ylen radiokanavalta lainatut ohjelmatunnit, pl. Yle Sámi Radion kanavalainat.*
- *Ohjelmatunnit: 92 693 tuntia (94 592). Luku ei sisällä toisilta radiokanavilta lainattua ohjelmaa.*
- *Svenska Ylen ohjelmatunnit: 18 004 tuntia (18 045)*
- *Valtakunnalliset ohjelmatunnit: 44 754 tuntia (44 635), joista ensilähetyksiä oli 82 prosenttia (83)*
- *Alueelliset ohjelmatunnit: 31 126 tuntia (33 153), joista ruotsinkielisiä 3 909 tuntia (3 894)*
- *Yle Mondon ohjelmatunnit: 8 760 tuntia (ei muutosta)*
- *Valtakunnallisen ohjelmiston musiikkipitoisuus: 48 prosenttia (50)*
- *Radion ohjelmien kotimaisuusaste: 99 prosenttia*

Yle Areenan tv-ohjelmatallenteiden ja suorien tv-lähetysten tuntimäärät 2012–2019

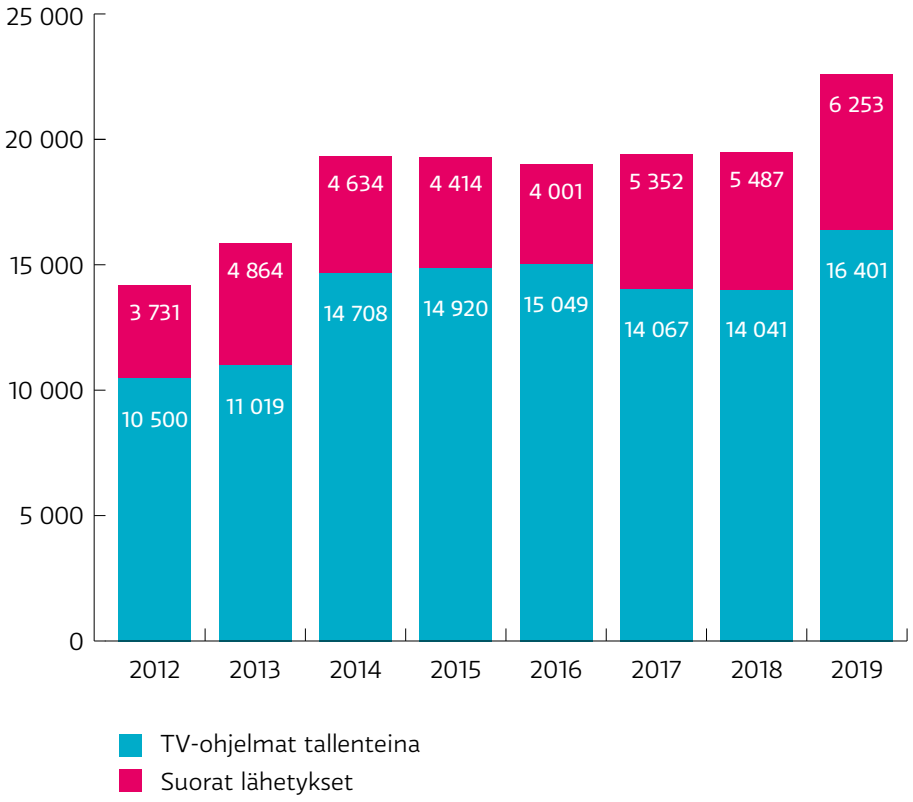

YLE AREENASSA VUODEN 2019 AIKANA JULKAISTUT VIDEOT JA AUDIOT (2018)

- *videot: 44 469 kpl, 16 401 tuntia (37 803 kpl, 14 041 tuntia)*
- *audiot: 104 739 kpl, 34 165 tuntia (108 787 kpl, 32 471 tuntia)*

Yle Elävä arkisto vastaa Ylen laajan arkistoaineiston julkaisemisesta verkkopalvelussa. Yle Elävä arkisto – Yle Arkivet toimittaa, taustoittaa ja julkaisee ohjelmia tai näytteitä historialliseen kontekstiin kytkettynä. Vanhimmat videot ovat sadan vuoden takaa. Tarjolla oli myös ympäri vuorokauden toimiva Elävän arkiston internetradio. Video- ja audiomateriaalia tausta-artikkeleineen ei ole tässä laajuudessa tarjolla muualla Suomessa.

YLE ELÄVÄ ARKISTO – YLE ARKIVET – JULKAISUT 2019 (2018)

- *videot: 806 kpl, 510 tuntia (1 329 kpl, 720 tuntia)*
- *audiot: 1 051 kpl, 455 tuntia (818 kpl, 380 tuntia)*
- *tausta-artikkelit: 153 kpl (315 kpl)*
- *Elävä arkisto -nettiradiossa yhteensä 8 760 tuntia arkistouusintoja (ei muutosta)*

Uutis-, ajankohtais- ja urheilusisällöt

Yle vahvisti vuoden aikana sekä omaa uutistoimintaa että uutishankintaa. Uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja koko yhtiön suurimpiin satsauksiin kuuluivat kevään 2019 eduskunta- ja europarlamenttivaalit sekä isot kansainväliset urheilutapahtumat, jotka kiinnostivat laajasti eri-ikäisiä yleisöjä eri välineissä.

Kevään vaaleista Yle tuotti kattavan ja monipuolisen kokonaisuuden radioon, televisioon ja verkkoon. Ylen selvityksen mukaan suomalaiset kokivat hyötyvänsä Ylen vaalisisällöistä. 18–30-vuotiaista 85 prosenttia puhui vaaleista ystäville, perheelle tai kollegoille seurattuaan Ylen vaalisisältöjä.

Yle myös välitti vuoden aikana useita suoria lähetyksiä ajankohtaisista ja yhteiskunnallisesti merkittävistä tapahtumista Suomessa ja ulkomailla, mukaan lukien kotimaan hallitusneuvottelut, joita seurasi suuri joukko suomalaisia.

Ylen asiaohjelmien tutkivan journalismin MOT-toimitus siirtyi syksyllä 2019 ajankohtaistoimituksen yhteyteen, ja yhtiöön muodostui kansainvälisestikin vertailtuna vahva tutkivan journalismin

YLEN ALUETOIMITUKSET

- Suomenkielinen toimitus
- Ruotsinkielinen toimitus
- Suomen- ja ruotsinkielinen toimitus
- Saamenkielinen toimitus

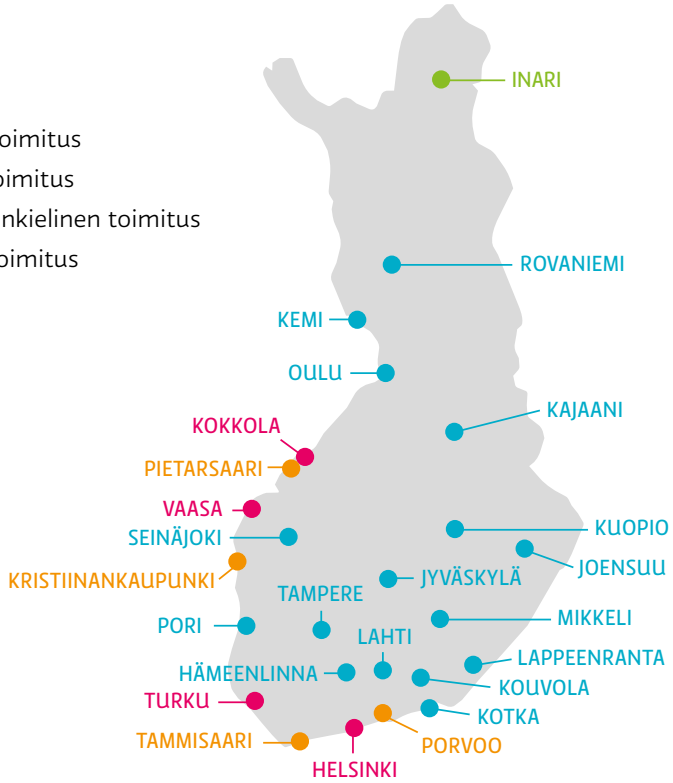

Ylen kirjeenvaihtajat maailmalla

- 7 kirjeenvaihtajaa ja 10 avustajaa
- Ateena, Barcelona, Berliini, Bryssel, Istanbul, Lontoo, Moskova, Nairobi, Pariisi, Peking, Pietari, Rooma, Tallinna, Tukholma ja Washington D.C.

yhteisö. Lisäksi eri toimituksista koottiin nuorten toimittajien verkosto, joka tekee kohdennetusti uutisia alle 30-vuotiaille.

Luottamus Ylen uutistoimintaan pysyi erittäin vahvana. Vuosittain tehtävän kyselytutkimuksen mukaan 87 prosenttia suomalaisista luottaa Yle Uutisiin (2018: 89). Edellisvuoden tapaan 54 prosenttia suomalaisista katsoo, että Yle on ykkösuutistoimija Suomessa. Ylen tv-uutiset ja verkkouutiset olivat kyselyn perusteella kaksi Suomen luotetuinta uutistoimijaa (Yle Uutisarvostukset 2019, IRO Research Oy).

Laadun kehittäminen kasvatti uutisten tavoittavuutta, myös alle 45-vuotiaiden keskuudessa. Tässä ikäryhmässä Ylen verkkouutisten parissa käytetty aika kasvoi neljänneksen edellisvuodesta. Yle.fi/uutiset-verkkosivuston käyttö lisääntyi kokonaisuudessaan 10 prosenttiyksikköä.

Yle on kehittänyt perinteisen journalismin rinnalle myös uudenlaisia kerronta- ja julkaisutapoja. Esimerkiksi virtuaalitodellisuutta (VR) hyödynnettiin uudella tavalla Tyynenmeren ydinkokeita esittelevässä *Paratiisi*-kokonaisuudessa ja lisättyä todellisuutta eli AR-teknologiaa vaalien tulosillassa.

Uutis- ja ajankohtaistoiminnan Yle News Lab -kehitystiimi on kehittänyt toimitustyön tueksi dataan ja tekoälyyn perustuvia työkaluja, kuten Voitto-robotin vaaliuutiset ja automatisoidut uutiskirjeet eduskunnasta. Uutena avauksena julkaistiin myös valeuutisten levittämistä havainnollistanut *Trollitehdas*-mobiilipeli, joka sai laajaa kansainvälistä huomiota ja erikoismaininnan medialukutaidon edistämisestä Global Youth & News Media -kilpailussa.

Ylen **suomenkielisen aluetoiminnan uudistus** laajeni Lounais- ja Kaakkois-Suomen pilottikokeiluista kaikkiin aluetoimituksiin vuonna 2019. Uudistus on lisännyt yhteistyötä eri toimitusten välillä ja yhtenäistänyt työskentelytapoja. Toimintamallin tavoitteena on vahvistaa alueellista sisällöntuotantoa ja lisätä toimittajien paikallista läsnäoloa kentällä.

Uudistuksen myötä aluetoimitukset tuottavat lisääntyvässä määrin syventäviä uutissisältöjä eri puolilta Suomea myös valtakunnallisiin lähetyksiin. Sisällöntuotannon tukena toimii Tampereen Mediapoliksen alueellinen Mediadeski. Alueelliset tv-lähetykset myös kootaan keskitetysti Tampereella.

Urheilussa Yle välitti eri julkaisualustoilla muun muassa Suomessa järjestetyt naisten jääkiekon ja muodostelmaluistelun MM-kisat sekä puheenaiheeksi nousseet naisten jalkapallon MM-kisat Ranskasta.

Yle on panostanut määrätietoisesti erityisesti urheilun tasa-arvon edistämiseen sekä digitaaliseen tarinankerrontaan. Yhtiö tuo tarjonnassaan monipuolisesti esille kotimaisten urheilulajien kirjoa sekä liikuntaa harrastuksena. Urheilun uutistoiminnassa ja tapahtumatarjonnassa nostettiin esiin ilmiöitä yli sadasta urheilulajista. Naisten urheilun määrä urheilusisällöissä on kasvanut merkittävästi.

Yle ja Suomen Urheiluliitto (SUL) allekirjoittivat pitkän jatkosopimuksen suomalaisesta yleisurheilusta. Sopimuksen mukaisesti muun muassa Ruotsi-ottelu, Kalevan kisat ja Paavo Nurmi Games näkyvät Ylen kanavilla vuoteen 2026 saakka.

Urheiluoikeuksien hankinnassa kilpailutilanne on kiristynyt ja nostanut esitysoikeuksien hintoja. Yle aloitti Discoveryn kanssa neuvottelut kumppanuussopimuksen jatkamiseksi niin, että se mahdollistaa olympialaisten esittämisen Ylen kanavilla vuosina 2022 ja 2024.

Lisäksi Yle lähti mukaan Euroopan yleisradioliiton (EBU) vetämään urheiluoikeuksien hankintaprosessiin, jonka ansiosta Yle näyttää ampumahiihdon maailmancup- ja MM-kisoja ainakin vuoteen 2026 asti.

Ylen ja Suomen Jääkiekkoliiton sopimus maajoukkuejääkiekon tv- ja mediaoikeuksista päättyy kevään 2020 jälkeen. Yle menettää yksinoikeutensa osaan hiihtolajien maailmancupeista sekä hiihdon MM-kisoihin 2023 ja 2025, kun Viasatin omistaja NENT Group hankki FIS:n kilpailujen tv-oikeuksia kausille 2021/2022–2025/2026.

Draama, asia- ja kulttuurisisällöt sekä lasten ja nuorten tarjonta

Yle on panostanut kotimaiseen draamaan, asia- ja kulttuurisisältöihin sekä lasten ja nuorten palveluihin uudistaen kerronta- ja julkaisutapoja. Sisältöjen kehityksessä Yle tähtää julkisen palvelun tehtävän mukaisesti korkeaan laatuun, monipuolisuuteen ja erottuvuuteen, mikä tukee yhtiön strategisia tavoitteita.

Vuonna 2019 Yle toteutti useita yhteisöllisiä tapahtumia, yhteiskunnallisesti vaikuttavia hankkeita sekä uusia asia- ja draamasisältöjä, jotka herättivät kiinnostusta sekä kotimaassa että ulkomailla. Yhtiö teki myös onnistuneesti uusia avauksia alle 45-vuotiaiden ja nuorten aikuisten tavoittamiseksi, joskin nämä kohderyhmät ovat Ylelle edelleen haasteellisia.

Eri osastojen työnjakoa muutettiin syksyllä 2019 siten, että kulttuuri- ja asiasisällöt koottiin yhteen. Lisäksi muodostettiin nuorten sisältöihin keskittyvä Nuorten sisällöt ja viihde, johon liittyivät myös Yle Kioski ja YleX. Tampereen Mediapoliksessa lasten sisällöt ja asiasisällöt toimivat saman johdon alla. Kotimaista hankintaa koordinoimaan syntyi oma osasto.

Yle on lisännyt sisältöhankintoja kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä, kuten parlamentaarinen työryhmä vuonna 2016 esitti. Vuonna 2019 Yle osti ohjelmia Suomessa toimivilta tuotantoyhtiöiltä yhteensä 43,8 miljoonalla eurolla eli tavoitteen mukaisesti. Summa oli hieman edellisvuotta pienempi, mikä johtuu siitä, että vuonna 2018 hankintoja toteutui suunniteltua enemmän. Yle hankki kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä sekä radio- että tv-tuotantoja, etupäässä draamaa, dokumentteja ja asiaohjelmia.

Vuoden isoimpia tapahtumia olivat *Uuden Musiikin Kilpailu* ja *Euroviisut,* suomalaisia heinäkuussa osallistanut *Saunapäivä* sekä *Nenäpäivä*-hyväntekeväisyyskampanja, johon Yle osallistui kaikilla kanavilla. Nuorisokanava YleX järjesti *Nenäpäivän* yhteydessä 41 tuntia kestäneen suoran *YleX Naurumaraton* -lähetyk-

Yle TV1 kanavan pitkäaikainen aamuohjelma Ylen aamu-tv uudistui Ylen aamuksi. Ohjelmaa juontavat muun muassa toimittajat Nicklas Wancke ja Milla Madetoja.
Kuva: Derrick Frilund / Yle

sen, joka keräsi kampanjalle yli 176 000 euroa ja sai Kultaisen Venlan vuoden parhaana ohjelmana.

Uutena yhteistyön ja vuorovaikutuksen muotona Yle järjesti elokuussa Helsingin kaupungin kanssa kolmipäiväisen *Pointti*-kaupunkifestivaalin, jossa kävijät pääsivät muun muassa seuraamaan Ylen lähetyksiä ja keskustelemaan tekijöiden kanssa. Tapahtuma keräsi noin 25 000 kävijää.

Ylen **asiasisällöissä** aihepiirien kirjo on laaja ulottuen yhteiskunnallisesta ja tutkivasta journalismista luonto-ohjelmiin, tiedettä, terveyttä ja hyvinvointia käsitteleviin aiheisiin ja Suomen historiaan. Käsiteltävissä teemoissa ja ilmiöissä painottuu myös nyky-Suomen kuvaus.

Aihevalinnoissa ja sisällöissä pyritään tarkastelemaan Suomea mahdollisimman monipuolisesti, myös alueellisine ja kulttuurisine erityispiirteineen. Tällaista lähestymistapaa edustavat muun muassa *Suomi on metsäläinen* -sarja sekä neljän eri puolilta Suomea yhteen muuttaneen pariskunnan *Muuttopäiväkirjat*.

Suomen lähihistorian ja yhteiskunnallisen muutoksen kuvaajana loppuvuoden merkkitapaus oli *Koivisto*-sarja, joka keräsi reilusti yli miljoona katselukertaa televisiossa ja Yle Areenassa. Radiossa esitettiin kokonaisuuteen kuuluva dokumenttisarja *Erittäin salainen Mauno Koivisto,* joka valotti presidentin pitkää uraa ja persoonallisuutta valtiomiehenä.

Pääkaupunkiseudun ulkopuolella Tampereen Mediapoliksella on Ylessä keskeinen rooli muun Suomen dokumentoijana. Vuoden aikana Tampereella tuotettiin muun muassa kuutta tv-sarjaa, uusimpina tuotantoina yrittäjyydestä kertova *Unelma Oy* sekä *Topi – nuoren miehen elämää,* joka jatkaa kuvausta autotehtaan työntekijästä. Mediapoliksessa Yle ja muut alan toimijat tekevät lisääntyvässä määrin yhteistyötä sisältöjen kehityksessä.

Vuoden yhteiskunnallisena missiohankkeena Yle toteutti keväällä 2019 muovin ympäristöhaittojen ehkäisyyn ja asianmukaiseen lajitteluun keskittyneen *I love muovi* -kampanjan, johon osallistui myös yhteistyökumppaneita.

Asiaohjelmien kansainvälinen yhteistuotanto, uusi *Eränkävijät*-sarja, sai loppu-

Suosittu suomalais-brittiläinen yhteistuotanto Muumilaakso-animaatiosarja sai ensi-iltansa helmikuussa 2019. Sarja myös dubataan osittain kaikille kolmelle saamen kielelle. Suomessa Muumilaakso on Ylen alkuperäissarja ja Yle on sarjan ensimmäinen tilaaja.
Kuva: Moomin Characters & Gutsy Animations

vuodesta merkittävän kansainvälisen levityssopimuksen.

Yle on viime vuosina panostanut myös mediakasvatukseen ja tuottanut lisää **media- ja digitaitoja** tukevia sisältöjä osana oppimisen verkkopalvelua. Kokonaisuus tarjoaa kaikenikäisille työkaluja lähdekriittisyyteen, medialukutaitoon ja teknologian muutosten ymmärtämiseen. Aihepiirit ulottuvat valeuutisten tunnistamisesta erilaisiin arjessa hyödyllisiin asiointi- ja digitaitoihin. Sisältöjä on suunniteltu yhteistyössä mediakasvatusta tarjoavien toimijoiden kanssa.

Oppimisen verkkopalvelu tarjoaa muitakin sisältöjä itsensä kehittämiseen ja kielten opiskeluun. Lukiolaisille suunnattu *Abitreenit* on valmentanut ylioppilaskokeisiin neljällä vuosikymmenellä, ja sen sisältöjä hyödyntävät lähes kaikki ylioppilaskokelaat. Syksyn 2019 yo-kokeiden aikaan *Abitreenien* sivuilla vieraili yli 150 000 kävijää.

Yle jatkoi edelleen **lasten ja nuorten** ohjelmien ja verkkokonseptien kehitystyötä. Alle kouluikäisille julkaistiin uusi *Pikku Kakkosen Eskari*-sovellus, jonka pelikokonaisuus kehittää lasten lukivalmiuksia leikin ja vuorovaikutuksen keinoin.

Lasten ja lapsiperheiden mediankäyttö painottuu television sijaan yhä enemmän verkkoon, minkä vuoksi Yle on panostanut Lasten Areenaan ja uusiin konsepteihin. Lasten Areenan sisältöjä käyttää yhä valtaosa alle kouluikäisten perheistä, mutta suosiotaan kasvattavat etenkin YouTube ja uudet suoratoistopalvelut.

Yle kehittää sisältöjä lapsille yhteistyössä opetus- ja kasvatusalan ammattilaisten sekä lasten parissa toimivien järjestöjen kanssa. Lapsia ja lapsiperheitä on myös mukana ohjelmanteossa. Vuonna 2019 Yle käsitteli muun muassa lasten oman kehon kunnioittamista Pikku Kakkosen juonnoissa yhteistyössä Väestöliiton kanssa sekä turvataitoja *Kehoni on minun* -kokonaisuudessa, jossa asiantuntijanatahona oli Pelastakaa Lapset ry ja norjalainen tuotantoyhtiö Bivrost Film.

Pikku Kakkosen *Seikkailukone* kävi kesäkiertueella eri tapahtumissa muun muassa Kaustisten kansanmusiikkijuhlilla, Pori Jazzeissa ja Hämeenlinnan Hippalot -lastentapahtumassa. Suuren suosion saaneet konsertit esitettiin myöhemmin syksyllä Yle TV2:ssa ja Yle Areenassa. Lapsille myös suunnattiin lisää audiotarjontaa Yle Areenassa, muun muassa 58 satua eri kirjoittajilta.

Kouluikäisille suunnattuja sisältöjä edustaa varhaisnuorten ohjelma *Galaxi*. Sen sisältöjen tuotannossa Tampereen Mediapoliksessa tehtiin yhteistyötä muun muassa Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kanssa.

Summeri kokoaa yhteen nuorten sisältöjä eri aihealueista, lyhytvideoista nuorten draamaan ja julkaisee niitä Yle Areenassa, YouTubessa ja Instagramissa. Sosiaalinen media toimii myös vuorovaikutuksen välineenä Ylen ja nuorten yleisöjen välillä. Summeri tavoittaa esimerkiksi Instagramissa 127 000 tiliä viikoittain. YouTubessa näyttökertoja on noin 400 000 viikossa.

Yle Areenassa katsotuimpia sarjoja 15–29-vuotiaiden keskuudessa olivat *Nörtti: Dragonslayer666* -sarjan viimeinen tuotantokausi, *Hullu-hullumpi-yläaste* -animaatiosarja sekä sketsisarja *Justimus esittää: Duo*. Samoin aikuistuvien nuorten kasvukipuja kuvannut uusi draamakomedia *Aikuiset* tavoitti hyvin kohderyhmänsä.

Lisäksi Yle on panostanut nuorille suunnattuihin dokumentteihin ja niiden löydettävyyteen Yle Areenassa. Vuonna 2019 esitettiin muun muassa yhdeksän nuorille tilattua *Docstop*-dokumenttia.

Myös nuorisomediat YleX ja Yle Kioski jatkoivat uusien konseptien ja julkaisutapojen kehittelyä 15–29-vuotiaille. Sisältöjä julkaistiin nuorten ja nuorten aikuisten suosimilla kolmannen osapuolen alustoilla, Yle Areenassa sekä YleX:n radiolähetyksessä.

Yle Kioski tavoittaa kyselytutkimuksen mukaan noin puolet 15–29-vuotiaiden kohderyhmästä.

Sisältöjen lisäksi Yle Kioski järjesti

nuorten yleisötapahtumia, joissa käsiteltiin yhteiskunnallisia teemoja sekä Creator Week -medialeirin, jossa 20 nuorta opetteli mediakonseptien luomista.

YleX on pyrkinyt nostamaan esiin muun muassa uutta kotimaista musiikkia ja sen tekijöitä sekä nuoria kiinnostavia aihepiirejä tunnettujen persoonien kautta. YleX:n *Viki & Köpi* on yksi Yle Areenan ja Spotifyn kuunnelluimpia audiosisältöjä alle 45-vuotiaiden keskuudessa.

Osana monipuolista **kulttuuritarjontaa** Yle välitti edellisvuosien tapaan suorana tai tallenteina kulttuuritapahtumien, musiikkikilpailujen sekä pop- ja jazzfestivaalien konsertteja eri puolelta Suomea. Kesällä Yle teki mittavan yhteistuotannon Flow-festivaaleilla saksalais-ranskalaisen Arten kanssa ja isännöi syksyllä Womex-maailmanmusiikkitapahtumaa Tampereella.

Kulttuurisarjoja tuotettiin erityisesti radioon ja läpi vuoden tehtiin suoraa päivittäistä kulttuurin ajankohtaisohjelmaa, *Kulttuuriykköstä*. Ylen Tanssiva Karhu -runouspalkinto jaettiin 25. kertaa kesällä Kajaanin runoviikoilla.

Radion sinfoniaorkesterille vuosi oli yleisömenestys; Helsingin Musiikkitalon konserttisalin täyttöaste oli 99 prosenttia. Yle välitti kaikki konsertit radion, television ja verkon kautta, ja jokainen konserttiohjelma tavoitti arviolta 200 000 kuulijaa, mikä on Suomen kokoisessa maassa taidemusiikin saralla merkittävä määrä.

Kotimaisen ohjelmiston osuus RSO:n ohjelmistossa oli suuri. Kantaesityksiä ja tilausteoksia kuultiin kuudelta suomalaissäveltäjältä. RSO teki myös konserttikiertueen Itävaltaan, Slovakiaan, Sveitsiin ja Italiaan. RSO:ta vierailivat johtamassa useat tunnetut suomalaiset kapellimestarit kuten Esa-Pekka Salonen, Sakari Oramo ja Jukka-Pekka Saraste.

Keväällä 2019 RSO:n seuraavaksi ylikapellimestariksi valittiin brittiläinen Nicholas Collon. Hän aloittaa tehtävässään, kun nykyisen ylikapellimestari Hannu Linnun sopimuskausi päättyy heinäkuussa 2021.

Ylen **draamasisällöt** ulottuvat historiallisesta tv-draamasta nuorten aikuisten komediaan ja koko perheen animaatioon sekä audiosisällöissä perinteisisistä kuunnelmista podcasteihin.

Kansainvälisiin menestyksiin kuuluu muun muassa Chilen vaiheista kertova *Invisible Heroes* -draamasarja, joka palkittiin Prix Europa -kilpailussa parhaana eurooppalaisena tv-draamasarjana.

Ylen toistaiseksi suurin yhteistuotanto, suomalais-brittiläinen *Muumilaakso*-animaatiosarja sai ensi-iltansa helmikuussa 2019. Sen ensimmäisen jakso nousi Yle Areenan kaikkien aikojen katsotuimmaksi ohjelmaksi 2,1 miljoonalla katsojalla. Sarjan toinen tuotantokausi nähdään keväällä 2020. Siitä julkaistaan ensimmäisen tuotantokauden tapaan jaksoja myös saameksi.

Valtaosa audiodraamasta tuotetaan edelleen Ylen radiokanaville, mutta podcastit sekä teemoitetut kuunnelmasarjat keräävät uutta yleisöä Yle Areenassa. Vuoden kuunnelluimpia olivat muun muassa *Tapaus Felix Kersten, Radio Sodoma 2* ja *Kikka – tarina tähdestä*.

Yle Draama on myös kehittänyt ja kokeillut uusia kerrontamuotoja sosiaalisessa mediassa, kuten Instagramissa, jossa Areena Stories -tili tarjoaa sisältöjä etenkin nuorille. Yle Draaman sosiaalisen median alkuperäissisällöt ovat herättäneet kansainvälistäkin kiinnostusta.

Kotimaisten tuottajien rooli Ylen tarjonnassa

Yhteistyö **kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa** on merkittävä osa Ylen julkisen palvelun tehtävää. Yle sekä hankkii esitettäväksi valmiita tv- ja radio-ohjelmia että tekee sisältöjä yhdessä tuotantoyhtiöiden kanssa. Lisäksi Yle rahoittaa ja kehittää yhteistyössä uusia ohjelmia ja ohjelmaformaatteja. Hankinnat ja osaamisen jakaminen tuovat jatkuvuutta luovalle alalle ja tukevat nuorten tekijöiden työllistymistä.

Tuotantoyhtiöiltä tilataan ohjelmia eri kohderyhmille, eniten kuitenkin yhtiön

strategian mukaisesti alle 45-vuotiaille. Painopiste on sisällöissä, jotka tarjoavat yhdistäviä kokemuksia sekä innovatiivisissa, uudistavissa sisältöhankkeissa. Lapsille Yle hankkii laadukkaita draamasarjoja, animaatiota ja kehittävää asiasisältöä.

Monet tuotantoyhtiöiltä hankituista ohjelmista ovat nousseet suuren yleisön suosikeiksi ja saaneet vuosittain useita alan palkintoja. Vuonna 2019 Ylen ohjelmat voittivat yhteensä kolmetoista tv-alan Kultaista Venlaa. Palkittuja ohjelmanimikkeitä oli kymmenen, muiden muassa vuoden katsotuimpiin kuuluva minisarja *M/S Romantic*, sairaanhoidon arkea kuvannut *Elossa 24h* ja *Eränkävijät*-sarja.

Yle on myös merkittävä kotimaisen elokuvan rahoittaja – dokumenttielokuvissa ja lyhytelokuvissa käytännössä ainoa rahoitukseen osallistuva mediayhtiö.

Yle ostaa kotimaisiin elokuviin esitysoikeuksia, joiden ennakko-ostot vastaavat yleensä 10–30 prosentin osuutta kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2019 Yle teki sopimuksen kymmenestä uudesta kotimaisesta pitkästä elokuvasta, 34 dokumenttielokuvasta ja 16 lyhytelokuvasta.

Yle kasvatti edelleen myös radio- ja audiosisältöjen hankintoja, joita se on tehnyt keskitetysti vuodesta 2018. Radio-ohjelmasarjoja hankittiin pääasiassa Yle Radio 1:lle ja Yle Puheelle.

Yle teki sopimuksia kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa yhteensä 55 radio- ja audiosisällöstä. Sopimusten arvo on edellisvuotta suurempi, vaikka nimikkeiden määrä oli hieman pienempi. Radion uusia hankintoja olivat muun muassa Markus Leikolan *Sota ja rauha*, vammaisten elämää valottava *Vammaiskultti*-sarja sekä podcasteissa *Maanviljelijän tietobaari* ja *Ihana Sella*.

Kulttuurin ja viihteen merkittävimmät uudet avaukset vuonna 2019 olivat musiikkiviihdeohjelma *Elämäni Biisi* ja komediasarja *Modernit miehet* sekä elämäntarinoita ja musiikkia yhdistävän *SuomiLOVEn* viides tuotantokausi. Myös koko kansan suosikiksi laajentunut *Sohvaperunat* jatkaa seuraavalle tuotantokaudelle.

Svenska Yle – ruotsinkieliset sisällöt ja palvelut

Svenska Yle vastaa Ylen ruotsinkielisestä julkisesta palvelusta. Vuonna 2019 Svenska Ylen sisällöt ja palvelut tavoitti-

Ruotsin risteilylle sijoittuva draamakomedia ja minisarja M/S Romantic voitti yhteensä neljä Kultaista Venlaa.
Kuva: Yellow Film & TV Oy

vat kaikkiaan 70 prosenttia suomenruotsalaisista päivittäin ja 93 prosenttia viikoittain radiossa, televisiossa ja verkossa.

Ylen arvoa selvittävän tutkimuksen mukaan ruotsinkieliset ja kaksikieliset kokevat Ylen tärkeäksi yhteiskunnalle ja katsovat sen edellisvuosien tapaan onnistuneen tehtävässään.

Joulukuun 2019 kyselytutkimuksessa Yle sai yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8,7 asteikolla yhdestä kymmeneen (2018: 8,8). Ylen merkitys ruotsinkielisten omassa mediakäytössä kasvoi edellisvuodesta ja nousi arvosanaan 7,25 (2018: 6,91). Ylen arvo suomenruotsalaisille -tutkimuksessa Svenska Yle arvioitiin kuuden mediatoimijan joukossa luotettavimmaksi mediaksi.

Suomenruotsalaiset antoivat Svenska Ylelle julkisen palvelun tehtävien hoidosta arvosanan 4,49 asteikolla yhdestä viiteen eli saman kuin edellisvuonna.

Vuonna 2019 kysyttiin ensimmäistä kertaa myös Svenskan Ylen onnistumista vuorovaikutuksessa yleisöjen kanssa. Arvosanaksi tuli 4,74 asteikolla yhdestä kuuteen.

Sisällöt ja julkaisu

Vuoden aikana Svenska Yle on panostanut erityisesti nuorten yleisöjen tavoittamiseen vahvistamalla tarjontaansa ruotsinkielisessä Yle Arenan -palvelussa. Yle Arenanin asema vahvistui edelleen ja se tavoitti yli 53 prosenttia suomenruotsalaisista, selvästi enemmän kuin edellisvuosina (2018: 47).

Svenska.yle.fi-verkkosivuston tavoittavuus sen sijaan hieman laski. Sitä käytti viikoittain 43 prosenttia ruotsinkielisistä (2018: 47).

Radiolla ja televisiolla on yhä iso rooli suomenruotsalaisten arjessa. Aikuisille suunnattu Yle Vega tavoitti 58 prosenttia ja nuorten kanava Yle X3M 38 prosenttia suomenruotsalaisista viikoittain. Yle Fem, joka jakaa kanavapaikan Yle Teeman kanssa, tavoitti 67 prosenttia suomenruotsalaisista joka viikko.

Svenska Yle on panostanut vahvasti audion uusiin muotoihin ja kehittänyt edelläkävijänä ruotsinkielisiä sisältöjä muun muassa ääniohjattaviin älykaiuttimiin. Vuonna 2019 julkaistiin myös useita uusia podcasteja, kuten uutisia tarjoava *Nyhetspodden* sekä *Lägsta domstolen,* joka selittää yhteiskunnallisia ilmiöitä ja ongelmia nuorille kohderyhmille. Lisäksi Svenska Yle on kehittänyt audioiden julkaisua Yle Arenan -palvelussa siten, että käyttäjä voi kuunnella yksittäisiä uutissisältöjä ja halutessaan koota niistä oman erillisen uutislähetyksen.

Svenska Yle on tavoittanut strategisesti tärkeitä nuoria kohderyhmiä myös uusilla Yle Arenan -draamasarjoilla, kuten *Badrumsliv, Vakuum* ja tanskalainen *Doggystyle* sekä satsaamalla verkkovideoihin. Audiosisällöistä *Ted & Kaj* on säilyttänyt suosionsa suomenruotsalaisten kuunnelluimpana podcastina. Sarjan juontajat tekivät vuoden aikana myös laajan kiertueen ruotsinkielisillä paikkakunnilla.

Kevään 2019 eduskunta- ja europarlamenttivaalit sekä isot urheilutapahtumat olivat merkittävä ponnistus myös Svenska Ylelle.

Vaaleissa erityisenä tavoitteena oli houkutella sisältöjen pariin ensi kertaa äänestäviä ja sitä harkitsevia muun muassa yleisöä osallistamalla. *Femtioelva frågor* -konseptissa yleisön esittämiin kysymyksiin vastattiin Svenska Yle verkkosivulla ja Yle Vega -kanavalla. Televisiossa perinteiset vaaliväittelyt ja tulosilta houkuttelivat paljon katsojia myös Yle Fem -kanavalle.

Suuriin satsauksiin kuului myös *Näsdagen – Nenäpäivä,* jonka yhteydessä X3M toteutti yhteistyössä tunnettujen näyttelijöiden kanssa suorana esitetyn improvisoidun komediasarjan. Svenska Yle on siirtänyt resursseja digitaaliseen julkaisuun, mikä mahdollistaa lisäpanostuksen uusiin vaikuttaviin sisältöhankkeisiin.

Ratkaisukeskeisiin sisältöihin keskittynyt *Så fixar du 2019* -sarja nosti esiin muun muassa nuorten opiskeluun, mielenterveyteen ja talouteen liittyviä kysy-

myksiä, ja sarja herätti paljon kiinnostusta sekä Yle Arenan -palvelussa että sosiaalisessa mediassa.

Svenska Yle on myös lisännyt läsnäoloa alueilla sekä suoria lähetyksiä esimerkiksi politiikan ajankohtaisista tapahtumista. Päivitetty kevytstudio mahdollistaa entistä nopeamman reagoinnin erilaisiin tapahtumiin.

Svenska Yle pyrkii myös vahvistamaan näkyvyyttään erilaisissa tapahtumissa ja lisäämään niihin liittyvää yhteistyötä. Esimerkiksi Helsingin kirjamessuilla esiteltiin Svenska Ylen *Fakenews Escape Room* -pakopeliä, joka havainnollistaa valeuutisten ja luotettavan tiedon eroja. Tapahtumakonsepti kiinnosti etenkin 13–20-vuotiaita.

Tammikuussa 2019 Svenska Yle lanseerasi Lasten Areenassa uuden suomen- ja ruotsinkielisen sisältökonseptin, *Piki-Buun*, perheen pienimmille. Se on suunnattu alle 3-vuotiaille.

Svenska Yle paransi vuoden aikana myös sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta erityisryhmille. Vuoden lopulla Svenska Yle aloitti päivittäiset uutislähetykset selkoruotsiksi Yle Vegassa ja Yle Arenan -palvelussa. *Yle Nyheter på lätt svenska* palvelee muun muassa toimintarajoitteisia, ikäihmisiä, dementiaa sairastavia ja kieltä opiskelevia maahanmuuttajia. Ruotsinkielistä selkokieltä tarvitsevia on Suomessa arviolta 40 000.

Kuuroja ja huonokuuloisia varten Svenska Yle on tulkannut suomenruotsalaiselle viittomakielelle muutamia tärkeimpiä tapahtumia, kuten Lucian kruunauksen ja vaaliväittelyjä eduskuntavaaleissa. Vuonna 2019 Svenska Yle lanseerasi myös ensimmäisen viittomakielisen lastensarjan, *Bärtil på teckenspråk*, joka sai ensiesityksensä syyskuussa. Suomenruotsalaisia viittomakielisiä on arviolta 300, eikä heille Svenska Ylen lisäksi ole muita mediasisältöjä.

Svenska Yle tarjosi ohjelmissaan ensimmäistä kertaa myös kuvailutulkkauksia ruotsiksi. Ensimmäisenä kuvailutulkattuna ohjelmana Yle Arenan -palvelussa esitettiin ruotsalainen minisarja *De dagar som blommorna blommar* eli Päivä, jona kukat kukkivat.

Svenska Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä 2017–2019

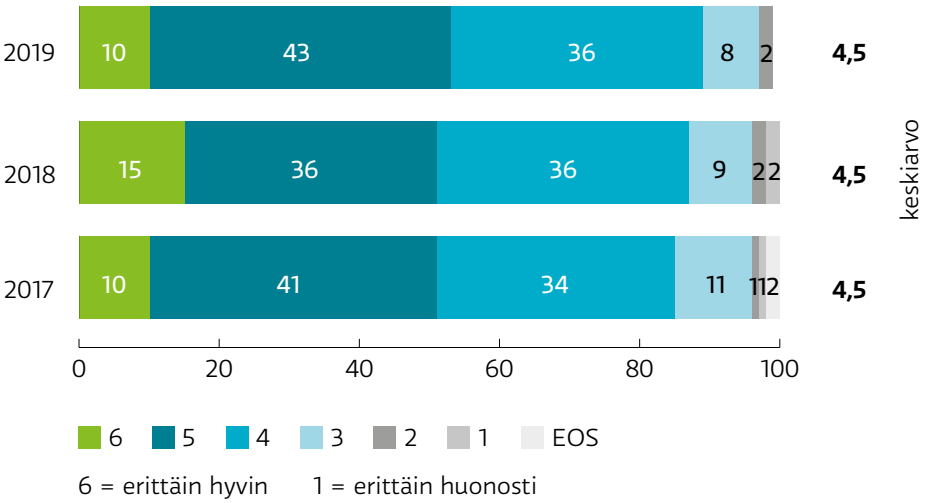

Lähde: Ylen arvo suomenruotsalaisille 2019, IRO Research Oy

3.3

3.3. SAAMENKIELISET PALVELUT

Yle Sápmi on yksi uutis- ja ajankohtaistoiminnan aluetoimituksista, jonka toiminta-alueena on saamen kieli ja saamelaiskulttuuri.

Yle Sápmi (Yle Saame) on Suomen ainoa saamenkielinen uutispalvelu, joka tarjoaa säännöllisesti sisältöjä eri alustoille kaikilla Suomessa puhutuilla saamen kielillä sekä suomeksi. Uutis- ja ajankohtaissisältöjen lisäksi Yle Sápmi tuottaa kulttuurisisältöjä sekä lasten- ja nuortenohjelmia ja hengellisiä sisältöjä.

Yle Sápmilla, kuten muillakin alkuperäiskansojen medioilla, on oman kansansa keskuudessa erityinen rooli tiedon välittäjänä, saamelaisen identiteetin vahvistajana ja saamen kielten elvyttäjänä.

Uhanalaisten saamen kielten hyväksi tehtävä työ onkin yksi Yle Sápmin tärkeimmistä tehtävistä.

Kaikkien kolmen saamen kielen näkyvyyttä ja kuuluvuutta on ohjelmissa lisätty. Yle Ođđasat -tv-uutislähetyksessä alkoivat vuonna 2019 inarin-, koltan- ja pohjoissaamenkieliset tekstitykset niiltä osin, kuin haastateltavat puhuvat suomea.

Saamenkielisten uutis- ja ajankohtaissisältöjen sekä lasten- ja nuorten radio- ja tv-ohjelmien haastateltavat ja esiintyjät pyritään valitsemaan saamelaisyhteisöstä.

Toimituksen työ saamen kielten vahvistamiseksi on saanut myös kansainvälistä huomiota. Iso-Britannian yleisradioyhtiö BBC nimesi Yle Sápmin kolttasaamelaisen toimittajan Sara Wesslinin maailman sadan innostavimman ja vaikutusvaltaisimman naisen joukkoon lokakuussa 2019. Wesslin on BBC:n mukaan aktiivisella toiminnallaan edesauttanut saamen kielen elvyttämistä Suomessa.

Saamenkielinen toimitus vuonna 2019

Vuoden 2019 aikana Yle Sápmi muutti uusiin tuotantotiloihin Inarin kirkonkylällä. Tämän ansiosta toimitus on pysty-

Ijahis Idja on Suomen ainoa saamelaismusiikkiin keskittyvä festivaali. Yle Sápmin toimittajat Xia Torikka, Jon-Erik Näkkäläjärvi ja Laura Pieski raportoivat paikan päältä suorassa lähetyksessä.
Kuva: Vesa Toppari / Yle

nyt keskittymään uusien tuotantotapojen kehittämiseen oltuaan sitä ennen vuosia tilapäisissä väistötiloissa.

Yle Sápmi on lisännyt vuorovaikutusta ja läsnäoloa saamelaisten arjessa sekä panostanut erityisesti alle 45-vuotiaiden tavoittamiseen. Radiossa, verkossa ja televisiossa on myös kokeiltu erilaisia ilmaisumuotoja ja kevyitä, mobiileja tuotantovälineitä uusien yleisöjen saavuttamiseksi.

Vuonna 2019 Yle Sápmi toteutti verkkokyselyn, jossa kartoitettiin nuorten toiveita saamenkielisiksi sisällöiksi. Alle 30-vuotiaiden saamelaisnuorten ja inarin- ja koltansaamelaisten tarpeita selvitetään myös haastatteluin.

Pohjoissaamenkielisten mediankäytön kartoitus alkoi syksyllä 2019 Oođđasat-lähetyksen uudistustyön myötä.

Toimitus on lisännyt **radion** läsnäoloa Saamenmaan ihmisten arjessa. Kesällä toteutettiin laaja kesäkiertue *Jutaavan Radion* ja pohjoismaisen kesäradion muodossa. Yle Sápmin iltapäivälähetys tuotettiin kokonaan kentältä kolmesti viikossa parin kuukauden ajan. Kiertueen noin 30 suoraa radiolähetystä, sosiaalisen median julkaisut ja verkon sisällöt tarjosivat monipuolisen kuvan eri alueiden arjesta.

Samantyyppinen liikkuva tuotantotapa otettiin käyttöön yhteispohjoismaisessa iltapäivän kesäradiossa, jota tehtiin yhdessä Norjan ja Ruotsin yleisradioyhtiöiden saamenkielisten toimitusten kanssa. Pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin muissakin radiolähetyksissä, kuten suorassa aamulähetyksessä.

Radion ohjelma-aikoihin ja lähetystunteihin ei tullut suuria muutoksia aiempiin vuosiin verrattuna. Myös kolmen saamen kielen suhteellinen osuus on pysynyt suunnilleen samana, ja niitä kuullaan ohjelmavirrassa sekä käytetään juontokielinä päivittäin.

Sisältöä on eniten pohjoissaameksi, inarin- ja koltansaame painottuvat iltapäivälähetyksiin, joissa niitä kuullaan vähintään neljänä päivänä viikossa. Sisältöjen löydettävyyden parantamiseksi eri saamen kielillä tehdyt reportaasit tuotiin tarjolle Yle Areenassa omina sarjoinaan.

Saamenkielisille **television** katsojille Yle Sápmi tarjosi vuonna 2019 pääasiassa uutis- ja ajankohtais- sekä lasten sisältöjä.

Uutisia tuotettiin televisioon yhteensä 126 tuntia. *Yle Oođđasat* tavoitti parhaana päivänä runsaat 400 000 katsojaa, mutta television katselun väheneminen näkyy myös saamenkielisissä uutisissa.

Yle Oođđasatin ensilähetyksellä oli keskimäärin 132 000 katsojaa, kun edellisvuonna katsojia oli keskimäärin 196 000. Katsojia saattoi osin verottaa lähetysajan muutos torstaisin, jolloin Yle alkoi näyttää eduskunnan kyselytunnit kokonaisuudessaan. Yle Oođđasatin torstain uutislähetys TV1:ssä aikaistui tunnilla ja keräsi aiempaa vähemmän katsojia.

Yhteispohjoismaisen *Oođđasat*-lähetyksen keskikatsojamäärä myöhäisillassa sen sijaan kasvoi. Ensilähetystä seurasi keskimäärin 75 000 katsojaa, noin 40 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Yle Areenan merkitys saamenkielisten palveluna on kasvanut, sillä se mahdollistaa radiolähetysten kuuntelun ja televisio-ohjelmien katselun ympäri maailmaa. Saamenkielisille tämä on tärkeää, sillä Saamelaiskäräjien tilastojen mukaan yli puolet saamelaisista asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella, jonne esimerkiksi analoginen radiokanava ei ulotu.

Radio- ja tv-uutislähetysten lisäksi Yle Areenaan tuotettiin verkkovideolähetyksiä, sekä nuorille suunnattu minidokumenttisarja *Gearddit*. Saamelaisnuorten elämää käsittelevä sarja myös tekstitettiin suomeksi. Nuorille suunnatut minidokumentit tavoittivat kohderyhmänsä, sillä noin puolet käynnistyksistä tuli alle 45-vuotiailta.

Verkkovideolähetysten tuotantoa kokeiltiin myös yhteistyössä paikallisten toimijoiden sekä pohjoismaisten yleisradioyhtiöiden, Norjan NRK:n ja Ruotsin SVT:n ja SR:n kanssa, esimerkiksi saamelaisten kansallispäivänä 6.2.2019. Tuotantotapaa hyödynnettiin myös alkuperäiskansojen *Ijahis Idjan* -musiikkifestivaaleilla

yhdessä saamelaisten mediaopiskelijoiden kanssa.

Yle Elävään arkistoon toimitetaan artikkelisivustot kolmella saamen kielellä: Ealli arkiiva, Ellee arkkâdâh ja Jie'lli arkiiv.

Eduskunta- ja saamelaiskäräjävaalien aikaan Yle Areenaan toteutettiin saamelaisaiheiset videoidut vaalipaneelit. Saamelaiskäräjävaalien alla vaaliehdokkaista tehtiin myös nuorten videosarja, joka julkaistiin Yle Areenan lisäksi sosiaalisessa mediassa.

Yle Sápmi tarjoaa **lasten ja nuorten sisältöjä** pääasiassa radiossa ja televisiossa, mutta myös Yle Areenassa. Radiossa lähetettiin 52 jaksoa lastenohjelmaa kaikilla kolmella saamen kielellä. Televisioon saamenkielisiä sisältöjä tuotettiin saman verran kuin edellisinä vuosina.

Unna Junná -lastenohjelmaan tehtiin 15 uutta jaksoa. Uutuutena oli 24-osainen saamenkielinen joulukalenteri Yle Areenassa. Kevätkaudella TV2:ssa ja Yle Areenassa esitettiin myös saameksi dubattu *Muumien taikatalvi* -animaatio.

Yle Draama aloitti palkitun *Muumilaakso*-animaation saamenkielisen tuotannon suunnittelun, jossa Yle Sápmi toimi

Yle Sápmin tuottamat tv-ohjelmatunnit 2015–2019

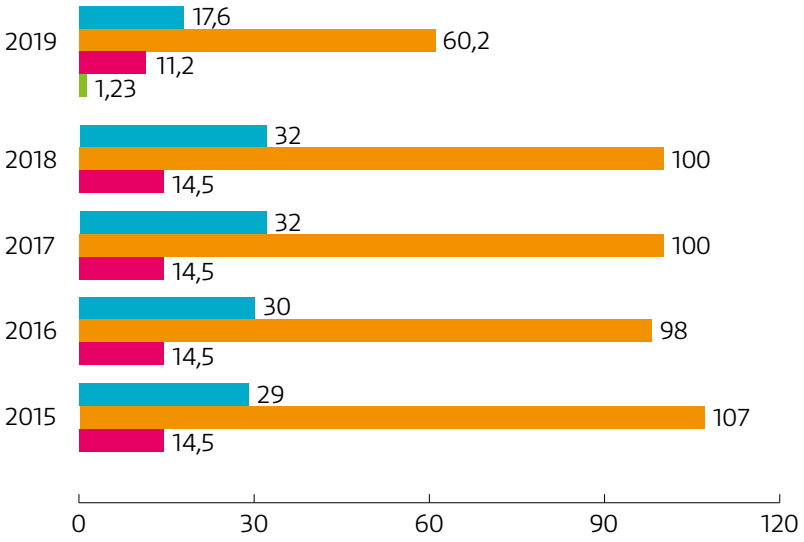

Ođđasat	Pohjoismaiset saamenkieliset tv-uutiset 15 min. Arkipäivisin Yle TV1:n myöhäisillassa. Uusinta seuraavana päivänä Yle TV1 klo 12.15.
Yle Ođđasat	Ylen omat saamenkieliset tv-uutiset 5 min. Arkipäivisin Yle TV1:llä klo 16.45. Uusinta seuraavana päivänä Yle TV1 klo 12.19.
Unna Junná	Saamenkielinen lasten tv-ohjelma 15 min. 30 jaksoa Yle TV2 ja Yle Fem -kanavilla.
Muumien taikatalvi	Saameksi dubattu animaatio Yle TV2-kanavalla.

linkkinä saamelaisyhteisöön. Yhteistyön tuloksena ensimmäinen kausi julkaistaan keväällä 2020 pohjoissaameksi ja toisen kauden jaksoja inarin- ja koltansaameksi syksyllä.

Nuorten sitouttamiseksi Yle Sápmi oli mukana *Yle Uutisluokka* -mediakasvatushankkeessa. Uutisluokan päivänä huhtikuussa 2019 Yle Sápmin kummiluokka Karigasniemeltä oli mukana tekemässä verkko-, radio- ja tv-sisältöjä.

Yle Sápmin saamenkieliset **verkkoartikkelit** tavoittavat vuosi vuodelta enemmän yleisöä. Niiden parissa vietetty aika kasvoi 667 tuntiin viikossa eli yli sadalla tunnilla edellisvuodesta. Ainoastaan alle 45-vuotiaiden osuus ei kasvanut toivotulla tavalla. Lukijoista tämän ikäryhmän osuus oli 178 tuntia.

Yle Sámi Radion ohjelmatunnit 2015–2019

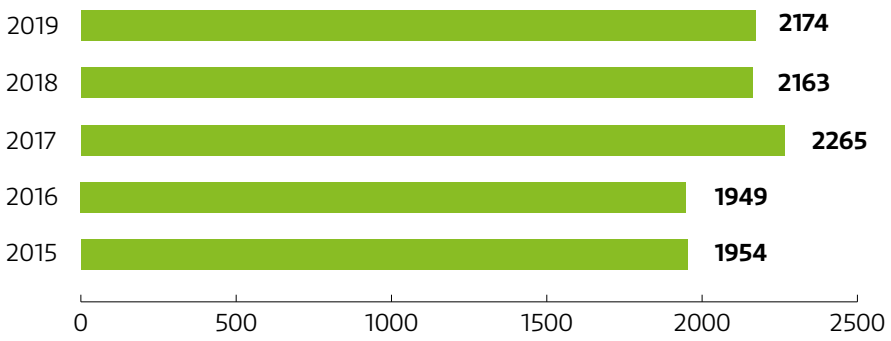

3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

Laki antaa Ylelle tehtäviä, jotka liittyvät yhdenvertaisuuden, suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen. Tavoitteena on tukea koko väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja siitä käytävään keskusteluun sekä yhteisiin kokemuksiin.

Monimuotoisuus Ylen tarjonnassa tarkoittaa sitä, että erilaisista taustoista tulevat, kuten kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat, tulevat Ylen sisällöissä ja palveluissa tasavertaisesti kohdelluiksi.

Erityisryhmille kohdennettujen palvelujen lisäksi Ylen tavoitteena on, että vähemmistö- ja erityisryhmien edustajat saavat nykyistä enemmän näkyvyyttä osallistujina, asiantuntijoina ja tekijöinä myös muulle väestölle suunnatuissa sisällöissä.

Esimerkkejä tällaisista sisällöistä ovat muun muassa Yle Puheen *Mahadura & Özberkan* -puheohjelma, joka pureutuu ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin teemoihin uusista näkökulmista sekä *Vammaiskultti*-ohjelmasarja, jossa käsitellään avoimesti vammaisuuteen liittyviä kysymyksiä kahden taiteilijan johdolla, joilla molemmilla on CP-vamma.

Saavutettavuus

Yle on edistänyt sisältöjen ja palvelujen saavutettavuutta erityisryhmille suunnitelmallisesti.

Kehitystyön tukena toimii vuonna 2018 perustettu Yle Raati, johon kuuluu erityispalvelujen aktiivikäyttäjiä ja vammaisjärjestöjen asiantuntijoita. Kokemusasiantuntijoiden fokusryhmä arvioi ja kokeilee Ylen kanssa uusia palveluja.

Yhtiössä toimii myös saavutettavuusverkosto, joka edistää tiedonvaihtoa saavutettavuudesta ja jonka tavoitteena on vahvistaa aihealueen osaamista yhtiössä. Syksyllä 2019 yhtiöön perustettiin uusi saavutettavuusvastaavan tehtävä koordinoimaan erityisryhmien palvelujen kehitystyötä.

Vuoden 2019 keväällä Yle otti käyttöön uudet symbolit, jotka kertovat tv-ohjelmien alussa tarjolla olevista saavutettavuuspalveluista. Yle Areenassa parannettiin erityisryhmien palvelujen löydettävyyttä tuomalla niitä yhteisen otsikon alle. Lisäksi television ja Yle Areenan saavutettavuutta koskevat käyttöohjeet koottiin yhteen paikkaan helpommin löydettäviksi.

Lisäksi Ylen asiakaspalvelussa otettiin käyttöön Chabla-videopuhelusovellus, joka mahdollistaa kuurojen asioinnin Yleen viittomakielellä. Sovellus parantaa myös Ylessä työskentelevien viittomakielisten ja heidän kuulevien kollegoidensa kommunikaatiota. Svenska.yle.fi-sivulle laadittiin saavutettavuusseloste ja selosteiden tekemistä Ylen eri sivustoille jatketaan.

Yle myös pyrkii hyödyntämään uutta teknologiaa, kuten tekoälyä, puheentunnistusta ja automaattista sisältöanalyysia esimerkiksi tekstitysten apuna. Toistaiseksi tv-tekstitykset, -käännökset ja kuvailutulkkaukset ovat kuitenkin vielä pääosin käsityötä, sillä laadukkaisiin tekstityksiin täysin soveltuvaa uutta teknologiaa ei Suomessa vielä ole saatavilla. Lupaavia kokeiluja tällä alueella on tehty.

Ohjelmatekstitykset ja tulkkaukset

Yle tuottaa kahdenlaisia ruututekstityksiä: **käännös- ja ohjelmatekstityksiä.** Suomeksi käännetään kaikki vieraskieliset tv-ohjelmat, mukaan lukien ruotsinkieliset. Käännöksiä muilta kieliltä ruotsiksi tehdään erityisesti Yle Teema & Fem -kanavalle, mutta niiden määrä on kasvanut muillakin Ylen kanavilla. Vuonna 2019 ruotsiksi käännettiin kaikki uudet suomenkieliset draamatuotannot sekä joitakin ulkomaisia suuren yleisön sarjoja.

Ohjelmatekstitys on suomenkielisten ohjelmien tekstitystä suomeksi ja ruotsinkielisten ohjelmien tekstitystä ruotsiksi.

Ohjelmatekstitys on lakivelvoitteinen palvelu ja hyödyttää erityisesti kuulovammaisia katsojia, joita on Suomessa yli 700 000. Tekstityksistä on apua myös maahanmuuttajille, kieltä opiskeleville sekä paikoissa, joissa television ääntä ei voi pitää päällä.

Vuonna 2019 Yle tekstitti kaikki suomen- ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta. Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksellä Ylen tekstitysvelvoitetta on lievennetty 1.6.2020 asti siten, että suorat lähetykset voidaan tekstittää 24 tunnin sisällä tv-uusintaan sekä Yle Areenaan.

Suorien ja juuri ennen esitystä valmistuvien ohjelmien tekstittäminen on teknisesti ja laadullisesti haastavaa. Vuonna 2019 Yle kuitenkin tekstitti aiempaa enemmän erityisesti ajankohtaisia, yhteiskunnallisesti merkittäviä suoria lähetyksiä, kuten vaalien tulosiltoja sekä eduskunnan ja hallituksen erikoislähetyksiä.

Ennakkoon valmistuvien ohjelmien tekstittämisessä Yle on hyödyntänyt lisääntyvässä määrin puheentunnistusta. Yle testasi myös suorien lähetysten tekstitystä puheentunnistuksen ja niin kutsutun sanelutekstitysmenetelmän avulla. Vuonna 2020 Yle jatkaa puheentunnistuksen ja suorien lähetysten tekstittämisen kehitystä yhdessä ulkopuolisten kumppaneiden kanssa.

Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia ja lukemisesteisiä. Äänitekstityksessä ruudulla näkyvä teksti kuuluu synteettisenä puheena. Asetuksessa annetun velvoitteen mukaisesti Yle liittää äänitekstityksen kaikkiin vieraskielisiin käännöstekstitettyihin ohjelmiin.

Kuvailutulkkaus välittää ohjelmasta näköaistin kautta saatavaa tietoa sanallisessa muodossa. Palvelusta hyötyvät näkövammaisten lisäksi esimerkiksi autismin kirjon henkilöt, maahanmuuttajat ja ikäihmiset.

Yle on esittänyt kuvailutulkattuna erityisesti draamaa sekä dokumentteja, joissa kuvakerronnalla on merkittävä

Yle Puheella kuultava Vammaiskultti pureutuu rohkeasti siihen, miltä tuntuu olla vammainen. Sarjaa juontavat Jenniina Järvi ja Julianna Brandt ovat runoilijoita ja taiteilijoita, joilla kummallakin on cp-vamma.
Kuva: Ilmari Fabritius / Yle

rooli. Vuonna 2019 Yle lisäsi kuvailutulkattujen ohjelmien määrää tv-kanavilla ja Yle Areenassa, myös ruotsiksi, ja tarjolla olevien kuvailutulkkausten määrä kasvoi kolmanneksella edellisvuodesta. Uusia suomeksi kuvailutulkattuja ohjelmia olivat muun muassa *Muumilaakso*-animaation ja terveysohjelma *Akuutin* jaksot, *Ikitie*-elokuva ja *Joulukalenteri*. Ruotsiksi kuvailutulkattiin viisi sarjaa, muun muassa suositun *Vår tid är nu* -sarjan kolmas tuotantokausi.

Palvelut kielivähemmistöille

Yle tarjosi uutisia suomen, ruotsin ja saamen kielten, romanin, karjalan ja viittomakielen lisäksi englanniksi, latinaksi, venäjäksi ja selkosuomeksi.

Romano mirits – Yle Radio 1 ja Yle Areena

Viikoittainen viisitoistaminuuttinen radio-ohjelma käsittelee ajankohtaisia yhteiskunnallisia asioita romanien näkökulmasta. Ohjelmaan sisältyy myös romanikielelle käännetty uutiskatsaus. *Romano Mirits* tuo esiin romanien arkea ja kulttuuria, ja sillä on tärkeä rooli romanikielen säilyttämisen ja kehittämisen kannalta. Ohjelman kolmesta freelancer-toimittajasta kaksi edustaa romaniväestöä.

Romaniyhteisön ja Ylen välillä on käyty neuvotteluja ohjelman kehittämiseksi, mutta päätöksiä uusista sisällöistä ei vuoden aikana tehty.

Yle News – englanninkieliset uutiset – Yle Radio 1 ja Yle Mondo, verkko ja sosiaalinen media

Yle News tekee sisältöjä suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saame. Kohderyhmänä ovat myös Suomessa vierailevat turistit sekä Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat henkilöt.

Yle News keskittyi vuonna 2019 vahvistamaan verkko- ja mobiilisisältöjen tarjontaa ja jatkoi radion arkipäivien uutislähetyksiä. Tavoittavuus verkon ja sosiaalisen median kautta jatkoi kasvuaan. Yle News tuottaa myös viikoittaista podcast-ohjelmaa nimeltä *All Points North*.

Novosti Yle – venäjänkieliset uutiset – Yle TV1, verkko ja sosiaalinen media

Novosti Ylen pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2019 toimitus teki uutisia televisioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. Novosti Ylen kello 16.50 päivittäisellä tv-lähetyksellä on ollut melko vakiintunut katsojakunta, keskimäärin 240 000–250 000 katsojaa.

Yle Uutiset selkosuomeksi – Yle TV1, Yle Radio Suomi ja Yle Mondo, verkko, Yle Areena

Yle Uutiset selkosuomeksi kertoo uutiset helpolla suomen kielellä päivittäin. Ne palvelevat heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä. Selkouutisten tarvitsijoita on Selkokeskuksen tarvearvion (2019) mukaan Suomessa jopa 750 000. Niistä hyötyvät myös esimerkiksi muistihäiriöiset, ikääntyneet ja suomea opiskelevat.

Selkouutiset lähetetään Yle Radio Suomessa iltaisin ja Yle Mondossa useaan kertaan päivässä sekä Yle TV1:ssä arkisin kello 16.40.

Vuonna 2019 Yle tarjosi erityispalveluja muun muassa kevään vaaleissa äänestäville selkokielen tarvitsijoille. Maailman ensimmäinen selkokielinen vaalikeskustelu tehtiin Yle Areenaan yhteistyössä eduskuntapuolueiden, Kehitysvammaliiton, Selkokeskuksen ja selkokieltä tarvitsevien kanssa.

Myös selkokielistä televisiokerrontaa kehitettiin entistä ymmärrettävämmäksi. Lisäksi selkouutisten toimitus teki uutena erityisesti maahanmuuttajille kohdennetun *Näin suomalainen demokratia toimii* -sarjan kotouttamisen tueksi.

Viittomakieliset palvelut

Kuulovammaisia varten Yle lähettää päivittäin viittomakieliset tv-uutiset sekä verkkovideoita sosiaaliseen mediaan. Viittomakielinen toimitus tekee koosteen viikon tärkeimmistä tapahtumista sunnun-

Erityispalvelut ohjelmatunteina 2019

TV-KANAVILLA JA YLE AREENASSA (SULUISSA VUOSI 2018)

- *Oođđasat 90 tuntia (92)*
- *Novosti Yle uutislähetyksiä tv:ssä ja Areenassa 28 tuntia (26)*
- *Viittomakieliset 90 tuntia (67)*
  - *A-studio sekä ajankohtaisohjelmisto, ml. tasavallan presidentin uudenvuodenpuhe*
  - *Lastenohjelmaa viittoen*
  - *Yle Uutiset viittomakielellä*
  - *Yle Uutiset Viikko viitottuna*
  - *Eduskunnan kyselytunteja*
- *Yle Uutiset selkosuomeksi 20 tuntia (20)*
- *Kuvailutulkkaukset 33 tuntia (15)*
  - *Suomeksi: Muumilaakso 1. jakso, Akuutti: Sokea näkee toisin, Ikitie, Miehiä ja poikia, Ihmisen osa, Joulukalenteri: Tonttuakatemia*
  - *Ruotsiksi: Systrar – Kesä 1968, De dagar som blommorna blommar, Eagles, Allt jag inte minns, Vår tid är nu -sarjan 3. tuotantokausi*

RADIOSSA (SULUISSA VUOSI 2018)

- *Romano mirits 11 tuntia (11)*
- *Yle News 18 tuntia (18)*
- *Uutiset selkosuomeksi 30 tuntia (30)*

taisin. Viittomakielellä välitetään lisäksi A-studion lähetyksiä, eduskunnan kyselytunnit sekä vaaliohjelmia.

Vuonna 2019 *Linnan juhlista* lähetettiin Yle Areenassa viittomakielinen suora lähetys samanaikaisesti TV1:n ja Areenan muiden itsenäisyyspäivän vastaanoton lähetysten kanssa. Yle tuotti viittomakielellä myös muun muassa joulurauhan julistuksen sekä presidentin uudenvuodenpuheen. Lisäksi tehtiin päätös uudesta viittomakielisestä keskusteluohjelmasta *Mikaela & Thomas,* joka alkoi Yle TV1:ssä vuonna 2020.

Yle on myös lisännyt viittomakielisiä ohjelmia kuulovammaisille lapsille ja heidän perheilleen, esimerkiksi viittomakielisiä satuja Yle Areenaan. *Pikku Kakkosen* keskiviikon juonnoissa käytetään puheen tukena tukiviittomia. Vuonna 2019 lastenohjelmista tulkattiin viittomakielelle muun muassa *Rikun ja Ramin outo tapaus -sarja* sekä jaksoja sarjasta *Herää sukka!* Sisältöjä kehitetään yhteistyössä Kuurojen liiton ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Svenska Yle tuotti suomenruotsalaiselle viittomakielelle tulkatun lastensarjan *Bärtil på teckenspråk,* joka sai ensiesityksensä syyskuussa 2019.

3.5 HARTAUSOHJELMAT

Yle lähettää lakiin pohjautuen valtakunnallisia hartausohjelmia radiossa ja televisiossa sekä Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Ohjelmien sisällöstä vastaavat Ylen kanssa yhteistyössä Kirkon viestintä (KV) sekä Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) ja tuotannosta Yle Asia Mediapolis ja Svenska Yle. Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengellisiä ohjelmia.

Ylimpänä toimielimenä on Hartausohjelmien valvontaelin (HVE), joka hyväksyy lähetyssuunnitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat saavat omia hartauslähetyksiä Ylen ohjelmistoon. Ylen lisäksi siinä ovat edustettuina Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Suomen ortodoksinen kirkko, katolinen kirkko Suomessa sekä vapaat kirkkokunnat ja seurakunnat. Esittelijöinä toimivat KV ja KCSA, jotka myös koordinoivat hartausohjelmia.

Joulukalenteri: Tonttuakatemia esitettiin kokonaisuudessaan myös kuvailutulkattuna Yle Areenassa. Kuvailutulkkauksessa näköaistin välittämää tietoa kuvaillaan sanallisesti.
Kuva: Hannu Käki / Kaiho Republic

Suomenkielisillä hartausohjelmilla on varsin vakiintunut yleisö Yle Radio 1:ssä ja Yle TV1:ssä. Ohjelmapaikkoja hartausohjelmilla on uusintoineen yli 1 500.

Yle Radio 1:n ohjelmistoon kuuluvat suomenkieliset päivittäiset aamu- ja iltahartaudet sekä sunnuntaisin ja juhlapyhinä lähetettävät jumalanpalvelukset. Hartausohjelmat ovat yhä kanavan kuunnelluimpia ohjelmia.

Radion aamuhartauksien yhteenlaskettu kuuntelijamäärä oli vuonna 2019 lievässä kasvussa edellisvuoden notkahduksen jälkeen, joka johtui osittain toisen aamuhartauslähetyksen uudesta lähetysajasta kello 7.15. Iltahartauden kuuntelijamäärä laski vuoden aikana kahdeksan prosenttia.

Yle välitti joka sunnuntai sekä kirkollisina juhlapyhinä yhteensä 118 radiojumalanpalvelusta. Luterilaisia radiojumalanpalveluksia oli 64, joista suurin osa kello 10. Kello 11 ohjelmapaikalla vuorottelivat vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien, ortodoksien sekä katolisten jumalanpalvelukset sekä kesäjuhlalähetykset, joita oli edellisvuoden tapaan yhteensä 56.

Radiojumalanpalvelusten keskimääräinen kuuntelijamäärä aamupäivän lähetyksissä laski noin 10 prosenttia.

Yle TV1 lähettää sunnuntaisin ja kristillisinä juhlapyhinä jumalanpalveluksia, jotka uusitaan yleensä viikon ensimmäisinä arkipäivinä. Tv-jumalanpalveluksiin on kehitetty ohjelmaformaatteja, kuten *Nojatuolikirkko*, *Reissukirkko* ja *Riemulaulut*, joilla on onnistuttu tavoittamaan myös hieman nuorempia ikäryhmiä.

Suomenkielisiä tv-jumalanpalveluksia esitettiin vuoden aikana 36, joista uusintoja 4. Suorina niistä toteutettiin noin kolmannes. Vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien jumalanpalveluksia oli 5, ortodoksisia oli 3 ja katolisia 1. Määrä on pysynyt edellisvuosien tasolla.

Suosituimpia olivat perinteisesti itsenäisyyspäivän ja joulupäivän tv-jumalanpalvelukset. Itsenäisyyspäivänä katsojia oli 330 273 katsojaa ja joulupäivänä 227 997.

Formaattijumalanpalveluksista *Riemulaulut – iskelmäkirkko* keräsi 221 402 katsojaa ja *Ekumeeninen joulu* 280 017 katsojaa. Hartausohjelmia seurataan yhä enemmän verkon välityksellä. Suosituimpia tv-jumalanpalveluksia kuunneltiin Yle Areenasta yli 20 000 kertaa.

Pisara on lauantaisin lähetettävä tv-ohjelma, jossa vieraat kertovat suhteestaan Raamattuun. *Pisaran* keskimääräinen katsojamäärä kasvoi edellisvuodesta.

Ruotsinkielisillä hartausohjelmilla on Svenska Ylen kanavissa vakiintunut katsoja- ja kuulijajoukko, ja monet suomenkieliset seuraavat myös ruotsinkielisiä ohjelmia.

Yle Fem lähettää tv-jumalanpalveluksia lähinnä jouluna, pääsiäisenä ja suurten kirkkopyhien yhteydessä. Ruotsinkielisiä tv-lähetyksiä oli yhdeksän, joista yksi oli katolinen. Maanantai-iltaisin lähetetään *Himlaliv*-sarja, jossa hengellisiä asioita pohditaan eri henkilöiden näkökulmista. Puolen tunnin mittaiset jaksot uusitaan tiistaisin. Sekä jumalanpalveluksien että *Himlaliv*-ohjelman katsojaluvut televisiossa ovat pudonneet jonkin verran, kun taas Yle Areenassa etenkin *Himlaliv*-ohjelman katselu on lisääntynyt.

Yle Vegan ohjelmistoon kuuluu radiojumalanpalvelus joka sunnuntai sekä kirkollisina juhlapyhinä. Radiojumalanpalveluksia oli vuoden aikana kaikkiaan 62, josta vapaiden kirkkokuntien sekä ortodoksisia ja katolisia jumalanpalveluksia yhteensä 17. Jumalanpalvelusten kuulijamäärät ovat hieman laskeneet.

Arkisin Yle Vegalla lähetetään aamuhartaus *Andrum* ja iltahartaus *Aftonandakt*. Lauantaiaamujen ohjelmaan kuuluu *Ett ord om helgen,* joka kertoo tulevan sunnuntain teemasta, ja sunnuntaisin lähetetään niin ikään iltahartaus. Kuulijamäärät pysyivät jokseenkin edellisvuoden tasolla.

HARTAUSOHJELMIEN LÄHETYKSET 2019 (2018)

SUOMENKIELISET

- *radiossa 461 tuntia (458)*
- *tv:ssä 78 tuntia (76)*

RUOTSINKIELISET

- *radiossa 146 tuntia (146)*
- *tv:ssä 16,5 tuntia (16,5)*

HARTAUSOHJELMIEN YLEISÖT 2019, KAIKISSA LÄHETYKSISSÄ KESKIMÄÄRIN (2018)

SUOMENKIELISET

- *radiossa 83 900 kuulijaa (90 200)*
- *tv:ssä 124 400 katsojaa (119 500)*

RUOTSINKIELISET

- *radiossa 14 500 kuulijaa (28 800)*
- *tv:ssä 19 700 kuulijaa (20 500)*

Hartausohjelmien yleisömäärien laskentatapaa muutettiin. Vuoden 2019 luvut (pl. Areena) eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2018 lukuihin (sis. Areena) verrattuna.

3.6

3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

Ulkomaille suunnatun kotimaisen tarjonnan pääpalvelu on Yle Areena. Kotimaisista ohjelmista valtaosa on saatavilla Yle Areenassa kautta maailman, uutis- ja ajankohtaisohjelmista lähes kaikki. Ylen radiokanavia voi kuunnella ulkomailla suorina Yle Areenan kautta lukuun ottamatta digitaalista radiopalvelua Yle Mondoa.

Ylen sisältöjen saatavuus ulkomailla laajeni edelleen, kun yhtiö vei EU:n siirrettävyysasetuksen soveltamisen päätökseen vuoden aikana. Sen myötä kaikki Yle Areenan sisällöt avautuivat EU-alueella matkustavien ja Suomessa pysyvästi asuvien käyttöön eri laitteilla Yle Tunnuksen avulla.

Tekijänoikeudet kuitenkin rajoittavat esimerkiksi draaman ja sarjojen välitystä EU:n ulkopuolelle. Kansainvälisiin ohjelmiin, jotka muodostavat melkein puolet ohjelmatarjonnasta, ei ole ostettavissa maailmanlaajuisia esitysoikeuksia tai niitä ei hankita korkeiden kustannusten takia.

Ruotsissa Ylen tv-ohjelmia voi seurata TV Finland -koostekanavalla antenni- ja kaapelivastaanotossa. Nackan, Västerås-in ja Uppsalan lähettimien kautta lähetettävä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella. Lisäksi eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus ottaa TV Finland omaan tarjontaansa.

TV Finlandin ohjelmat koostetaan Yle TV1-, Yle TV2-, Yle Fem- ja Yle Teema -kanavien ohjelmistosta. Tarjonnassa on monipuolisesti kotimaisia elokuvia, draamasarjoja, ajankohtaisohjelmia, asia- ja

keskusteluohjelmia, lastenohjelmia sekä viihde- ja musiikkiohjelmia. Vuonna 2019 TV Finland lähetti ohjelmaa yhteensä 4 360 tuntia (2018: 4 517).

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

3.7

Ylen lakisääteisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa. Velvoitteista huolehditaan ylläpitämällä jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmia, ennakkovalmisteluilla sekä koulutuksella ja harjoituksilla.

Yle kehittää jatkuvasti sisäistä turvallisuuskulttuuria toiminnan varmistamiseksi. Kyberuhkien ja informaatiovaikuttamisen kaltaisiin riskeihin on varauduttu koulutuksella ja monialaisella yhteistyöllä sidosryhmien kanssa. Yle on myös kehittänyt toimitilojen turvallisuutta riskiperusteisesti toimipaikoissaan.

Yle on edellä mainituilla toimenpiteillä varautunut hyvin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Vuonna 2019 toimipaikkojen valmiussuunnitelmat päivitettiin, ja yhtiön johtoryhmä osallistui häiriötilanneharjoitteluun.

Vuoden loppupuolella aloitettiin valmiusharjoittelun uudistus, jossa painotetaan jatkuvuuden hallintaa normaaliolojen häiriötilanteissa. Lisäksi Yle osallistui Liikenne- ja viestintäviraston johtamaan turvallisuus- ja jatkuvuusriskien kartoitukseen.

Vaaratiedotteiden välittämisen prosessit uudistettiin vastaamaan Hätäkeskuslaitoksen uusia järjestelmiä. Yle osallistui myös vaaratiedotejärjestelmän kehityshankkeeseen.

Ylen arvo suomalaisille 4

- **Ylen yhteiskunnallinen ja henkilökohtainen merkitys on edelleen kasvanut.**
- **Yle tavoitti suomalaisista 96 prosenttia joka viikko.**
- **Yle Radio Suomi oli yhä kuunnelluin radiokanava ja Yle TV1 katsotuin televisiokanava Suomessa.**

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

4.1

Vuonna 2019 Yle saavutti kaikki pitkän aikavälin asiakkuustavoitteensa, joilla yhtiö seuraa sisältöjen tavoittavuutta, sisältöjen käyttöä sekä yhtiön julkisen palvelun yhteiskunnallista tärkeyttä. Tämä käy ilmi kahdesti vuodessa tehtävästä Kanava- ja palvelumielikuvatutkimuksesta.

Arviot Ylen yhteiskunnallisesta tärkeydestä ja merkityksestä henkilökohtaisessa mediankäytössä ovat edelleen vahvistuneet. Vuonna 2019 Yle sai yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8,3 asteikolla yhdestä kymmeneen (2018: 8,2) ja merkityksestä omassa mediankäytössä samalla asteikolla 7,4 (2018: 7,3).

Suomalaisista 96 prosenttia käytti vähintään yhtä Ylen palvelua viikon aikana, mikä myös ylitti tavoitteen. Television tavoittavuus laski hieman edellisestä vuodesta, erityisesti alle 45-vuotiailla. Yle Areena ja Ylen suomenkielinen uutissivusto kasvattivat viikkotavoittavuuttaan eniten.

Ylen sisältöjä ja palveluja piti kiinnostavina 84 prosenttia suomalaisista, missä kasvua edellisvuoteen oli prosenttiyksikön verran. Koko väestön tasolla Ylen kiinnostavin palvelu oli Yle TV1 ja alle 45-vuotiailla Yle Areena.

Vuosittain tehtävä Ylen arvo suomalaisille -kyselytutkimus selvittää suomalaisten käsityksiä Ylen onnistumisesta julkisen palvelun tehtävien hoitamisessa, luottamusta Yleen, vuorovaikutusta ja vastuullisuutta sekä yleisesti arvioita Ylen tarjonnasta ja verorahoituksesta.

Luottamus Yleen on tutkimuksen mukaan edellisvuoden tasolla. Asteikolla 1–5 Yle saa luottamuksesta arvosanaksi 3,72, mikä on samaa tasoa kuin vuonna 2018. Yleen erittäin paljon luottavien osuus kasvoi vuoden aikana 17 prosenttiin (2018: 14).

Suomalaisista 67 prosenttia luotti Yleen erittäin tai melko paljon (2018: 69). Kysyttäessä luottamusta 19 yhteiskunnallisen toimijan joukossa Yle sijoittuu edellisvuoden tapaan kuudenneksi. Kärjessä ovat tasavallan presidentti, poliisi sekä yliopistot ja koululaitos. Yle on suomalaisten mielestä mediayhtiöistä luotettavin, mutta luottamustaan ovat vahvistaneet myös muut tiedotusvälineet.

Ylen tehtävistä suomalaiset kokevat erityisen tärkeäksi luotettavan tiedon ja kotimaiset sisällöt, joita voi seurata omalla äidinkielellä. Tärkeänä pidetään

Kutsu Yle kahville -hankkeen tavoitteena on lisätä Ylen ja suomalaisten vuorovaikutusta ja syventää asiakkuusymmärrystä yhtiössä. Ylen viittomakielisten uutisten toimittajat ja ohjelmatekstittäjät kävivät Helsingin kuurojen yhdistyksen vieraana.
Kuva: Jussi Nahkuri / Yle

Ylen tavoittavuus ja kiinnostavuus 2011–2019

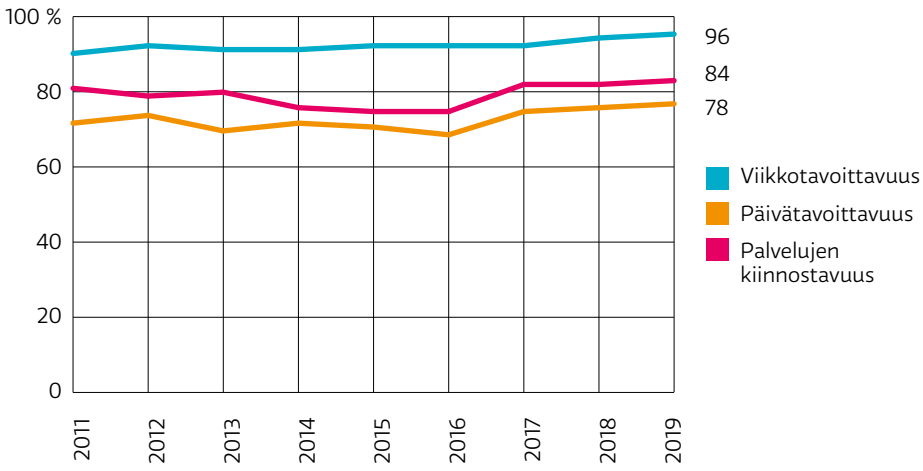

15-v.+ -väestö
Lähde: KMK-tutkimus 2019, Taloustutkimus / Älykäs data ja asiakkuus, Yle
Huom. Keväällä 2015 ja sen jälkeen viikko- ja päivätavoittavuudet ovat sisältäneet myös Ylen some-kanavat

Ylen medioiden tavoittavuudet 2017–2019, % 15–44-v.

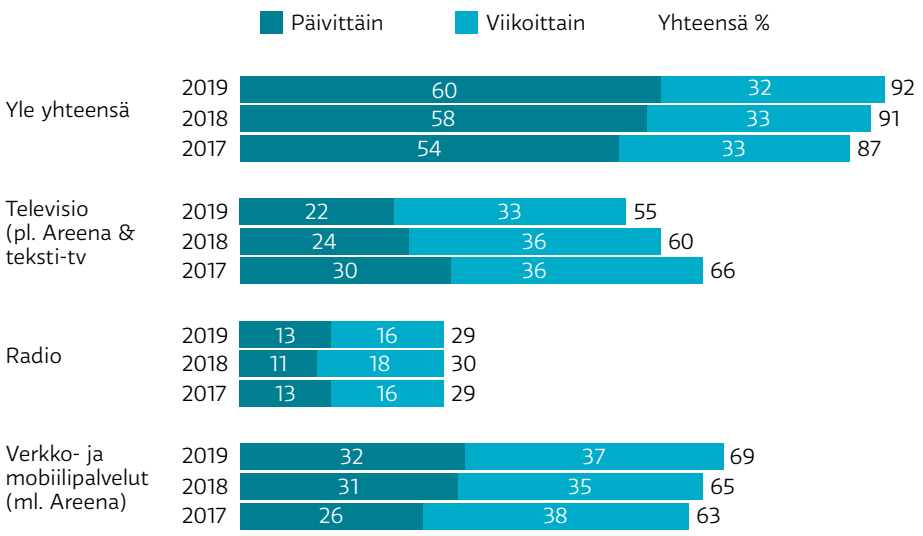

Lähde: KMK-tutkimus 2019, Taloustutkimus / Älykäs data ja asiakkuus, Yle

Miten hyvin Yle on onnistunut kokonaisuutena julkisen palvelun tehtävässään 2018–2019

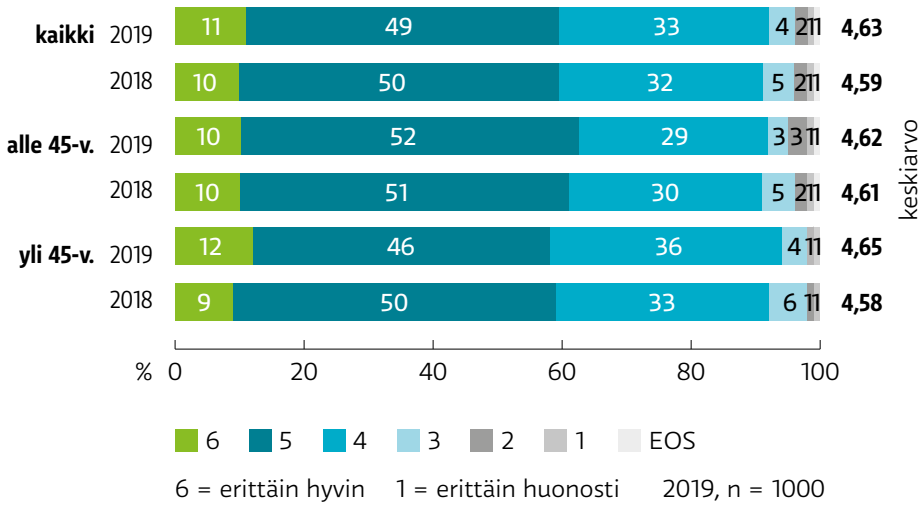

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2019, IRO Research Oy

Suomalaisten luottamus Yleen vuosina 2018 ja 2019

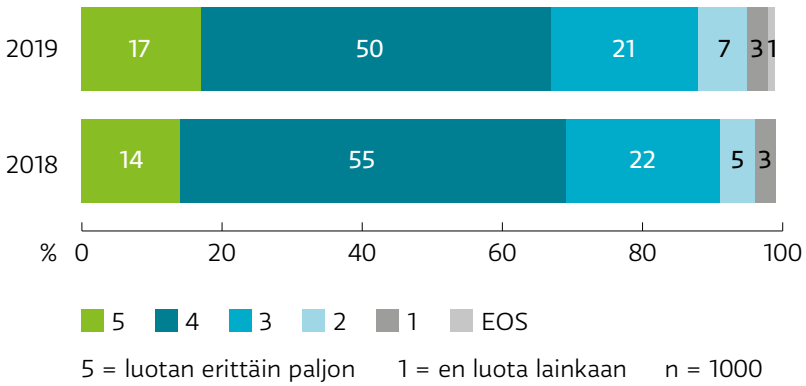

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2019, IRO Research Oy

myös sitä, että Ylen sisällöt ja palvelut löytyvät helposti. Ylen sisältöihin ja palveluihin liittyy muitakin odotuksia, joita suomalaiset pitävät tärkeinä:

- Yle tarjoaa palveluja myös erityisryhmille
- korkeatasoisia lastenohjelmia ja palveluja lapsille
- auttaa ymmärtämään paremmin Suomessa ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia
- kohtaa monenlaisia näkemyksiä, maailmankuvia ja eri tavalla ajattelevia ihmisiä
- oppii nykyaikana tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä voi kartuttaa yleissivistystä
- merkityksellistä mediasisältöä ja mediapalveluita eri-ikäisille ihmisille.

Kokonaisuutena suomalaiset katsovat Ylen onnistuneen hyvin julkisen palvelun tehtävissään. Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksessa Yle saa julkisen palvelun tehtävien hoidosta arvosanaksi 4,63, mikä on hieman edellisvuotta korkeampi (2018: 4,59).

Enemmistö suomalaisista pitää Yleä vastuullisena ja vähintäänkin melko avoimena. Lisätietoa vastaajat toivovat muun muassa Yle-veron käytöstä, yhtiön toiminnasta yleensä ja sisältöihin liittyvistä valinnoista.

Suomalaisista 74 prosenttia kokee saavansa erittäin tai melko hyvin vastinetta Yle-verolle (2018: 78).

Ruotsinkielinen audiosarja Ted & Kaj säilyi suomenruotsalaisten kuunnelluimpana podcastina. Sarjan juontajat tekivät vuoden aikana kiertueen ruotsinkielisillä paikkakunnilla.
Kuva: Petter Sandelin / Yle

TV:N KATSOTUIMPIA OHJELMIA KANAVITTAIN UUTISTEN JA URHEILUN LISÄKSI 2019:

Yle TV1
- *Itsenäisyyspäivän juhlavastaanotto*
- *Kohti linnan juhlia*
- *Joulurauhan julistus*
- *Linnan jatkot*
- *Eduskuntavaalit 2019 – tulosilta*

Yle TV2
- *Kultainen Venla 2018*
- *Lumiukko*
- *Muumilaakso*
- *Eurovision Song Contest 2019: Finaali*
- *Joulupukin kuuma linja*

Yle Teema
- *Kino Klassikko: Kourallinen dollareita*
- *Kino Klassikko: Hyvät, pahat ja rumat*
- *Tähdet kertovat, komisario Palmu*
- *Tuntematon sotilas (12)*
- *Vain muutaman dollarin tähden (16)*

Yle Fem
- *Solsidan – Onnea onkimassa*
- *Maria Lang: Ruusuja, rakkautta, rikoksia*
- *Ruotsin kuningasperheen vuosi 2018*
- *Kylmäävä tapaus (12)*
- *Loukussa (16)*

Yle Areena
- *Muumilaakso*
- *M/S Romantic*
- *Modernit miehet*
- *Justimus esittää: Duo*
- *Joulukalenteri*

YLEN RADIOKANAVIEN KUUNNELLUIMPIA OHJELMIA 2019:

Yle Radio Suomi
- *Tarja Närhin Iskelmäradio*
- *Onnen sävel*
- *Pekka Laineen Ihmemaa*

Yle Radio 1
- *Muistojen bulevardi*
- *Ykkösaamu*
- *Jumalanpalvelus*

YleX
- *YleX Aamu*
- *YleX Iltapäivä*
- *Uuden Musiikin X*

Yle Puhe
- *Klo 13 puheohjelmapaikka, jossa Jari Sarasvuo/Miki Liukkosen maailma/ Vammaiskultti*
- *Politiikkaradio (& Puheen klassikko)*
- *Akti*

Yle Radio Vega:
- *Regional morgon*
- *Regional förmiddag (speciellt torsdagar)*

Yle X3M:
- *X3M Eftermiddag*
- *Supernova*

4.2

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA VERKOSSA

Televisio on edelleen suomalaisia yhdistävä media, joskin tv-katselu on koko ajan hienoisessa laskussa. Vuonna 2019 Ylen televisiokanavat tavoittivat viikoittain 77 prosenttia ja päivittäin 51 prosenttia suomalaisista (2018: 78 ja 52).

Ylen kanavista tavoittavin oli Yle TV1, jota seurasi 42 prosenttia suomalaisista joka päivä. MTV:n kanavat yhteensä tavoittivat 46 prosenttia, Nelonen Media 38 prosenttia ja Discovery Networks Finland 26 prosenttia suomalaisista päivittäin.

Katsotuimpia Ylen sisältöjä olivat ajankohtaisohjelmat, uutiset, asiaohjelmat, urheilu ja kotimainen fiktio.

Ylen alueelliset tv-uutiset tavoittavat edelleen laajan katsojakunnan. Yle TV1:n kello 17.06 alueellisia uutisia katsoi vuonna 2019 keskimäärin 512 000 katsojaa (2018: 549 000) ja kello 18.22 lähetystä 577 000 katsojaa (2018: 627 000).

Suomen ruotsinkielisistä Ylen tv-kanavat tavoittivat päivittäin 47 prosenttia, mikä on kolme prosenttiyksikköä edellisvuotta enemmän. Katsotuin kanava myös ruotsinkielisten keskuudessa on Yle TV1, joka tavoitti heistä päivittäin 34 prosenttia.

Yle Fem tavoitti ruotsinkielisistä päivittäin 20 prosenttia ja viikoittain 48 prosenttia. Päivätavoittavuus nousi prosenttiyksikön verran edellisvuoteen verrattuna. MTV:n kanavat yhteensä tavoittivat 31 prosenttia ruotsinkielisistä, Nelonen Media 26 prosenttia ja Discovery Networks Finland 21 prosenttia.

Yle Teema & Fem yhdistetty kanava-

Ylen television päivätavoittavuus 2017–2019, ikäryhmittäin, %

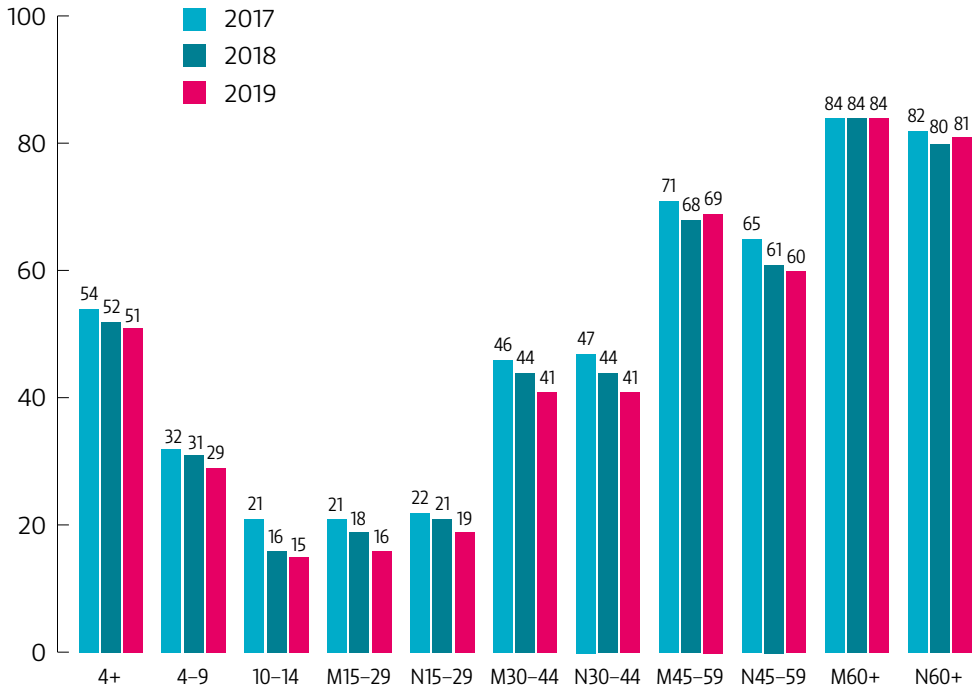

Lähde: TV-mittaritutkimus 2019, Finnpanel / Älykäs data ja asiakkuus, Yle

paikka tavoitti kokonaisuudessaan keskimäärin 54 prosenttia suomenruotsalaisista viikoittain.

Radiota kuunteli 2019 viikoittain 91 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä. Keskimääräisenä päivänä radio tavoitti 69 prosenttia väestöstä. Ylen radiokanavat tavoittivat viikoittain 51 prosenttia ja päivittäin 34 prosenttia suomalaisista. Tavoittavuus oli hieman edellisvuotta matalampi.

Alueradioissa Yle Radio Suomi lähettää sekä valtakunnallista että alueellista ohjelmaa 18 eri alueella. Lisäksi Yle Vegan taajuuksilla lähetetään ruotsinkielistä paikallista ohjelmaa viidellä alueella.

Yle Radio Suomen kuuntelu oli aiempien vuosien tapaan vahvinta Lapissa, missä 48 prosenttia asukkaista kuunteli kanavaa viikoittain (2018: 44). Toista ääripäätä edustaa Pohjanmaa, jossa Yle Radio Suomi tavoitti viikoittain 26 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä. Helsingissä Yle Radio Suomi tavoitti 28 prosenttia väestöstä, mutta määrällisesti eniten eli 425 000 kuuntelijaa viikossa. Näillä alueilla kuuntelu on edellisvuodesta jonkin verran laskenut.

Ruotsinkieliset kuuntelevat radiota muuta väestöä keskimääräisesti enemmän. Vuonna 2019 radio tavoitti yli 9-vuotiaista ruotsinkielisistä viikoittain 91 prosenttia ja päivittäin 70 prosenttia. Radion päivittäinen keskimääräinen kuunteluaika oli 3 tuntia 36 minuuttia, laskua edellisvuoteen oli viisitoista minuuttia.

Yle Vega tavoitti viikoittain 55 prosenttia ja päivittäin 39 prosenttia ruotsinkielisistä. Yle Vega on Suomen ainoa kanava, joka lähettää myös alueellista

Ylen radion päivätavoittavuus 2017–2019, ikäryhmittäin, %

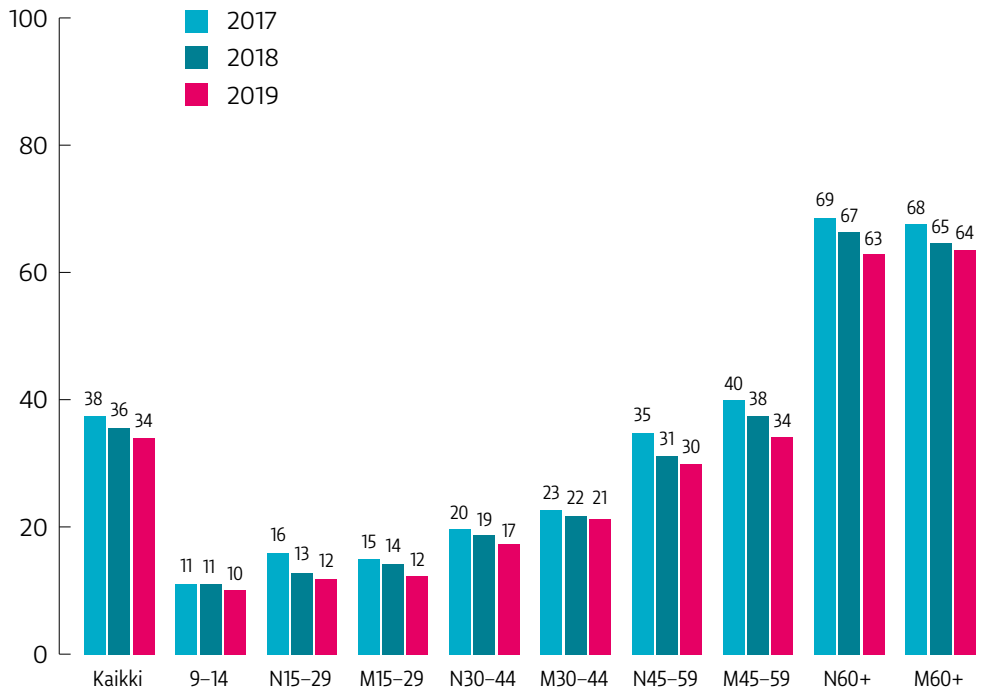

Lähde: KRT 2019, Finnpanel / Älykäs data ja asiakkuus, Yle

ohjelmaa ruotsin kielellä. Nuorisokanava Yle X3M:in viikkotavoittavuus oli edellisvuoden tasolla. Sitä kuunteli viikoittain 23 prosenttia ruotsinkielisistä (2018: 24). Omasta kohderyhmästään, 15–24-vuotiaista, Yle X3M tavoitti viikoittain 39 prosenttia (2018: 42).

Verkkopalvelut

Vuonna 2019 Yle tavoitti verkkopalveluillaan viikoittain 65 prosenttia Suomen yli 15-vuotiaista eli noin 2,8 miljoonaa suomalaista. Se on hieman enemmän kuin edellisvuonna (KMK-kyselytutkimus). Kuukausitasolla verkkopalveluiden käytöstä saadaan tietoa FIAMista, joka on online-yleisöjen virallinen mittaus Suomessa: Ylen verkko- ja mobiilipalveluissa vieraili kuukauden aikana keskimäärin 3 740 000 suomalaista.

Ylen verkko- ja mobiilipalveluihin tehtiin vuoden aikana yhteensä yli 1 055 miljoonaa käyntiä, selvästi enemmän kuin aiemmin (Adobe Analytics). Yle Areenassa tehtiin lähes 850 miljoonaa käynnistystä joko video- tai audiotallenteisiin tai suoriin radio- ja tv-lähetyksiin. Se on keskimäärin 2,3 miljoonaa käynnistystä joka päivä. Käynnistykset kasvoivat noin 210 miljoonalla.

Yle Tunnuksia oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 1 450 000. Tunnuksia ovat ottaneet käyttöön tasaisesti kaike-

Ylen verkon viikkotavoittavuus 2017–2019, ikäryhmittäin, %

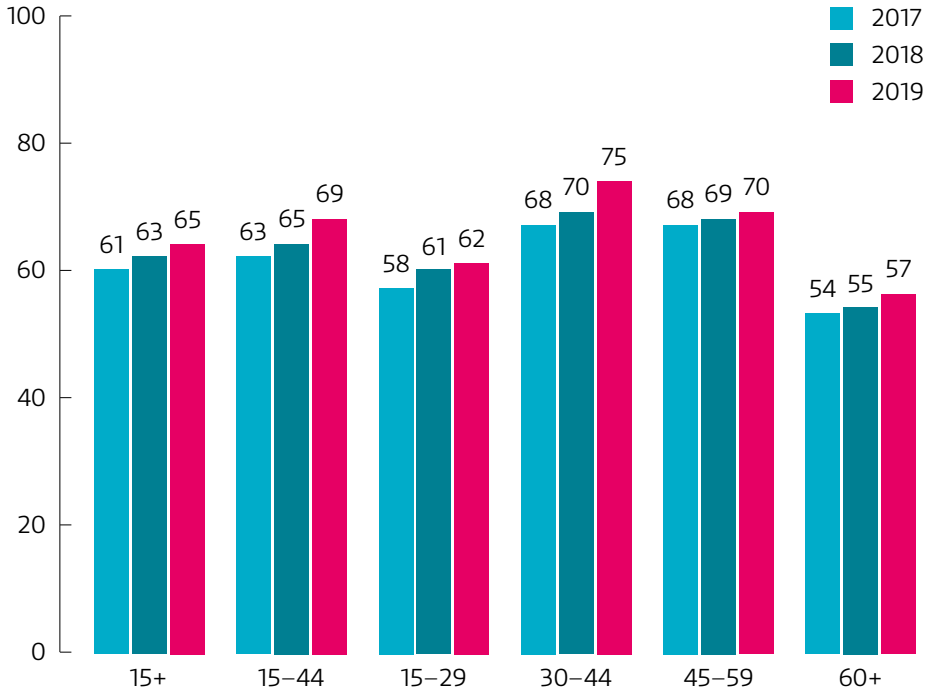

Lähde: KMK-tutkimus syksy 2019, Taloustutkimus / Älykäs data ja asiakkuus, Yle

nikäiset suomalaiset. Yle Tunnuksella kirjautuneet käyttävät aikaa Yle Areenassa noin kolme kertaa enemmän kuin ei-kirjautuneet. Kirjautuneiden joukossa on paljon Ylen sisältöjen uskollisia käyttäjiä, mutta myös harvemmin käyttävät löytävät Tunnuksen avulla paremmin itseä kiinnostavia sisältöjä. Kirjautuneet käyttäjät kuuntelevat enemmän myös audioita.

4.3 YLEISÖPALAUTTEEN SEURANTA JA VUOROVAIKUTUS SIDOSRYHMIEN KANSSA

Suomalaisilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä ja antaa suoraa palautetta Ylelle monin eri tavoin: sähköpostilla, puhelimitse ja verkossa sekä sosiaalisessa mediassa.

Vuonna 2019 Yle avasi uuden asiakaspalvelusivuston, joka tarjoaa käyttäjille vastauksia yleisimpiin Yleen liittyviin kysymyksiin ja ohjaa palautteen tarvittaessa viivytyksettä aihepiiristä vastaavalle asiantuntijalle. Asiakaspalvelua kehitetään edelleen vuonna 2020.

Yle saa kansalaisilta eri viestintäkanavien kautta noin 40 000 viestiä viikossa eli yli 2 miljoonaa vuodessa. Tästä pystytään tilastoimaan vain murto-osa, sillä palautteesta ylivoimaisesti suurin osa, noin 90 prosenttia, tulee sosiaalisen median kautta. Palautetta lähetetään myös suoraan työntekijöille.

Vuonna 2019 Yle sai noin 134 000 tilastoitua yhteydenottoa puhelimitse, sähköpostitse tai verkon kautta, mikä on hieman edellisvuotta vähemmän.

Valtaosa tilastoidusta palautteesta koski Ylen sisältöjä ja Yle Areenaa. Lisäksi Ylelle lähetetään runsaasti ohjelmatoiveita ja -ehdotuksia, vuonna 2019 lähes 77 000. Myös Yle Tunnukseen liittyvän palautteen määrä kasvoi vuoden aikana selvästi. Svenska Yleen tuli ruotsinkielisiltä noin 2 300 palautetta, selvästi edellisvuotta vähemmän.

Ylen onnistuminen vuorovaikutuksessa suomalaisten kanssa 2019

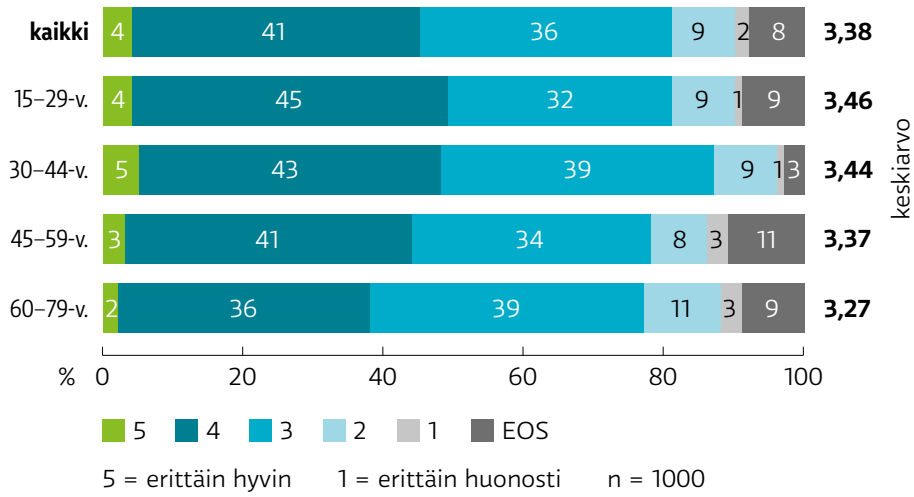

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2019, IRO Research Oy

Teknistä palautetta radio-, tv- ja Areena-lähetyksistä tuli puolestaan noin kaksi prosenttia edellisvuotta enemmän. Palautteet liittyivät pääosin häiriötilanteisiin Ylen verkkopalveluissa tai ääni- ja tekstitysongelmiin.

Yle käy muutoinkin vuoropuhelua yleisöjen kanssa monin eri tavoin, esimerkiksi ohjelmien teon yhteydessä. Ylen toteuttamien tutkimusten, kansalaiskeskustelujen, käyttäjäpaneelien ja haastattelujen avulla kootut näkemykset tuodaan osaksi yhtiön kehitystyötä ja sisältöjen suunnittelua.

Vuonna 2017 nimitetyn yleisövuorovaikutuksen päällikön tehtävänä on edistää Ylen journalismin läpinäkyvyyttä ja vahvistaa yleisöjen ja Ylen välistä vuorovaikutusta. Hän toimii yhteistyössä Ylen vastaavien toimittajien kanssa ja työskentelee Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikön työparina.

Vuorovaikutuspäällikkö kuuntelee kansalaisia ja keskustelee vastuullisen median toimintatavoista. Vuonna 2019 hän muun muassa isännöi kolme kansalaisten kysymyksille omistettua *Kysy Ylestä* -lähetystä Yle Radio Suomessa ja Yle Areenassa.

Vuorovaikutuspäällikkö tekee yhteenvetoja Ylen saamista yleisöpalautteista ja auttaa Ylen toimituksia parhaiden vuorovaikutuskäytäntöjen löytämisessä. Hallintoneuvosto ja Ylen hallitus saavat palautteesta raportin 2–3 kertaa vuodessa.

Ylen luonut myös uusia käytäntöjä vuorovaikutukseen niin suorissa lähetyksissä ja tapahtumissa kuin suorissa keskusteluissa suomalaisten kanssa. Vuonna 2019 yhtiö otti käyttöön uuden livefeed-

Palautteen* lukumäärä viikottain 2014–2019

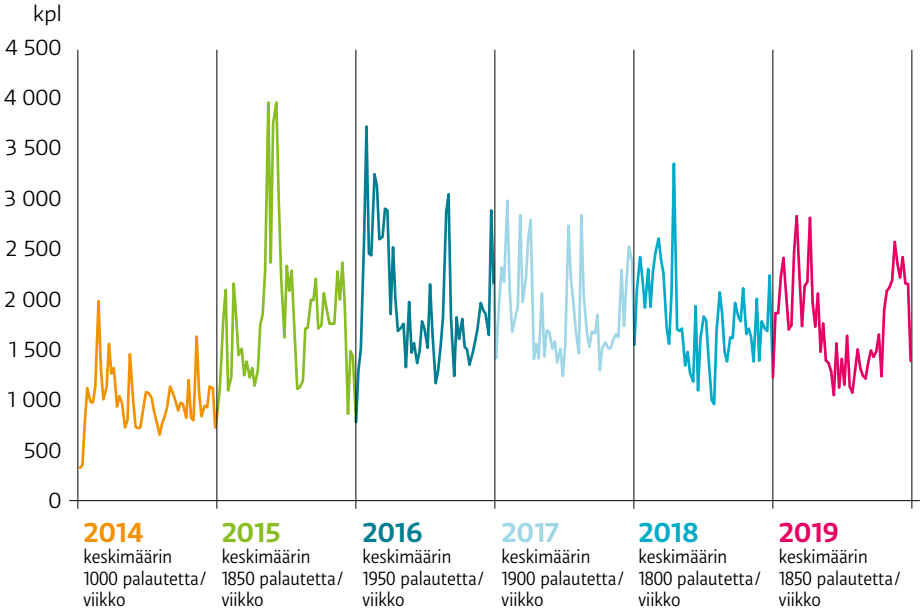

*) Ohjelma- ja Areena-palautteeseen saapuneet palautteet
Lähde: Salesforce, Digitaalinen asiakaskokemus, Yle

palvelun, jonka avulla ihmiset pystyvät olemaan vuorovaikutuksessa ohjelmantekijöiden kanssa ja keskenään sekä osallistumaan äänestyksiin. Sitä käytettiin muun muassa *Docventures*-sarjan lähetyksissä ja *Linnan juhlissa*.

Lisäksi Yle käynnisti uutena *Kutsu Yle kahville / Kaffe med Yle* -hankkeen, jonka tarkoituksena on lisätä Ylen ja suomalaisten vuorovaikutusta ja syventää asiakkuusymmärrystä yhtiössä. Vuonna 2019 siihen osallistui noin 350 yleläistä ja 1 500 suomalaista, jotka kertoivat toiveitaan ja ajatuksiaan Ylestä.

Yle Tunnusten määrän kehitys 2016–2019

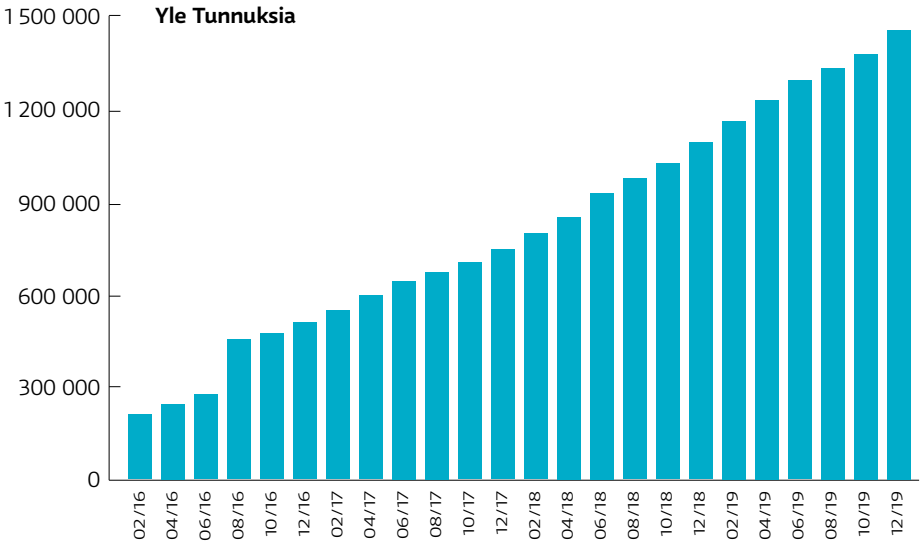

Lähde: Yle Datapilvi / Älykäs data ja asiakkuus, Yle

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

5

- **Yle jatkaa panostuksia nuorten yleisöjen tavoittamiseksi.**
- **Ylen ja muun median yhteistyössä tehtiin uusia avauksia.**
- **Yle kehittää henkilöstön osaamista, työkulttuuria ja teknologiaa tulevaisuuden haasteisiin.**

5.1 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

5.1

Vuonna 2020 Yle jatkaa panostuksia uusiin sisältöihin sekä verkko- ja mobiilipalveluihin. Jatkuvalla ja suunnitelmallisella kehitystyöllä yhtiö haluaa varmistaa, että korkealaatuiset ja monipuoliset sisällöt säilyvät kiinnostavina koko väestölle mediatarjonnan alati kasvaessa. Yleisradiotoiminnan periaatteiden mukaisesti yhtiön lähtökohtana on tuottaa monipuolisesti arvoa yhteiskunnalle sekä ylläpitää ja vahvistaa suomalaisten sitoutumista Yleen.

Yle pyrkii jatkossakin saamaan lisää nuoria yleisöjä, etenkin 15–29-vuotiaita, julkisen palvelun sisältöjen pariin sekä vahvistamaan läsnäoloaan suomalaisten keskellä. Strategisiin painopisteisiin kuuluvat myös ymmärryksen ja vuorovaikutuksen lisääminen yhteiskunnassa sekä entistä parempi henkilökohtainen palvelu. Taustalla Yle panostaa vahvasti osaamisen kehittämiseen, yrityskulttuuriin ja vastuulliseen toimintaan, sekä pyrkii edelleen vahvistamaan brändiään, jotta julkisen palvelun sisällöt erottuvat kasvavasta tarjonnasta.

Ylen vahva yleisösuhde antaa hyvät edellytykset toiminnan kehittämiseen. Mediakentän nopea murros ja jatkuvasti monimuotoistuvat median käyttötavat ovat yhtiölle kuitenkin kasvava haaste. Digitaalisten palvelujen kehityksessä Yle, kuten muukin mediakenttä, joutuu kilpailemaan kansainvälisten toimijoiden ylivoimaisten resurssien kanssa.

Yhtiö kehittää edelleen dataosaamista sisältöjen ja tuotantojen tukena sekä jatkaa kehitysaskeleita uusien teknologioiden testaamiseksi. Vuonna 2019 käynnistetyn teknologiavision avulla yhtiö pyrkii muun muassa arvioimaan teknologiakehityksessä tarvittavia panostuksia ja osaamistarpeita.

Organisaatiouudistusten yhteydessä Ylen Tuotannot-yksiköstä muodostettiin Teknologia ja kehitys -yksikkö lokakuussa 2019. Tällä rakenneuudistuksella Yle hakee vahvistusta teknologiakehityksen johtamiseen ja tulevaisuuden innovatiiviseen kehitykseen.

Vuoden 2019 alussa yhtiöön perustettiin uusi verkkokehittäjien tiimi, joka vahvistaa yhtiön ohjelmistokehitystä ja

Yle jatkoi yhteistyötä muiden mediayhtiöiden kanssa. Yle Uutisten yöpäivystys ja verkkokeskustelujen moderointi siirtyivät STT:n hoidettavaksi.
Kuva: Ilmari Fabritius / Yle

data-analytiikan asiantuntijaosaamista sekä vähentää riippuvuutta teknologiatoimittajista.

Yle osallistui yhteistyökumppanien kanssa vuoden aikana useisiin uuden teknologian, kuten tekoälyn, robotiikan ja 5G-teknologian kokeiluihin, joista haetaan oppia ja lisäarvoa toiminnan kehittämiseen tulevina vuosina.

Toimitiloissa Yle jatkoi Pasilan kampuksen kiinteistökehitystä suunnitelman mukaisesti. Toimitilojen uudistaminen tehostaa tilankäyttöä merkittävästi ja vapauttaa resursseja Ylen muuhun toimintaan. Pasilan Yle-keskuksen muutostyöt saadaan aikataulun mukaan päätökseen vuonna 2022.

5.2 5.2 KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ MUUN MEDIAN KANSSA

Yle kehittää toimintaansa monipuolisilla kumppanuuksilla niin sisältöjen kehityksessä kuin jakelussa ja teknologiassa. Lisäksi Yle tekee laajasti yhteistyötä oppilaitosten, korkeakoulujen ja järjestöjen kanssa.

Ylellä on toimiva ja laaja kotimainen yhteistyöverkosto muun median, luovan alan ja teknologiayritysten sekä eri järjestöjen kanssa. Yle ja muut pohjoismaiset yleisradioyhtiöt ovat myös tiivistäneet yhteistyötään esimerkiksi draamasisältöjen ja esitysoikeuksien hankinnassa viime vuosina.

Yhteistyön tavoitteena on vahvistaa kotimaisen sisällöntuotannon toimintaedellytyksiä, kehittää osaamista ja edistää media-alan teknologista kehitystä. Yhteistyö pohjaa Yle-lakiin, jonka mukaan Ylen tulee toiminnallaan edistää sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Yhteistyö kaupallisen median kanssa

Neuvottelut yhteistyöstä kaupallisen median kanssa jatkuivat parlamentaarisen työryhmän ja Yle-lain edellyttämällä tavalla. Yle jatkoi jo vakiintuneita yhteistyömuotoja muiden mediayhtiöiden kanssa ja aloitti uusia yhteistyön kokeiluja.

Yle uutis- ja ajankohtaistoiminta ja STT sopivat vuoden aikana yhteistyön tiivistämisestä aiemman sopimuksen jatkoksi. Yle Uutisten yöpäivystys siirtyi STT:n hoidettavaksi joulukuussa 2019 ja uutisartikkeleiden verkkokeskustelujen moderointi vuoden 2020 alussa. Lisäksi STT saa käyttöönsä Ylen kehittämän Voitto-robotin automatisoidut uutiset.

Yhteistyö muun median kanssa jatkui vaalien yhteydessä. Ylen vaalikone uudistettiin kevään 2019 vaaleihin, eikä se teknisistä syistä ollut muun median käytettävistä. Tätä yhteistyötä jatketaan vuoden 2021 kuntavaaleissa.

Eduskuntavaalien vaalivalvojaiset järjestettiin yhdessä eduskunnan ja muun median kanssa. Myös alueilla oli useita tapahtumia kaupallisen median ja Ylen aluetoimitusten kesken. Esimerkiksi Jyväskylässä Yle ja Keskisuomalainen järjestivät yhteisen eurovaalitentin, joka välitettiin suoratoistona molempien yhtiöiden käyttöön. Yhteisiä vaalitilaisuuksia oli myös Hämeenlinnassa, Lahdessa, Porissa ja Tampereella.

Lisäksi erilaiset tapahtumat osoittautuivat toimivaksi alueellisen yhteistyön välineeksi. Jyväskylässä järjestettiin Keskisuomen päivänä 18.4. ruokaperinteitä koskeva yhteistapahtuma, joka välitettiin myös suoratoistona. Lahdessa Yle ja Etelä-Suomen Sanomat järjestivät yhteisen nuorten mediaillan.

Journalistista yhteistyötä, esimerkiksi yhteisiä sisältökokonaisuuksia, tehtiin muun muassa Lapin Kansan ja Satakunnan Kansan kanssa.

Yle on neuvotellut yhteistyömahdollisuuksista myös paikallislehtien kanssa, joita kiinnostavat muun muassa Ylen avointen arkistojen käyttö, koulutus ja työkierto. Työkierrosta toteutettiin yksi kokeilu Tampereella Radio Sunin kanssa. Ylen alueellisen uutissyötteen käyttöä on tarkoitus pilotoida Parkanossa ilmestyvän

Ylä-Satakunta-paikallislehden nettisivuilla.

Urheilussa Yle teki yhteistyötä uutishankinnassa ja -vaihdossa muun muassa NENT Groupin, MTV Median ja Telian kanssa.

Yle Sápmi oli mukana Norjassa toimivan verkkolehden Barents Observerin vetämässä Eyes on Barents -hankkeessa. Siihen sisältyi uutisvaihtoa Norjassa, Ruotsissa ja Venäjällä toimivien verkkotoimijoiden välillä maaliskuulle 2019 saakka.

Svenska Yle jatkoi toimivaksi osoittautuneita yhteistyömuotoja ja uusien yhteistyöpilottien suunnittelua. Svenska Yle on muun muassa ollut mukana käynnistämässä uutta oppimiseen liittyvää yhteistyötä KSF-median kanssa. Yhteistyö alkaa pilottina kevään 2020 aikana. Svensk Presstjänst (SPT) järjesti tammikuussa 2019 Mediespråk-seminaarin, jonka järjestelyissä Svenska Yle oli aktiivisesti mukana. Yle tilaa SPT:ltä myös ruotsinkielistä kielenhuoltoa. Svenska Yle on myös ollut aktiivinen palveluiden ostaja sekä kumppani useissa tuotannoissa ja sisältöyhteistyössä, esimerkiksi koululaisten Stafettkarnevalen-tapahtumassa.

Yle tekee yhteistyötä myös audion aseman vahvistamiseksi kotimaassa. Yhteistä Radiot.fi-radiopalvelua kehitettiin edelleen muun muassa uudistamalla verkkopalveluita ja sovelluksia. Palvelussa on yli 100 radiokanavaa, joita täydennettiin podcast-tarjonnalla.

Monivuotinen yhteistyö mediankäytön mittausmenetelmien kehittämiseksi jatkui kaupallisen mediayhtiöiden kanssa Media Metrics Finland -osakkuusyhtiössä. Siihen kuuluvat Ylen lisäksi Alma Media, MTV ja Sanoma Media Finland.

Edellisvuonna alkanut hanke yhteisen valtakunnallisen mediatunnuksen luomiseksi eteni lähemmäksi toteutusta. Niin sanotun Media-avaimen avulla käyttäjä voisi kirjautua yhdellä tunnuksella eri mediapalveluihin. Lopulliset päätökset siitä tehdään kesään 2020 mennessä.

Kuinka vastuullisena toimijana Yle nähdään 2019

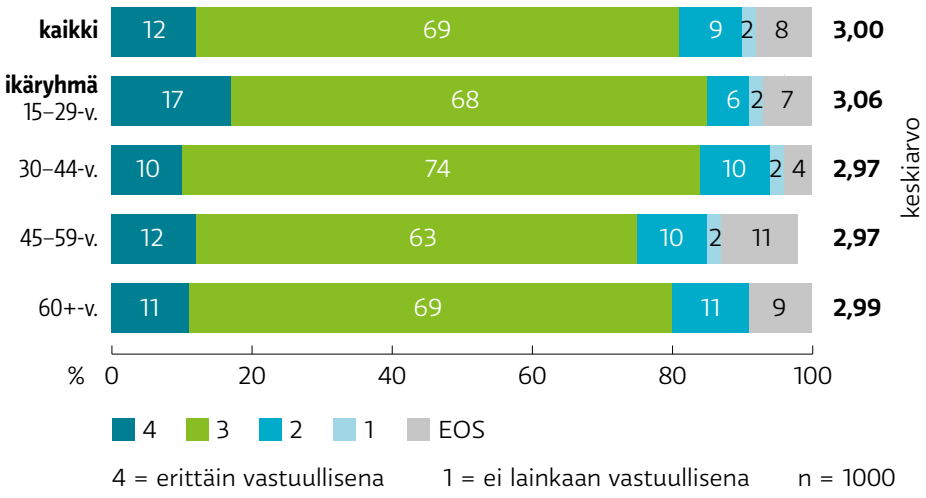

4 = erittäin vastuullisena 1 = ei lainkaan vastuullisena n = 1000

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2019, IRO Research Oy

5.3

5.3 YHTEISKUNTAVASTUU YLEN TOIMINNASSA

Yle toteuttaa laajaa yhteiskuntavastuuta julkisen palvelun tehtävänsä kautta. Ylen vastuullisuutta arvioidaan taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun ja ympäristövastuun näkökulmista. Ylen vastuulliseen toimintaan kuuluvat muun muassa Yle-veroon pohjautuvan määrärahan tarkoituksenmukainen käyttö, yhtiön rooli luovan alan työllistäjänä sekä vastuullisuuteen liittyvien toimintatapojen edistäminen jokapäiväisessä työssä.

Ylen hallitus hyväksyi yhtiön vastuullisuusperiaatteet maaliskuussa 2019.

Yle on sitoutunut eettisiin toimintatapoihin ja edellyttää niihin sitoutumista myös kumppaneiltaan. Ylellä on koko yhtiötä koskeva eettinen ohje (Code of conduct) ja toimitustyötä koskeva Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettinen ohje (OTS). Yle noudattaa toiminnassaan Julkisen sanan neuvoston laatimia Journalistin ohjeita. Vastuullisen toiminnan compliance -ohjelman tavoitteena on varmistaa lakien, normien ja eettisten ohjeiden noudattaminen yhtiössä. Ylen toimintaperiaatteet on kerrottu yhtiön verkkosivulla yle.fi/toimintaperiaatteet.

Ylellä on käytössä eettiseksi kanavaksi nimetty ilmoituskanava, jolla henkilöstö voi tarvittaessa ilmoittaa havaituista tai epäillyistä väärinkäytöksistä. Kanavan kautta on tullut hyvin vähän ilmoituksia.

Ylen vastuullisuustoimintaa käsitellään tarkemmin sivulla yle.fi/yleisradio/vuosikertomukset. Tietoa vastuullisen toiminnan compliance -ohjelmasta ja eettisistä toimintaperiaatteista julkaistaan myös Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Yle jatkoi johtamis- ja työkulttuurin kehittämistä, jossa henkilöstö on vahvasti mukana. Tuloksena syntyi muun muassa yhteinen palapeli-teos.
Kuva: Ilmari Fabritius / Yle

5.4 RIIPPUMATTOMUUS JA TOIMINTAPERIAATTEET

Ylen julkaisutoiminta ja sisältöjen tuotanto perustuvat Ylen arvoihin, riippumattomuuteen, luotettavuuteen ja ihmisen arvostamiseen, sekä alan eettisiin periaatteisiin. Vastaavat toimittajat johtavat ja valvovat toimitustyötä. Vastaavan toimittajan vastuu ja tehtävät on määritelty sananvapauslaissa. Heidät nimittää yhtiön hallitus. Vastaavat toimittajat huolehtivat siitä, että Ylen sisällöntuotannossa ja julkaisutoiminnassa noudatetaan lakia, eettisiä ohjeita ja yhtiön toimintaa koskevia muita ohjeita.

Vastaavat toimittajat sopivat yhteisistä linjauksista ja journalististen prosessien kehittämisestä. Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikkö, mediasääntelypäällikkö sekä yhtiön lakiosasto avustavat heitä tarvittaessa vastuulliseen toimintaan liittyvissä kysymyksissä. Yhtiössä järjestetään säännöllistä koulutusta ja apua julkaisutoimintaa koskevasta lainsäädännöstä ja ohjeista sekä eettisistä kysymyksistä.

Vastaavat toimittajat päättävät viimekädessä sisältöjen julkaisemisesta.

Vastaavat toimittajat seuraavat säännöllisesti kokouksissaan mahdollisia riippumattomuutta vaarantavia toimia. Vastaavat toimittajat toteuttivat syksyllä 2019 laajan sisäisen kyselyn sisältötyötä tekevän henkilöstön keskuudessa. Kysely keskittyi henkilöstön kokemuksiin ulkoisesta painostuksesta ja häirinnästä. Kyselyn mukaan toimittajiin kohdistuvan vihapuheen määrä on kasvanut. Naisten ja miesten kokeman vihapuheen määrässä ei ole eroja, mutta naisiin kohdistuva vihapuhe keskittyy nimenomaan sukupuoleen ja on seksuaalissävytteistä.

Yhtiöllä on koko henkilöstöä koskeva eettinen ohje ja lisäksi erityinen Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettinen ohje (OTS), jota noudatetaan toimitustyössä ja sisältöjen julkaisemisessa. Eettisistä ohjeista järjestetään säännöllisesti koulutustilaisuuksia. Lisäksi tarjolla on verkkokoulutusta eettisistä kysymyksistä. Yhtiön etiikkapäällikkö ja mediasääntelyn päällikkö ovat toimitusten apuna näiden asioiden pohdinnassa.

Vuoden 2019 aikana vastaavat toimittajat ovat tarkentaneet Ylen verkkosisältöjen kommentointiohjeistusta, markkinointinimien käyttöä Ylen toiminnassa, yhtiön some-ohjeistusta, pörssieettisiä periaatteita sisällöntuotannossa ja Ylen materiaalien linkityskäytäntöjä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi Ylen ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiä ohjeita tarkennettiin korkeimman oikeuden lasten oikeuksia koskevan tulkinnan mukaiseksi.

Yle ja Julkisen sanan neuvosto

Yle noudattaa sisältöjen teossa, journalismissa ja julkaisutoiminnassa koko vastuullista media-alaa koskevia eettisiä ohjeita, Journalistin ohjeita ja Ylen omia eettisiä ohjeita sekä Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiä ohjeita (OTS).

Median itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) tulkitsee Journalistin ohjeita. JSN arvioi yksittäistapauksissa, onko julkaisijan toiminta ollut hyvän journalistisen tavan mukaista. Se voi myös ohjeistaa alan toimijoita antamalla periaatelausumia journalismin keskeisistä eettistä kysymyksistä. Yle kuuluu Julkisen sanan neuvoston taustayhteisöön ja on sitoutunut noudattamaan Journalistin ohjeita.

JSN käsitteli vuoden 2019 aikana seitsemän Yleä koskevaa kantelua. Viidessä tapauksessa se antoi Ylelle vapauttavan päätöksen. Langettavia päätöksiä annettiin kaksi. Toinen niistä koski olennaista asiavirhettä jutussa ja toinen rikoksen uhrin hienotunteista kohtelua, ihmisarvon kunnioittamista ja journalistista päätösvaltaa.

5.5

5.5 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön määrä ja työsuhteet

Vuoden lopussa Ylessä työskenteli vakituisessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa 2 847 henkilöä, mikä on 36 henkilöä enemmän kuin vuoden 2018 lopussa. Henkilötyövuosia kertyi kaikissa työsuhteissa vuoden aikana keskimäärin yhteensä 3 304, joka on 4,7 edellisvuotta vähemmän.

Yhtiön organisaation uudistukset toivat muutoksia tehtäviin ja sisäisiä siirtoja, etenkin päällikkötasolla, mutta muutoksilla ei ollut vaikutusta yhtiön henkilöstön kokonaismäärään.

Osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi

Yle jatkoi johtamis- ja työkulttuurin määrätietoista kehittämistä. Yhtiön työkulttuurin kulmakiviksi määriteltiin rohkeus, luovuus, yhdessä tekeminen, arvostus ja työn merkityksellisyys. Työkulttuurin vahvistamiseksi yhtiöön perustettiin myös sisäinen kulttuurihakkerien verkosto, jonka tukemana yli 500 yleläistä kävi keskustelua strategiaprosessiin kytkeytyvistä työkulttuuriteemoista.

Työtyytyväisyys on yhtiössä henkilöstökyselyiden mukaan varsin hyvällä tasolla. Vuosittain tehtävässä Hyvä työpäivä Ylessä -kyselyssä yhtiö sai kokonaisarvosanaksi 3,7 asteikolla 1–5 eli saman kuin edellisvuonna. Lisäksi vuoden mittaan toteutettiin kevyempiä kyselyitä. Kyselyiden mukaan yleläiset ovat pääosin erittäin tyytyväisiä oman lähiesimiehensä työskentelyyn, ja luottamus johtoon kasvoi edelleen.

Avointa keskustelua yhtiöstä käytiin toimitusjohtaja Merja Ylä-Anttilan aamukahveilla, johon osallistui vuoden aikana 260 yleläistä.

Toimittajien koulutusta tukeva Journalismin akatemia tarjosi kursseja muun muassa tiedonhakuun, uusiin kerrontamuotoihin ja vuorovaikutukseen suomalaisten ja journalistien välillä. Pasilan suomenkielinen uutis- ja ajankohtaistoimitus otti käyttöön BBC:n 50:50-mallin, joka tähtää sukupuolten tasapainoisempaan edustukseen sisällöissä. Malli otettiin käyttöön vuoden 2019 alussa myös osissa ruotsinkielistä Svenska Yleä.

Syksyllä henkilöstölle julkaistiin uusi e-oppimisen ympäristö. Journalismin akatemia julkaisi tuoreita journalismin verkkokursseja ja aloitti tutkivan journalismin työkierron tähän erikoistuneissa toimituksissa.

Yle edistää myös uusia, ketteriä työtapoja yhtiön sisällä ja yhteistyössä eri yritysten kanssa järjestämällä valmennuksia ja työpajoja. Muun muassa sata Ylen ja Finnairin työntekijää osallistui Ylen konseptiin perustuvaan “Agile Culture for the Change Leaders” -valmennukseen.

Vuonna 2019 kilpailutettiin työterveyspalvelujen kokonaisuus, jonka tavoitteena on tukea yleläisiä hoitoa vaativissa tilanteissa ja ylläpitää työkykyä. Uusi palveluntarjoaja Mehiläinen aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa. Esimiehet seuraavat henkilöstön työhyvinvoinnin tilaa säännöllisesti.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Ylessä on pitkään tehty aktiivista tasa-arvotyötä, ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu yhtiössä varsin hyvin. Vakituisista yleläisistä naisia on tarkalleen puolet. Jotkut pienimmät ammattiryhmät ovat silti edelleen nais- tai miesvaltaisia. Esimerkiksi teknisissä tehtävissä alalle kouluttaneet ovat edelleen lähinnä miehiä. Naisvaltaisissa hallinnon tehtävissä sukupuolijakauman korjaaminen on hidasta, koska henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä.

Ohjelmatyöntekijöiden tes-alueella, jolla työskentelee kaksi kolmasosaa yleläisistä, naisten keskipalkka vuonna 2019 oli 99,9 prosenttia miesten keskipalkasta. Koko henkilöstön tasolla vastaava luku on 97,7 prosenttia.

Yle pyrkii edistämään henkilöstön

monimuotoisuutta rekrytoimalla entistä monipuolisemmista taustoista tulevia työntekijöitä. Yle ottaa vuosittain vähintään viisitoista harjoittelijaa erityisryhmistä, kuten henkilöitä, joilla on toimintarajoitteita tai maahanmuuttajatausta.

Ylellä on syrjintään, työpaikkakiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen kohteluun nollatoleranssi. Vuonna 2019 ongelmien ennaltaehkäisyä ja toimintamalleja niihin puuttumiseksi päivitettiin ja terävöitettiin.

Palkitseminen

Yle noudattaa kaikessa palkitsemisessaan valtio-omistajan ohjeita. Ylen hallituksen asettama nimitysvaliokunta valmistelee palkitsemisasiat hallitukselle, joka hyväksyy tavoitteet ja tulokset. Palkitsemisen lähtökohtia ovat avoimuus, kohtuullisuus ja tuloksellisuus. Palkitsemisen tarkoituksena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden toteutumista.

Vuonna 2019 tulospalkkioita maksettiin yhteensä 1 343 725 euroa, josta toimitusjohtajalle ja muulle johtoryhmälle 155 326 euroa sekä muille tuloskortin piirissä oleville päälliköille, esimiehille ja asiantuntijoille 1 188 398 euroa. Muulle henkilöstölle kannustepalkkioita onnistuneesta työsuorituksesta maksettiin 1 029 558 euroa. Palkkioiden osuus koko yhtiön palkkasummasta on 1,3 prosenttia.

Henkilöstön määrän kehitys 2010–2019

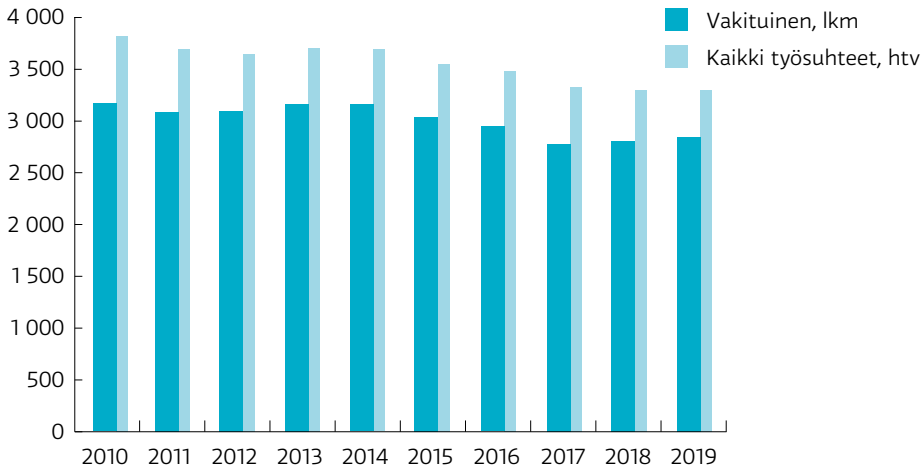

Ylen rahoitus, kustannusrakenne ja hallinto

6

- **Ylen talous pysyi tasapainossa.**
- **Ylen kokonaistuotot olivat 480,6 miljoonaa euroa. Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,2 prosenttia.**
- **Yle käytti sisältöihin ja palveluihin 374,5 miljoonaa euroa.**

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

6.1

Vuonna 2019 Ylen talous pysyi edelleen tasapainossa. Tilikauden voitto oli 6,0 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden tappio oli 5,5 miljoonaa euroa. Ylen hallintoneuvoston linjausten mukaisesti yhtiön vuosittaisten tulosvaihteluiden tulee kattaa toisensa. Tulosvaihtelut johtuvat pääasiassa joka toinen vuosi säännöllisesti toistuvista suurista urheilutapahtumista.

Ylen liikevaihto oli 478,0 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 1,3 prosenttia. Valtion televisio- ja radiorahastoon siirrettiin valtion talousarviosta rahastolaissa säädetty määrä 519,1 miljoonaa euroa. Tästä Yle-veroon pohjautuvasta määrärahasta Yle tilitti arvonlisäveroa 10 prosentin verokannan mukaan 47,2 miljoonaa euroa. Nettotuotto 471,9 miljoonaa euroa kasvoi edellisestä vuodesta 2,2 prosenttia. Määrärahaa suoritetaan Ylelle käyttösuunnitelman ja rahoitustarpeen mukaan.

Kaikki tuotot olivat yhteensä 480,6 miljoonaa euroa, josta Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,2 prosenttia (2018: 97,3). Muut tuotot ovat pääosin ohjelmien ja palvelujen myynnistä saatavia tuottoja.

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEN KEHITYS JA KULUT

6.2

Ylen kulut ja poistot olivat yhteensä 474,5 miljoonaa euroa (2018: 481,8).

Henkilöstökulut olivat 222,3 miljoonaa euroa (225,2) ja niiden osuus kaikista kuluista oli 46,8 prosenttia (46,7). Henkilöstökulut laskivat 1,3 prosenttia edellisen vuoden tasosta. Muutokseen on vaikuttanut eläkekulujen ja muiden henkilösivukulujen lasku. Palkkojen ja palkkioiden määrä kasvoi 1,1 prosenttia ja ne olivat 182,9 miljoonaa euroa (180,9). Eläkekulut olivat 33,9 miljoonaa euroa (38,0) ja muut henkilösivukulut 5,4 miljoonaa euroa (6,3).

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 72,4 miljoonaa euroa (76,8), laskua edelliseen vuoteen 5,7 prosenttia. Poistot esitysoikeuksista olivat 51,0

Yle Areenan sisältöjen saatavuus ulkomailla parani, kun Yle toteutti EU:n siirrettävyysasetuksen. Sen myötä kaikki Areenan sisällöt avautuivat EU-alueella matkustavien ja Suomessa pysyvästi asuvien käyttöön kaikilla laitteilla Yle Tunnuksen avulla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2019	2018	2017	2016	2015
TOIMINNAN LAAJUUS (milj. € / %)					
Liikevaihto	478,0	471,6	472,3	470,9	467,8
muutos %	1,3	-0,1	0,3	0,7	-1,1
Liiketoiminnan muut tuotot	2,7	2,7	2,7	2,3	4,2
muutos %	-1,6	-0,4	18,2	-45,9	63,1
Kulut ja poistot	474,5	481,8	467,9	476,1	468,5
muutos %	-1,5	3,0	-1,7	1,6	-2,4
Taseen loppusumma	308,7	315,4	296,4	286,1	290,5
Bruttoinvestoinnit, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet *	20,7	17,7	19,8	25,6	21,7
% liikevaihdosta	4,3	3,7	4,2	5,4	4,6
KANNATTAVUUS (milj. € / %)					
Käyttökate	78,5	69,3	83,4	74,2	76,0
% liikevaihdosta	16,4	14,7	17,7	15,8	16,2
Liikevoitto/-tappio	6,1	-7,5	7,0	-2,9	3,6
% liikevaihdosta	1,3	-1,6	1,5	-0,6	0,8
Tilikauden voitto/-tappio	6,0	-5,5	6,9	-2,9	1,3
% liikevaihdosta	1,3	-1,2	1,5	-0,6	0,3
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA					
Quick ratio	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3
Omavaraisuusaste %	43,8	41,0	45,5	44,7	45,0
Korollinen vieras pääoma (milj. €)	61,2	48,8	41,2	50,2	55,9
HENKILÖSTÖ					
Henkilötyövuosien (htv) määrä					
keskimäärin vuoden aikana **	3 304	3 309	3 333	3 490	3 555
Palkat (milj. €)	171,4	167,8	166,6	171,5	173,3
Palkkiot (milj. €)	11,6	13,1	12,3	12,1	11,9
Palkat ja palkkiot yhteensä (milj. €)	182,9	180,9	178,9	183,7	185,2

$$\textit{Quick ratio} = \frac{\textit{Lyhytaikaiset vaihtuvat vastaavat}}{\textit{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\textit{Omavaraisuusaste} = \frac{\textit{Oma pääoma}}{\textit{Taseen loppusumma}} \times 100$$

* Poislukien esitysoikeushankinnat
** Sisältää vakituiset, määräaikaiset, tuntipalkkaiset ja suoriteperusteiset työsuhteet.

Ylen kulurakenne 2019, yht. 474,5 miljoonaa euroa

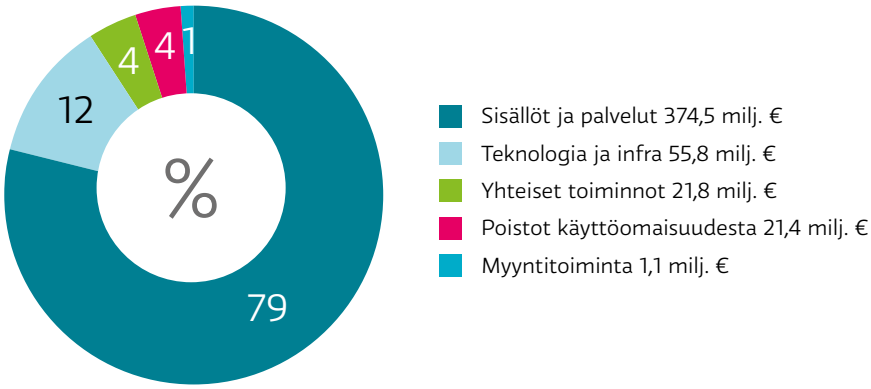

Sisällöt ja palvelut 2019, yht. 374,5 miljoonaa euroa

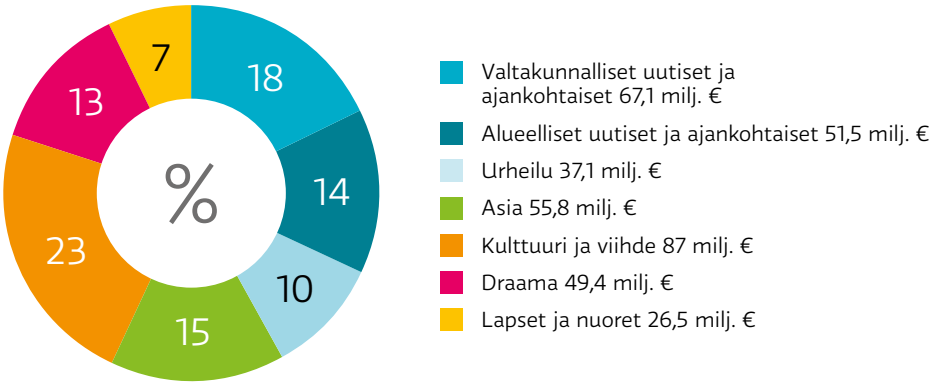

miljoonaa euroa (53,5), josta 29,6 miljoonaa euroa kohdistui kotimaisiin esitysoikeuksiin ja 21,4 miljoonaa euroa ulkomaisiin ja urheilun esitysoikeuksiin. Poistot muusta käyttöomaisuudesta sekä arvonalentumiset olivat yhteensä 21,4 miljoonaa euroa (23,3).

Liiketoiminnan muut kulut pysyivät ennallaan ja olivat yhteensä 179,8 miljoonaa euroa (179,8).

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi musiikkiin ja radioon liittyviä esityskorvauksia, esitysoikeuspalkkioita, uusintakorvauksia sekä muita ohjelmiin liittyviä oikeusmaksuja kaikkiaan 34,4 miljoonan euron edestä (33,8). Ohjelmatoiminnan muita palveluita ostettiin kaikkiaan 20,7 miljoonalla eurolla (22,3). Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyi teknologiakuluja 45,2 miljoonaa euroa (43,8), jakelukuluja 25,6 miljoonaa euroa (25,8) ja vuokra- ja kiinteistökuluja 22,1 miljoonaa euroa (23,0).

Muut kuin esitysoikeuksiin kohdistuvat investoinnit olivat 20,7 miljoonaa euroa

ja niihin liittyvät käyttömenot 19,2 miljoonaa euroa. Merkittävimmät kehitys-hankkeet liittyivät kiinteistökehitykseen, radioyksiköiden uudistamiseen tähtäävään Radiopolku-hankkeeseen ja uutisten ilmeen uudistamiseen. Myös verkkopalveluiden kehittämiseen panostettiin.

6.3 6.3. KUSTANNUKSET SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Vuoden 2019 kuluista suurin osa kohdistui valtakunnallisiin ja alueellisiin uutis- ja ajankohtaisohjelmiin sekä kulttuurin ja viihteen sisältöihin. Urheilusisältöjen osuus kuluista laski, mikä johtuu siitä, että 2019 oli isojen kansainvälisten kilpailujen kannalta välivuosi.

Ylen toiminnalla on suoria ja välillisiä taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia luovalle alalle. Yle työllistää oman henkilöstön lisäksi osaajia kymmeniltä eri aloilta – ohjelmantekijöistä muusikoihin, säveltäjiin, käsikirjoittajiin, näyttelijöihin ja tuotantotekniikan ammattilaisiin.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa ja ostot sisällöntuotannon kumppaneilta tarjoavat työtilaisuuksia tuhansille ammattilaisille vuosittain. Vuonna 2019 Yle käytti muun muassa palkkioihin freelancereille kollektiivisopimusten perusteella noin 14 miljoonaa euroa. Palkkioita sai yhteensä noin 4 300 henkilöä.

Digitaalisten palvelujen tuottajana Yle ostaa ICT-alan tuotteita ja palveluja, niin palvelintilaa kuin sovelluskehitys- ja konseptisuunnittelutyötäkin.

6.4 6.4 YLEN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Hallintoneuvosto

Ylen ylin päättävä elin on 21-jäseninen hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Eduskunnan nimeämien jäsenten lisäksi kahdella yhtiön henkilöstön nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista
- huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi
- laatia palveluiden ja toimintojen ennakkoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä
- päättää yhtiön strategiasta
- päättää talouden ja toiminnan suuntaviivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjiä.

Hallitus

Yleisradiosta annetun lain mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enin-

tään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuulua yhtiön muuhun ylimpään johtoon. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

Hallituksen tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtaja sekä vahvistaa hänen palkkansa sekä muut toimeen liittyvät ehdot; toimitusjohtaja ei saa olla hallintoneuvoston eikä hallituksen jäsen
- valita yhtiön muu ylin johto sekä vahvistaa heidän palkkansa ja muut toimiin liittyvät ehdot
- päättää seuraavan vuoden talousarviosta
- kutsua koolle yhtiökokous ja valmistella siinä käsiteltävät asiat
- antaa yhtiön toiminnasta vuosittain kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle
- nimittää sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat.

Toimitusjohtaja

Ylen toimitusjohtaja on Merja Ylä-Anttila. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimii muun muassa

- yksiköiden ja yhteisten toimintojen johtajista koostuva johtoryhmä.

Liitteet

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN PÄÄTÖKSIÄ 2019

Hallintoneuvosto

12.3.2019
- Ei päätösasioita

2.4.2019
- Ylen hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle Ylen toiminnasta vuonna 2018
- Ylen toimintakertomus ja tilinpäätös 2018
- Hallintoneuvoston lausunto varsinaiselle yhtiökokoukselle tilinpäätöksestä

17.9.2019
- Uusi hallintoneuvosto järjestäytyi Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja työvaliokunnan jäsenten valinta
- Hallituksen jäsenen valinnan valmistelun linjaukset

15.10.2019
- Ei päätösasioita

26.11.2019
- Ylen hallintomallin muutokset
- Ylen hallintoneuvoston sekä työvaliokunnan työjärjestyksien päivitys
- Asiantuntijoiden valinta avustamaan Yleisradiosta annetun lain mukaisessa ennakkoarviointiasiassa

10.12.2019
- Ylen hallituksen jäsenet ja heidän palkkionsa vuodelle 2020
- Selvitys ja lausunto oikeuskanslerivirastolle koskien uutisten käännöstekstitysten toteutusta

Hallitus

23.1.2019
- Valiokuntiin järjestäytyminen
- Strategisten tavoitteiden toteutumisten seuranta

11.2.2019
- Urheilun esitysoikeuksien neuvotteluvaltuudet

13.3.2019
- Ylen toimintakertomus ja tilinpäätös 2018
- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2018
- Yhteiskuntavastuuraportti 2018
- Ylen toimintaperiaatteet
- Yhtiökokouksen koollekutsuminen
- Tilintarkastajien valinta ja esitys yhtiökokoukselle
- Tuloskorttitoteumat 2018

17.4.2019
- Urheilun esitysoikeuksien neuvotteluvaltuudet
- Yleisradio Oy:n kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle 2018

22.5.2019
- Ei päätösasioita

19.6.2019
- Henkilöstöjohtajaksi nimitettiin Eija Hakakari
- Ylen strategisista painopisteet vuodelle 2020
- Työterveyspalveluiden tuottajan valinta

8.8.2019
- Urheilun esitysoikeuksien neuvotteluvaltuudet

22.8.2019
- Neuvottelu- ja sopimusvaltuutukset Muumilaakso-sarjan jatkosta

19.9.2019
- Urheilu- ja tapahtumat-yksikön johtajaksi ja vastaavaksi toimittajaksi nimitettiin Panu Pokkinen
- Vastaavien toimittajien vastuualueet
- Yleisradion eläkesäätiön hallituksen työnantajajäsenet
- Tulevan strategiakierroksen tavoitteet ja valmistelu

17.10.2019
- Luottolimiittien nostaminen
- Tarjous Ylen broadcast-kanavien jakelusta 2020–2029
- Palkitsemislinjaukset ja tulospalkitsemisen kokonaisuus vuodelle 2020

20.11.2019
- Toimintasuunnitelma ja budjetti vuodelle 2020
- Vuokraoikeudesta luopuminen kahdella Yleisradion eläkesäätiön omistamalla tontilla

18.12.2019
- Gramex-sopimus 2020–2021
- Muutokset sopimustoiminnan periaatteisiin
- Työehtosopimusten ulkopuolella olevat palkankorotukset
- Tulospalkitsemisen kokonaisuuden täsmennykset 2020 ja johtajien tuloskorttitavoitteet 2020

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN JÄSENET 2019

Hallintoneuvosto

Jäsenet 1.1.–17.6.2019
Kimmo Kivelä, puheenjohtaja (sin.)
Arto Satonen, varapuheenjohtaja (kok.)
Mikko Alatalo (kesk.)
Sirkka-Liisa Anttila (kesk.)
Maarit Feldt-Ranta (sd.)
Olli Immonen (ps.)
Ilkka Kantola (sd.)
Jyrki Kasvi (vihr.)
Jukka Kopra (kok.)
Hanna Kosonen (kesk.)
Suna Kymäläinen (sd.)
Eero Lehti (kok.)
Lea Mäkipää (sin.)
Mikaela Nylander (r.)
Markku Pakkanen (kesk.)
Jaana Pelkonen (kok.)
Jari Ronkainen (ps.)
Matti Semi (vas.)
Maria Tolppanen (sd.)
Ari Torniainen (kesk.)
Eerikki Viljanen Eerikki (kesk.)

Henkilöstön edustajat
Hilla Blomberg
Jukka Kuusinen

Jäsenet 18.6.–31.12.2019
Arto Satonen, puheenjohtaja (kok.)
Ari Torniainen, varapuheenjohtaja (kesk.)
Marko Asell (8.10. alkaen) (sd.)
Markku Eestilä (kok.)
Maria Guzenina (sd.)
Saara Hyrkkö (vihr.)
Olli Immonen (ps.)
Mika Kari 4.10. saakka (sd.)
Pihla Keto-Huovinen 19.11. alkaen (kok.)
Anneli Kiljunen (sd.)
Esko Kiviranta (kesk.)
Antti Kurvinen (kesk.)
Suna Kymäläinen (sd.)
Leena Meri (ps.)
Mikaela Nylander (r.)
Jaana Pelkonen 12.11. saakka (kok.)
Jenni Pitko (vihr.)
Jari Ronkainen (ps.)
Päivi Räsänen (kd.)
Matti Semi (vas.)
Kari Tolvanen (kok.)
Jussi Wihonen (ps.)
Johannes Yrttiaho (vas.)

Henkilöstön edustajat
Pirjo Auvinen
Risto Mattila

Hallitus

Thomas Wilhelmsson, puheenjohtaja
Katri Viippola, hallituksen varapuheenjohtaja
Paulina Ahokas
Kai Huotari
Jussi Karinen
Lauri Kontro
Pauliina Mäkelä

Henkilöstön edustaja
Arto Nieminen

SAAMELAISKÄRÄJIEN LAUSUNTO

Saamelaiskäräjien lausunto Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle vuodelta 2019 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista

Yleisradio Oy:n lausuntopyyntö 20.1.2020

Saamelaiskäräjät antaa seuraavat huomiot koskien Yleisradion hallintoneuvoston kertomusta vuoden 2019 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista. Yleisradiolain mukaan Saamelaiskäräjiä tulee kuulla ennen kertomuksen antamista. Osana laissa määriteltyä julkisen palvelun tehtävää Ylen tulee tuottaa palveluja saamen kielillä. Tätä velvoitetta toteuttaa käytännössä Yle Sápmin saamenkielinen toimitus. Saamelaiskäräjät kiinnittää huomiota, että kertomusvuonna Yle on myös muulla toiminnalla toteuttanut tätä tehtävää, mitä voidaan pitää myönteisenä kehityksenä.

Saamelaiskäräjät haluaa muistuttaa kertomusvuotta laajemmasta kysymyksestä koskien **Yle Sápmin** haastavaa hallinnollista asemaa ja saamelaisten vähäisiä vaikutusmahdollisuuksia Ylen hallintoelimissä. Saamelaiskäräjät on toistuvasti lausunnoissaan huomauttanut Yle Sápmin laajasta tehtävästä, mikä ei vastaa sille määriteltyä asemaa aluetoimituksena. Saamelaiskäräjät on useana vuonna myös kiinnittänyt huomiota saamelaisten vähäisiin mahdollisuuksiin toimia Ylen hallintoelimissä. Apulaisoikeusasiamies on ratkaisussaan (112/2/01) jo vuonna 2003 suositellut saamelaisten alkuperäisaseman tukemiseksi edustuksen vahvistamista Ylen hallinnossa ja huomauttaa, että tähän on eri mahdollisuuksia, kuten Ruotsin ja Norjan esimerkit osoittavat. Saamelaiskäräjät toivoo, että Yle vahvistaisi toimenpiteillä sekä Yle Sápmin asemaa Ylen sisällä että saamelaisten mahdollisuutta vaikuttaa kokonaisvaltaisemmin Ylen hallintoelimissä.

Toinen toistuvasti Ylelle huomautettu asia on yhteispohjoismaisen ***Oođđasat*-lähetyksen** lähetysaika. Kertomuksen mukaan *Oođđasat*-lähetyksen keskikatsojamäärät myöhäisillassa ovat kasvaneet hyvin epäedullisesta ja määrittelemättömästä lähetysajasta huolimatta. Saamelaiskäräjät pitää keskiyön paikkeilla olevaa, määrittelemätöntä lähetysaikaa erittäin huonona. Lyhyempi *Yle Oođđasat* -lähetys, joka on paremmalla lähetyspaikalla, ei korvaa yhteispohjoismaisen uutislähetyksen merkitystä. Saamelaiset kansana tarvitsevat toimia, jotka lisäävät heidän yhdenkuuluvuuden tunnettaan kansana. *Oođđasat*-lähetyksellä on oma merkityksensä saamelaisten lisäksi myös Pohjois-Suomen asukkaille, joille Pohjoismaiden asiat ovat usein läheisempiä kuin Etelä-Suomen uutiset. Uutislähetyksen sopivan lähetysajan puuttuessa voisi lähetyksen julkaista Yle Areena -palvelussa. Nykytilanteessa se julkaistaan palvelussa vasta televisioesityksen jälkeen, joten uutislähetystä ei sitäkään kautta pysty katsomaan inhimillisempään aikaan.

Saamelaiskäräjät teki vuoden 2018 lopussa Yleisradiolle aloitteen ***Muumilaakso*-sarjan** dubbaamiseksi saamen kielille. Yleisradio tarttui haasteeseen ja lupasi ottaa kaikki Suomessa puhutut saamen kielet huomioon. Saamelaiskäräjät pitää yhteistuotantomallina toteutettua tuotantoa hyvin positiivisena edistysaskeleena osana Ylen julkisen palvelun tehtävää. Tämän yhteistyön tuloksena on kehitetty saamenkielistä dubbausosaamista, ja sitä tulisikin jatkossa hyödyntää. Saamelaiskäräjät ehdottaa, että Yleisradio yhdessä Yle Sápmin lastenohjelmien toimituksen kanssa jatkaa tätä työtä ja toteuttaa yhteistyönä kansainvälisistä laadukkaista lastenohjelmista saamenkielisiä dubbausversioita. Tätä työtä ei voi yksin jättää Yle Sápmin saamenkielisen toimituksen harteille sen tiuk-

kojen taloudellisten resurssien johdosta. Työssä pitäisi hyödyntää niitä yhteyksiä, joita Ylellä on kansainvälisiin levittäjiin. Sen lisäksi oikeudet saamenkieliseen kieliversioon tulisi sopia samanaikaisesti, kun sopimukset suomenkielisestä dubbauksesta tehdään.

Huomioitavaa on myös, että saamenkielistä televisiotuotantoa ovat tällä hetkellä vain **uutis- ja lastenohjelmien** lähetykset. Tämä ei vastaa saamelaisyhteisön mediatarpeisiin. Saamelaiskäräjät esittää, että Yleisradio toteuttaa vuosittain yhden erillistuotannon lisätäkseen saamenkielisten sisältöjen määrää. Siitä hyvä esimerkki on kertomusvuonna toteutettu *Gearddit*-minidokumenttisarja, joka vetosi erityisesti nuoriin.

Kertomuksen tilastojen mukaan eri **saamenkielisten ohjelmien** lähetysajat eivät ole lisääntyneet merkittävissä määrin ja lähetysajat ovat määrällisesti vähentyneet joidenkin ohjelmien osalta uusintojen poisjäämisen takia. Yle Sápmi vastaa melkein yksin saamenkielisestä mediatarjonnasta Suomessa. Myös kertomuksessa korostuu sen erityinen rooli saamen kielten elvyttäjänä. Median merkitys kielen elvyttäjänä vahvistetaan mm. *Toimenpideohjelmassa saamen kielen elvyttämiseksi* (2012). Sittemmin laaditussa periaatepäätöksessä saamen kielen elvyttämisestä todetaan, että elvyttämisohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että Yleisradio osana julkisia palvelutehtäviään sitoutuu saamen kielten elvyttämiseen ja elvytystoimenpiteiden tukemiseen ohjelmatuotannossaan. Periaatepäätöksessä ei ole enää kirjattu toimenpide-esityksiä median suhteen, vaan tämän oletetaan kuuluvan Yleisradion tehtäviin. Saamelaiskäräjät haluaa painottaa ja muistuttaa Yleä tästä tehtävästä, koska saamen kielten elvyttämisen tarve ei ole suinkaan hävinnyt ja sen lisäksi saamen kielten elvyttämiseksi tulee jatkuvasti uusia toimenpidetarpeita. Tavoitteena tulisi olla, että saamenkielisten ohjelmien määrä lisääntyisi.

Kertomusvuonna myös aika, joka vietettiin **verkkoartikkeleiden** parissa, on lisääntynyt. Sitä voidaan pitää tärkeänä kehityksenä. Saamelaiskäräjät on kuitenkin jäänyt kaipaamaan laajempaa kehittämistyötä Ylen Sápmin suhteen. Uusien toimitilojen saaminen kuntoon on luonnollisesti vienyt paljon resursseja, mutta nyt olisi jo syytä katsoa pitkäjänteisemmin sitä, miten Yle Sápmia halutaan kehittää.

Saamelaiskäräjät toivoisi myös lähempää yhteistyötä Yleisradion kanssa ja ehdottaakin vuosittaista kokousta Yleisradion johdon kanssa.

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Anne Kirste Aikio
kieliturvasihteeri

(Puheenjohtaja hyväksyi lausunnon 24.2.2020)

Yleisradio Oy
Uutiskatu 5 | 00024 Yleisradio | p. 09 14801
yle.fi/yleisradio | etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä
Toimitus: Kirsi Brück ja Laura Karvinen

Taitto: Mainostoimisto SST Oy
Kirjapaino: Niini & Co Oy 4/2020
ISSN: 1795-0775

yle
Sinun tarinasi